Ф.А. Исаева, Ҳ.Қ. Мӯъминов

ЗАБОНИ АРАБӢ

اللُّغَةُ ٱلعَرَبِيَّةُ

Китоби дарсӣ барои синфҳои 7 ва 8

ДУШАНБЕ -2009

СИНФИ ХАФТУМ

ДАРСИ 1

Машқи 1. *Мактаб ҷаҳонро хонед ва мафҳумро гуфтед:*

اَلْمَدْرَسَةُ اَلْجَدِيدَةُ

اليَوْمُ الأَوَّلُ مِنْ سِبْتَمْبَرَ (أَيْلُولَ). اليَوْمُ بِدَايَةُ السَّنَةِ الدِّرَاسِيَّةِ. يَذْهَبُ التِّلْمِيذَةُ وَالتِّلْمِيذَاتُ إِلَى المَدْرَسَةِ. (إِنَّا) أَذْهَبُ إِلَى المَدْرَسَةِ أَيْضًا. هذا هُوَ صَدِيقِي. اسْمُهُ أَحْمَدُ. أَقُولُ لَهُ:

– نَهَارَكَ سَعِيدٌ يَا أَحْمَدُ!

وَيَقُولُ أَحْمَدُ:

– نَهَارَكَ مُبَارَكٌ، يَا فَيْرُوزُ!

هذا صَفُّنَا. نَدْخُلُ الصَّفَّ وَنَجْلِسُ وَرَاءَ المَقَاعِدِ.

يَدْخُلُ المُعَلِّمُ الصَّفَّ. (نَحْنُ) نَقُومُ وَنُسَلِّمُ عَلَيْهِ.

Машқи 2. *Мӯҳораҳои зерипро аз ёд кунед:*

بِدَايَةُ السَّنَةِ الدِّرَاسِيَّةِ عَرَضَ حَالَهُ

نَهَارَكَ مُبَارَكٌ – نَهَارَكَ سَعِيدٌ – رُبَّمَا رُؤْيَةُ ءِفْتِتَاحِ

Машқи 3. *Дар расмҳо чӣ ҳодиса ҳаракат кунед.*

ДАРСИ 4

Машқи 1. *Ҳарфҳои алифбои арабиро ба ёд оред.*

Машқи 2. *Овозҳои зеринро дуруст талаффуз кунед:*

ز ذ ظ ض ث س ص ت ط خ ح ه ع غ

Машқи 3. *Садонокҳои кӯтоҳро номбар кунед. Ифодаи хаттии онҳоро нависед ва мисолҳо биёред.*

Машқи 4. *Садонокҳои дарозро номбар кунед. Ифодаи хаттии онҳоро нависед ва мисолҳо биёред.*

Машқи 5. *Калимаҳои зеринро саҳеҳ талаффуз карда, хонед ва ба дафтаратон нависед:*

مَقْعَدٌ، كُرْسِيٌّ، كِتَابٌ، لَوْحٌ، دَفْتَرٌ، قَلَمٌ، مِسْطَرَةٌ

تِلْمِيذٌ، تِلْمِيذَةٌ، مُعَلِّمٌ، مُعَلِّمَةٌ، دَرْسٌ، مَدْرَسَةٌ، غُرْفَةٌ،

ДАРСИ 5

ББК

«Забони арабӣ» - дастури таълими забони арабӣ барои синфхои 7-8 мактабхои точикӣ. Дастур дар асоси барномае, ки барои мактабхои миёна омода шуда буд («Барномаи забони арабӣ» (Муаллифон: Исаева Ф.А., Худойдодова С., Рахимов С., Чаборӣ Г., - Душанбе, 2007)), тартиб дода шудаст.

Ҳамчунин китоби мазкур идомаи дастури таълими забони арабӣ дар синфхои 5-6 мактабхои точикӣ мебошад.

Маълумот дар бораи истифодаи китоби дарсӣ

№	Фамилия ва номи талаба	Соли таҳсил	Ҳолати китоб	
			Дар аввали соли таҳсил	Дар охири соли таҳсил
1				
2				
3				
4				

ISBN 99947-710-0-0

М 43060206000
418(05) - 2000

© «Граф Полиграф»

Ф.А. Исаева, Х.К. Мӯъминов
Забони арабӣ барои синфхои 7 ва 8 .

Китоби дарсӣ дар кафедраи филологияи
араби ДМТ омода гардидаст.

Мухаррир: С.Сулаймонов

ДАРСИ 2

Машқи 1. *Номи моҳҳоро ба дафтаратон кӯчонед ва онҳоро аз ёд кунед:*

يَنَايِر، فَبْرَايِر، مَارِس، أَبْرِيل، مَايُو، يُونِيُو،
يُولِيُو، أَغُسْطُس، سِبْتَمْبَر، أُكْتُوبَر، نُوفَمْبَر،
دِسَمْبَر

Машқи 2. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

مَا هُوَ تَارِيخُ ٱلْيَوْمِ؟
اَلْيَوْمُ هُوَ ٱلْأَوَّلُ
مِنْ سِبْتَمْبَر.
فِي أَيِّ يَوْمٍ نَحْنُ؟
نَحْنُ فِي يَوْمِ ٱلْاِثْنَيْنِ.

ДАРСИ 3

Машқи 1. *Рӯзҳои ҳафтаро ба ёд ореед:*

يَوْمُ ٱلْاِثْنَيْنِ душанбе

يَوْمُ ٱلثُّلَاثَاءِ сешанбе
يَوْمُ ٱلْأَرْبِعَاءِ чоршанбе
يَوْمُ ٱلْخَمِيسِ панҷшанбе
يَوْمُ ٱلْجُمُعَةِ ҷумъа
يَوْمُ ٱلسَّبْتِ шанбе
يَوْمُ ٱلْأَحَدِ якшанбе

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلْاِثْنَيْنِ ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلثُّلَاثَاءِ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلْأَرْبِعَاءِ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلْخَمِيسِ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلْجُمُعَةِ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلسَّبْتِ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ ٱلْأَحَدِ؟

9

ДАРСИ 6

Машқи 1. *Дар расм чӣ ифода ёфтаанд, нақл кунед.*

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро хонед:*

ما هذه؟ هذه مَدْرَسَةٌ. مَنْ هُوَ؟ هُوَ تِلْمِيذٌ.

ما اسْمُهُ؟ اسْمُهُ فيروز. وَهذا أَحْمَدُ. يَقُولُ أَحْمَدُ لِفَيْرُوزْ:

– نَهارَكَ سَعِيدٌ! يَقُولُ فَيْرُوزُ:

– نَهارَكَ مُبارَكٌ، يا أَحْمَدُ!

Машқи 3. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

يَقُولُ вай (*ч.м.*) мегӯяд

اليَوْمَ имрӯз

غَداً пагоҳ, фардо

أَمْسِ дирӯз

ДАРСИ 6

Ин талаба аст. Номаш Маҳмуд аст. Маҳмуд чӣ кор мекунад? Маҳмуд китоб мехонад. Ин толиба аст. Номаш Зебо аст. Зебо чӣ кор мекунад? Зебо расм мекашад. Ин кӯдак аст. Кӯдак бозӣ мекунад.

يَكْتُبُ مَحْمُودٌ

تَرْسُمُ زَيْنَبُ

يَلْعَبُ الطِّفْلُ

تَلْعَبُ الطِّفْلَةُ

16

الطَّقْسُ فِي الصَّيْفِ حارٌّ. كُنّا فِي الصَّيْفِ فِي مُعَسْكَرِ الأَطْفالِ الطَّلائِعِ. هذا المُعَسْكَرُ واقِعٌ فِي الجِبالِ. هُناكَ نَهْرٌ كَبِيرٌ. سَبَحْنا فِي النَّهْرِ وَلَعِبْنا بِأَلْعابٍ رِياضِيَّةٍ مُخْتَلِفَةٍ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро хонед ва онҳоро аз ёд кунед:*

كُرَةُ القَدَمِ футбол

كُرَةُ السَّلَّةِ баскетбол

الكُرَةُ الطّائِرَةُ волейбол

خَرِيفٌ тирамоҳ

شِتاءٌ зимистон

رَبِيعٌ баҳор

صَيْفٌ тобистон

عُطْلَةٌ таътил

ДАРСИ 8

Машқи 1.*Таснифи феъли* **ذَهَبَ** *(рафтан) –ро дар замони ҳозира-ояндаа ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:*

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) أَذْهَبُ ман меравам	(نَحْنُ) نَذْهَبُ мо меравем
II ч.м.	(أَنْتَ) تَذْهَبُ ту меравӣ	(أَنْتُمْ) تَذْهَبُونَ шумо мераведӣ
II ч.з.	(أَنْتِ) تَذْهَبِينَ ту меравӣ	(أَنْتُنَّ) تَذْهَبْنَ шумо мераведӣ
III ч.м.	(هُوَ) يَذْهَبُ вай меравад	(هُمْ) يَذْهَبُونَ онҳо мераванд
III ч.з.	(هِيَ) تَذْهَبُ вай меравад	(هُنَّ) يَذْهَبْنَ онҳо мераванд

Машқи 2.*Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

– هل (أَنْتَ) تَذْهَبُ إِلَى المَدْرَسَةِ؟

– نَعَمْ (أَنا) أَذْهَبُ إِلَى المَدْرَسَةِ .

من أَنْتُمْ؟ نَحْنُ تلاميذُ.
من هُمْ؟ هُمْ تلاميذُ أَيْضاً.
من هُنَّ؟ هُنَّ تلميذاتٌ.

ДАРСИ 7

Машқи 1. *Калимаҳоеро ба ёд ореד, ки дар хуҷ ҳарфҳои зеринро доранд:*

ح خ ع غ ق ه

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро дурӯст талаффуз карда, хонед:*

تفاحٌ، حَقْلٌ، حَديقةٌ، جَريدةٌ، خَريطةٌ، قلمٌ،
غُرْفةٌ، لُغةٌ، عامِلٌ، ساعَةٌ، صَديقٌ، أَرْضٌ، أَنا، أَيْنَ،
أَنْتَ، أَبٌ، أُمٌّ، هذا، هذه، هُوَ، هِيَ، مَقْعَدٌ، مَقاعِدُ،
طاوِلَةٌ، تلميذٌ، تلاميذُ، تلميذةٌ، تلميذاتٌ

Машқи 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед ва ба дафтаратон нависед:*

(نَحْنُ) نَذهَبُ إِلَى ٱلْمَدْرَسَةِ

ДАРСИ 9

Машқи 1. *Калимаҳои зеринро хонед ва ба дафтаратон нависед. Аз онҳо истифода бурда, ҷумлаҳо созед:*

حَديقَةٌ، مَخزَنٌ، مَلْعَبٌ، حَقْلٌ، مَصْنَعٌ، مَسْرَحٌ

– هَلْ (أَنْتُمْ) تذهَبونَ إِلى ٱلْمَدْرَسَةِ؟
– نَعَمْ (نَحْنُ) نَذهَبُ إِلَى ٱلْمَدْرَسَةِ.
– هَلْ يَذهَبُ ٱلتِّلْميذُ إِلَى ٱلْمَدْرَسَةِ ؟
– نَعَمْ يَذهَبُ ٱلتِّلْميذُ إِلَى ٱلْمَدْرَسَةِ.
– هَلْ تَذهَبُ ٱلتِّلْميذَةُ إِلَى ٱلْمَدْرَسَةِ؟
– نَعَمْ تَذهَبُ ٱلتِّلْميذَةُ إِلَى ٱلْمَدْرَسَةِ .

Машки 1. *Чонтиҳои тахтро номбар кунед.*

Машки 2. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

مَا هَذا؟ هَذا كتابٌ. الكتابُ مُفيدٌ.
ما هَذه؟ هذه مَجلَةٌ. المَجلَةُ جَديدَةٌ.
ما هذا؟ هذا قلمٌ. القلمُ أَحْمَرُ.
ما هذه ؟ هذه مسْطَرةٌ. المسْطَرةُ طَويلَةٌ.
مَن هُوَ؟ هُوَ تلميذٌ.
ما ٱسْمُهُ؟ اسْمُهُ سَليمٌ .
مَنْ هِيَ ؟ هِيَ تلميذةٌ.
مَن أَنتَ؟ أَنا تلميذٌ.
ما ٱسْمُها؟ اسْمُها مريمُ.
مَنْ أَنْتِ؟ أَنا تلميذٌ.
ما ٱسْمُكَ؟ اسْمي بَهْرامُ.
مَنْ أَنْتَ؟ أَنا تلميذةٌ.
ما ٱسْمُكِ؟ اسْمي نادِرَةُ.

Машки 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед.*

Мо ба китобхона меравем. Оё ту имрӯз ба китобхона меравӣ? Оре, имрӯз ман ба китобхона меравам. Оё Аҳмад ба китобхона меравад? Оре, Аҳмад ба китобхона меравад. Оё Нодира ба китобхона меравад? Оре, Нодира ба китобхона меравад. Ту ба кучо меравӣ? Ман ба хона меравам. Вай (*ч.м.*) ба кучо меравад? Вай ба майдони варзиш меравад. Вай (*ч.з.*) ба кучо меравад? Вай ба мактаб меравад. Оё шумо ба бог меравед? Оре, мо ба бог меравем.

ДАРСҲОИ 10-11

فُصولُ ٱلسَّنَةِ

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

في ٱلسَّنَةِ أَرْبَعَةُ فُصولٍ: الصَّيْفُ وَٱلْخَريفُ وَٱلشِّتاءُ وَٱلرَّبيعُ . في ٱلصَّيْفِ تَكونُ عِنْدَنا عُطْلَةٌ صَيْفِيَّةٌ.

مُعَسْكَرُ ٱلأَطْفَالِ ٱلطَّلَائِعِ урдугоҳи наврасон

الطَّقْسُ обу ҳаво

رَكَضَ давидан

قَفَزَ ҷаҳидан

أَلْعَابٌ رِيَاضِيَّةٌ бозиҳои варзишӣ

ДАРСИ 12

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

-Тобистон ту дар кучо будӣ?
-Тобистон ман дар урдугоҳи наврасон будам.
-Ин урдугоҳ дар кучо воқеъ гардидааст?
-Урдугоҳ дар соҳили дарё воқеъ гардидааст.
-Тобистон шумо бо кадом навъҳои варзиш машғул будед?
-Тобистон мо шиноварӣ кардем, давидем, ҷаҳидем, футболбозӣ кардем.

Машқи 2. *Тасрифи феъли* كان (*будан*) *–ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед*:

مَوْسِمُ ٱلفَوَاكِهِ маврасими мева

كَثِيرٌ مِنَ ٱلفَوَاكِهِ меваҳои бисёр

كَثِيرٌ مِنَ ٱلكُتُبِ китобҳои бисёр

كَثِيرٌ مِنَ ٱلتَّلَامِيذِ таҷаббаҳои бисёр

Машқи 3. *Дар бораи фасли тирамоҳи шухраматон (ёдгиатон) нақл кунед.*

ДАРСИ 14

Машқи 1. *Шумораҳои мушоҳидашуда аз 1то10 – ро номбар кунед.*

Машқи 2. *Рақамҳои ададиро ба ёд кунед ва дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:*

١ - 1, ٢ - 2, ٣ - 3, ٤ - 4, ٥ - 5, ٦ - 6, ٧ - 7, ٨ - 8, ٩ – 9, ١٠ - 10

كَمْ فَصْلًا فِي ٱلسَّنَةِ؟

كَمْ يَوْمًا فِي ٱلأُسْبُوعِ؟

مَا تَعْرِفُ أَشْهُرَ ٱلعَرَبِيَّةِ؟

تَحْتَاجُ مِنَ ٱلعَرَبِيَّةِ فِي قِرَيَتِكَ

ДАРСИ 15

Тасриф феъли زَرَعَ (*у*) – (*ёдрамадан*) **даҳ замони ҳозира-оянда**

Шахс, ҷинс	Таҳҳо	Ҷамъ
I	زَرَعْتُ (نَا) ман мезарорам	زَرَعْنَا (نَحْنُ) мо мезарорем
II ҷ.м.	زَرَعْتَ (تِ) ту мезарорӣ	زَرَعْتُمْ (تُنَّ) шумо мезароред

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷаҳоб диҳед:*

كَمْ فَصْلًا فِي ٱلسَّنَةِ؟

كَمْ يَوْمًا فِي ٱلأُسْبُوعِ؟

مَا تَعْرِفُ أَشْهُرَ ٱلعَرَبِيَّةِ؟

تَحْتَاجُ مِنَ ٱلعَرَبِيَّةِ فِي قِرَيَتِكَ

يَكْتُبُ ٱلتِلْمِيذُ كَلِمَةَ "ٱلسِّلْمِ" عَلَى ٱللَّوْحِ. تَكْتُبُ ٱلتِّلْمِيذَةُ كَلِمَةَ "ٱلسِّلْمِ" عَلَى ٱللَّوْحِ.

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ин талаба аст. Номи ӯ Аҳмад аст. Аҳмад менависад. Ин толиба аст. Номаш Лола аст. Лола расм мекашад. Ман китоб мехонам. Дар мактаб мо мехонем, менависем, расм мекашем.

(هُوَ) يَدْخُلُ

(هِيَ) تَدْخُلُ

ДАРСИ 17

Машқи 1. *Аз калимаҳои зерин ҷумлаҳо тартиб диҳед. Онҳоро ба дафтаратон нависед:*

مَدْرَسَةٌ، يَذْهَبُ، جُمْلَةٌ، تِلْمِيذٌ، يَكْتُبُ، يَدْخُلُ

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) كُنْتُ ман будам	(نَحْنُ) كُنَّا мо будем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) كُنْتَ ту будӣ	(أَنْتُمْ) كُنْتُمْ шумо будед
II ҷ.з.	(أَنْتِ) كُنْتِ ту будӣ	(أَنْتُنَّ) كُنْتُنَّ шумо будед
III ҷ.м.	(هُوَ) كانَ вай буд	(هُمْ) كانُوا онҳо буданд
III ҷ.з.	(هي) كانَتْ вай буд	(هُنَّ) كُنَّ онҳо буданд

ДАРСИ 13

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон* нависед:

الخَريفُ

الخَريفُ. في الخَريفِ نذهبُ إلى المَدْرَسَةِ.

الخَريفُ في الخَريفِ معتدِلٌ. الخَريفُ هو موسِمُ الفَواكِهِ. في ناحيَتِنا كَثيرٌ مِنَ الفَواكِهِ: العِنَبُ وَالرُّمّانُ وَالعِنَبُ وَالكَمَثْرى وَالبِطّيخُ وَالشَّمّامُ

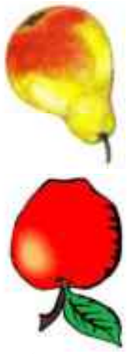

Машқи 2. *Калимаҳо ва ибораҳои зерин ба ҷо кунед:*

كَمَثْرى мурӯд

تَفّاح тарбуз

رُمّان харбузаи шаҳрӣ

II ҷ.з.	(أَنْتِ) تَجْلِسينَ ту мешинӣ	(أَنْتُنَّ) تَجْلِسْنَ шумо мешинед
III ҷ.м.	(هُوَ) يَجْلِسُ вай мешинад	(هُمْ) يَجْلِسونَ онҳо мешинанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تَجْلِسُ вай мешинад	(هُنَّ) يَجْلِسْنَ онҳо мешинанд

ДАРСИ 16

Машқи 1.*Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

يَدْخُلُ أَحْمَدُ ٱلغُرْفَةَ. (نَحْنُ) نَدْخُلُ حُجْرَةَ ٱلدِّراسَةِ.

يَدْخُلُ ٱلمُعَلِّمُ حُجْرَةَ ٱلدِّراسَةِ. تَدْخُلُ زَيْنَبُ ٱلغُرْفَةَ.

(أَنا) أَجْلِسُ في ٱلغُرْفَةِ. يَجْلِسُ مَحْمُودُ مَعَ رُسْتَمَ.

يَجْلِسُ ٱلتِّلْميذُ في ٱلغُرْفَةِ. (أَنا) أَكْتُبُ جُمْلَةً عَرَبِيَّةً.

II ҷ.з.	(أَنْتِ) تَجْلِسينَ ту мешинӣ	(أَنْتُنَّ) تَجْلِسْنَ шумо мешинед
III ҷ.м.	(هُوَ) يَجْلِسُ вай мешинад	(هُمْ) يَجْلِسونَ онҳо мешинанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تَجْلِسُ вай мешинад	(هُنَّ) يَجْلِسْنَ онҳо мешинанд

Таъриф ҷеҳлин جُلِسَ *(u)* –(*нишастан*) **Лар замони ҳозира-оянда**:

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) أَجْلِسُ ман мешинам	(نَحْنُ) نَجْلِسُ мо мешинем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) تَجْلِسُ ту мешинӣ	(أَنْتُمْ) تَجْلِسونَ шумо мешинед

II ҷ.з.	(أَنْتِ) تَجْلِسينَ ту мешинӣ	(أَنْتُنَّ) تَجْلِسْنَ шумо мешинед
III ҷ.м.	(هُوَ) يَجْلِسُ вай мешинад	(هُمْ) يَجْلِسونَ онҳо мешинанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تَجْلِسُ вай мешинад	(هُنَّ) يَجْلِسْنَ онҳо мешинанд

II ҷ.м.	ту меруӣ شُومَا مِيرُوِيدْ	تو رفتی (تَوْ) شُومَا رُفْتَاوِيدْ
II ҷ.з.	ту меруӣ شُومَا مِيرُوِيدْ	تو رفتی (تَوْ) شُومَا رُفْتَاوِيدْ
III ҷ.м.	вай меруд اُو مِيرُوَدْ	او رفت (اُو) اُوْ رُفْتَاوَدْ
III ҷ.з.	вай меруд اُو مِيرُوَدْ	او رفت (اُو) اُوْ رُفْتَاوَدْ

Машқи 2. *Тасриф кунед:*

رَفَتْ (او) رفت — او رفت

رَفَتْ (تو) رفتی — تو رفتی

رَفَتْ (من) رفتم — من رفتم

رَفَتْ (ما) رفتیم — ما رفتیم

رَفَتْ (شما) رفتید — شما رفتید

رَفَتْ (ایشان) رفتند — ایشان رفتند

Тасриф феъли رَفَتْ (рафт) дар замони хозира-оянда

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(من) رَفْتَمْ ман меравам	(ما) رَفْتَيْمْ мо меравем

Машқи 2. *Тасриф кунед:*

رَفَتْ (او) رفت — او رفت

رَفَتْ (تو) رفتی — تو رفتی

رَفَتْ (من) رفتم — من رفتم

رَفَتْ (ما) رفتیم — ما رفتیم

رَفَتْ (شما) رفتید — شما رفتید

رَفَتْ (ایشان) رفتند — ایشان رفتند

Машқи 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ман ду китоб дорам. Рустам ду қалам дорад. Ман ду китоб хондам. Ман ду қалам харидам.Ман ду қалам дорам. Ман ду дона гул кандам.Дар ин ҷо ду хона ҳаст. Дар ин ҷо ду ҷевон ҳаст.Дар девор ду харита ҳаст. Дар боғ ду дарахт ҳаст. Ман ду хоҳар дорам.

ДАРСИ 20

Машқи 1. *Феълҳои зеринро дар замони ҳозира-оянда тасриф кунед*:

عَمِلَ (*а*) кор кардан

قَرَأَ (*а*) хондан

رَسَمَ (*у*) расм кашидан

ساعَدَ (يُساعِدُ) ёрӣ расондан

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро тарҷума кунед:*

-Фотима, ту баъди нисфирӯзӣ чӣ кор мекунӣ?

-Ман дарс тайёр мекунам, китоб мехонам, менависам, масъала ҳал мекунам, расм мекашам.

-Оё ту ба падару модарат ёрӣ мерасонӣ?

-Оре, ман ба онҳо ёрӣ мерасонам.

-Оё ту китоб мехонӣ?

-Оре, ман китоб мехонам.

-Оё хоҳарат китоб мехонад?

-Оре, хоҳарам китоб мехонад.

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Имрӯз ман ба театр меравам. Оё ту ҳамроҳи ман ба кино меравӣ? Не, ман ба кино намеравам, ман имрӯз кор дорам. Ман ба майдони варзиш меравам. Аҳмад ба хона меравад. Фирӯза ба магазин меравад. Деҳқон ба пахтазор меравад. Имрӯз ман ба бародарам хат менависам. Мо ҷумлаи арабиро менависем. Оё ту ба рафиқат хат навиштӣ? Оре, ман ба рафиқам хат навиштам. Аҳмад калимаи навро навишт.

ДАРСИ 19

Машқи 1.*Тасрифи феъли* قَالَ (يَقُولُ) *(гуфтан) – ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед:*

Тасрифи феъли قالَ дар замони гузашта

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) قُلْتُ ман гуфтам	(نَحْنُ) قُلنا мо гуфтем

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) يَكْتُبُ ман менависам	(نَحْنُ) يَكْتُبُ мо менависем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) يَكْتُبُ ту менависӣ	(أَنْتُمْ) تَكْتُبُونَ шумо менависед
II ҷ.з.	(أَنْتِ) تَكْتُبِينَ шумо менависед	(أَنْتُنَّ) تَكْتُبْنَ онҳо менависанд
III ҷ.м.	(هُوَ) يَكْتُبُ вай менависад	(هُمْ) يَكْتُبُونَ онҳо менависанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تَكْتُبُ вай менависад	(هُنَّ) يَكْتُبْنَ онҳо менависанд

ДАРСИ 18

Машқи 1. *Тасриҳи феъли* كَتَبَ (у)-ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед:

ДАРСИ 21

ШУМОРАИ ДУТОҒӢ

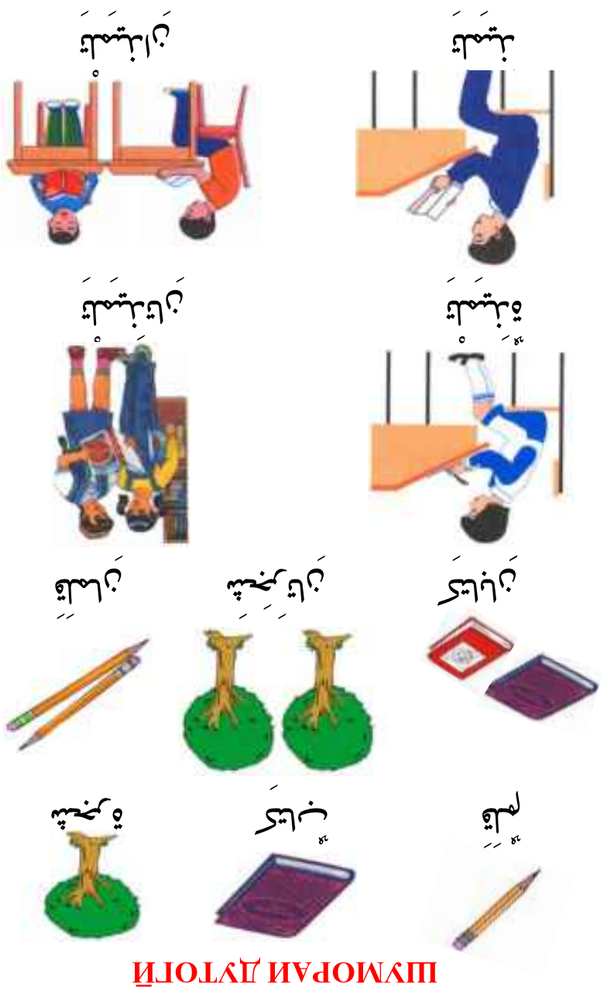

ДАРСИ 23

ҶАМЪИ ШИКАСТА (جَمْعُ ٱلتَّكْسِير)

Ҷамъи шикастаи исмҳо бо роҳи тағйирёбии сохти дохилии калима сохта мешавад:

بَيْتٌ *хона* → بُيُوتٌ *хонаҳо*

كِتابٌ *китоб* → كُتُبٌ *китобҳо*

صُورَةٌ *расм* → صُوَرٌ *расмҳо*

كُرْسِيٌّ *курсӣ* → كَراسِيُّ *курсиҳо*

دَفْتَرٌ *дафтар* → دَفاتِرُ *дафтарҳо*

خَرِيطَةٌ *харита* → خَرائِطُ *харитаҳо*

تِلْميذٌ *талаба* → تَلامِيذُ *талабаҳо*

قَلَمٌ *қалам* → أَقْلامٌ *қаламҳо*

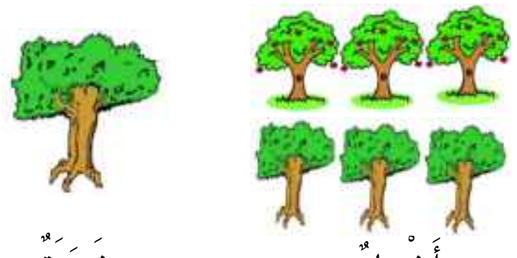

أَشْجارٌ شَجَرَةٌ

باب، مَدْرَسَة، مَحَطَّة، نافِذَة، تَفاحَة،
وَلَد، بِنْت، شارِع، حَدِيقَة، تَلْميذَة

Машқи 3. *Шаклҳо маҳҳои каламаҳоро зеҳнро ҷуҳед:*

قَلَمانِ، دَفاتِرُ، كُتُبٌ، خَيالٌ، خَبَرانِ،
جَرِيدَتانِ، مُعَلِّمَتانِ، مَسْطَرَتانِ

ДАРСИ 26

Машқи 1. *Ҳукмҳоро зеҳнро хонед ва тарҷума кунед:*

عَلَى ٱلشَّجَرَةِ بُلْبُلٌ واحِدٌ.

عَلَى ٱلحائِطِ صُورَتانِ جَميلَتانِ.

حَفِظْتُ قَصِيدَةً واحِدَةً ٱلْيَوْمَ.

عَلَى ٱلرَّفِّ كِتابٌ واحِدٌ.

لِي كِتابانِ أَثْنانِ.

عَلَى ٱلشَّجَرَةِ سِتَّةُ طُيُورٍ.

عَلَى ٱلطاوِلَةِ أَرْبَعَةُ أَقْلامٍ.

عِنْدِي خَمْسَةُ كُتُبٍ.

سافَرْتُ بِٱلطّائِرَةِ ثَمانِيَ مَرّاتٍ.

فِي ٱلحَقِيبَةِ ثَلاثَةُ كُتُبٍ وَثَلاثُ مَجَلّاتٍ.

فِي ٱلمَكْتَبَةِ أَرْبَعَةُ أَقْلامٍ.

عَلَى ٱلطّاوِلَةِ خَمْسَةُ دَفاتِرَ.

أَرْبَعُ صُوَرٍ. عَشَرَةُ تَلامِيذَ.

ДАРСИ 27-28

Машқи 1. *Ҷадв ҳоҳрадҳои зеҳнро ҳуҷҷатҳоро ба тарҷумаи хаттиӣ ҳаҷмеҳ:*

٥ أَقْلامٍ. ٨ مَسْطَراتٍ. ٦ غُرَفٍ. ٣ بَناتٍ.
٧ بَيْتٍ. ٥ بِحارٍ. ٩ مُدُنٍ. ٧ أَشْجارٍ. ٦ مُدُنٍ. ٣

ДАРСИ 29

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

المَدِينَةُ وَٱلقَرْيَةُ

المَدِينَةُ كَبِيرَةٌ، بُيُوتُها عالِيَّةٌ وَشَوارِعُها واسِعَةٌ،
فِيها أَشْجارٌ عَلَى جانِبَيْنِ وَتَمْشِي بِها ٱلعَرَباتُ
وَٱلسَّياراتُ، وَفِيها ٱلمَعامِلُ وَٱلمَدارِسُ وَٱلحَدائِقُ
ٱلجَمِيلَةُ .

وَٱلقَرْيَةُ قَلِيلَةُ ٱلمَنازِلِ، وَشَوارِعُها ضَيِّقَةٌ وَبُيُوتُها
صَغِيرَةٌ وَيَسْكُنُها ٱلفَلّاحُونَ وَحَوْلَها ٱلمَزارِعُ
وَٱلحُقُولُ.

المَدِينَةُ

كِتَابٌ

كُتُبٌ

ДАРСИ 24

ЧАМЪИ СОЛИМ (الجَمعُ السالِمُ)

Чамъи мардонаи солим ба воситаи ба асоси исм илова кардани анчомаи

ـُونَ (*дар эъроби рафъ*) **ва** ـِينَ (*дар эъроби чар ва насб*) **сохта мешавад**:

مُعَلِّمٌ ← مُعَلِّمُونَ، فَلَّاحٌ ← فَلَّاحُونَ،

رَسَّامٌ ← رَسَّامُونَ

Чамъи зананаи солим ба воситаи ба асоси исм илова кардани анчомаи اتٌ – (*дар эъроби рафъ*) **ва анчомаи** اتٍ (*дар эъроби чар ва насб*) **сохта мешавад**:

Шуморои дутогии калимахои

Машқи 2. *зеринро гўед:*

مُعَلِّمٌ ← ... ← ...

تِلْمِيذٌ ← ... ← ...

تِلْمِيذَةٌ ← ... ← ...

شَجَرَةٌ ← ... ← ...

دَفْتَرٌ ← ... ← ...

كِتَابٌ ← ... ← ...

قَلَمٌ ← قَلَمَانِ ← أَقْلَامٌ

дутогӣ ва чамъи калимахои зеринро гузоред:

مُعَلِّمَةٌ ← مُعَلِّمَاتٌ، فَلَاحَةٌ ← فَلَاحَاتٌ،

رَسَّامَةٌ ← رَسَّامَاتٌ

ДАРСИ 25

Машқи 1. *Ба чойи нуқтахо шуморои дутогӣ ва чамъи калимахои зеринро гузоред:*

سَيَّارَاتٌ. ٩ أَقْفَالٍ. ٧ بَقَرَاتٍ. ٤ تَلَامِيذَ. ٤ تِلْمِيذَاتٍ.

Машқи 2. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

الحَوَاسُّ الخَمْسُ

حَوَاسُّ الإِنْسَانِ خَمْسٌ: البَصَرُ وَالسَّمْعُ وَالشَّمُّ وَالذَّوْقُ وَاللَّمْسُ. أَنَا أَنْظُرُ الأَشْيَاءَ بِعَيْنِي وَأَسْمَعُ الكَلَامَ بِأُذُنِي وَأَشُمُّ الهَوَاءَ بِأَنْفِي وَأَذُوقُ الطَّعَامَ بِلِسَانِي وَأَلْمَسُ الأَشْيَاءَ بِيَدِي.

Машқи 3. *Калимахои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:*

حَوَاسُّ الإِنْسَانِ узвҳои ҳисси инсон

البَصَرُ ҳисси биноӣ, чашм, басар

السَّمْعُ ҳисси шунавоӣ, гӯш

اللَّمْسُ ҳисси бӯёӣ, шомма

الذَّوْقُ ҳисси чашӣ, зоика

اللَّمْسُ ҳисси басовӣ, ламс

(أَشْيَاءُ) شَيْءٌ чиз

(يَنْظُرُ) نَظَرَ дидан

كَلَامٌ калом, сухан

(يَذُوقُ) ذَاقَ мазаро чашидан

(يَشُمُّ) شَمَّ бӯй кашидан

القَرْيَةُ

Машқи 3. *Калимаҳои дар шумораи ҷамъ омадаро ба дафтаратон нависед. Шумораи танҳои онҳоро гӯед.*

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:*

عَرَبَةٌ (عَرَباتٌ) мошина, ароба

مَزْرَعَةٌ (مَزارِعُ) киштзор

ضَيِّقٌ танг

حَقْلٌ (حُقُولٌ) саҳро, дашт, киштзор

ثَمانِي عَشْرَةَ (١٨) ثَمانِيَةَ عَشَرَ *ҳаждаҳ*

تِسْعَ عَشْرَةَ (١٩) تِسْعَةَ عَشَرَ *нӯздаҳ*

Баъзе аз шумораҳои миқдории аз 11 то 99 пеҳлметри шумрдашуда аломати наҳв гирифта, дар шумораи таҳҳо меоад. Ҳинсе шумора (ба ғайр аз шумораҳои 11 ва 12) ҳарбасси ҷинсе исми шумрдашуда меоад:

إِحْدَى عَشْرَةَ تِلْمِيذاً (ёздаҳ талабаро)

إِحْدَى عَشْرَةَ تِلْمِيذَةً (ёздаҳ толибаро)

اِثْنَتَا عَشْرَةَ دَفْتَراً (сенздаҳ дафтар)

ثَلاثَ عَشْرَةَ كُرَّاسَةً (сенздаҳ китобро)

Машқи 1. *Шумораҳои аслиро аз 11 то 19 -ро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ҳо кӯнед.*

ДАРСИ 32

Машқи 1. *Шумораҳои дар ёдҳои ҳаёт ҷойдошударо гӯед.*

في أَلْفٍ وَثَلاثِ عَشْرَ كُرَّاسَةً.

جاءَ أَحَدَ عَشَرَ تِلْمِيذاً.

عُمْرِي ثَلاثَ عَشْرَةَ سَنَةً.

زُرْتُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ مَدِينَةً.

في أَلْفٍ خَمْسَ عَشْرَةَ تِلْمِيذَةً

في حَدِيقَتِنا سِتَّ عَشْرَةَ شَجَرَةً.

رَسَمَ مُحَمَّدٌ ثَمانِيَ عَشْرَةَ صُورَةً.

في أَلْسِنَةٍ إِثْنا عَشَرَ شَهْراً.

(١٢) وَ شِيَاكَانْ (٢) فِي السَّنَةِ. (٢) لِلْفَةِ بَابَانْ

شَهْرَاً وَ فِي كُلِّ سَنَةٍ (٣) فُصُولٌ. عُمْرُ أَخِي

(١٣) سَنَةً.

Машқи 2. *Тасриҳи ҳаёти Ҳ.Ҷ. Ҳусайнзодаро ба ҳамсинфонатон гуфта диҳед.*

في أَلْفٍ وَتِسْعَ عَشْرَةَ سَنَةً.

وُلِدَ حاجِّي حُسَيْنْزادَهْ.

عُمْرِي ثَلاثَ عَشْرَةَ سَنَةً.

زُرْتُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ مَدِينَةً.

في أَلْفٍ خَمْسَ عَشْرَةَ تِلْمِيذَةً

في حَدِيقَتِنا سِتَّ عَشْرَةَ شَجَرَةً.

رَسَمَ مُحَمَّدٌ ثَمانِيَ عَشْرَةَ صُورَةً.

في أَلْسِنَةٍ إِثْنا عَشَرَ شَهْراً.

Машқи 2. *Тасриҳи ҳаёти Ҳ.Ҷ. Ҳусайнзодаро ба ҳамсинфонатон гуфта диҳед.*

الشِّتاءُ

الجَوُّ في ٱلشِّتاءِ بارِدٌ. وَأَحْياناً يَنْزِلُ ٱلثَّلْجُ عَلَى ٱلأَرْضِ. وَنَلْبَسُ في ٱلشِّتاءِ ٱلمَلابِسَ ٱلمُدْفِئَةَ. النَّهارُ في ٱلشِّتاءِ قَصِيرٌ. في يَنايِرَ تَكونُ ٱلعُطْلَةُ ٱلشَّتَوِيَّةُ. يَقُومُ ٱلتَّلامِذَةُ بِرِحْلاتٍ مُمْتِعَةٍ وَيُسافِرُونَ إِلَى ضَواحِي ٱلمَدِينَةِ وَيَزُورُونَ ٱلمَتاحِفَ وَٱلحَدائِقَ.

Машқи 2. *Тасрифи феъли* كَتَبَ *(навиштан)- ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда такрор кунед.*

Машқи 3. *Ҷумлаҳои зеринро тарҷума кунед:*

Талаба ба рафиқаш хат навишт.
Талабаҳо имло навиштанд.
Толиба имло навишт.
Толибаҳо имло навиштанд.

ДАРСИ 35

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед.*

ДАРСИ 30

ПАЙВАНДАКҲОИ وَ، فَ، ثُمَّ، أَوْ

Пайвандакҳо барои пайваст кардани калима ва ё чумлаҳо хизмат мекунанд:

جاءَ ٱلمُعَلِّمُ وَٱلتلاميذُ

Муаллим ва талабаҳо омадаанд.

دَقَّ ٱلجَرَسُ فَاصْطَفَّ ٱلتلاميذُ

Занг зад ва талабаҳо саф кашидаанд.

غَسَلْتُ وَجْهِي ثُمَّ تَنَاوَلْتُ فَطُورِي

Ман рӯямро шустам, пас нонушта кардам.

Машқи 1. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

خُذْ بِرْتُقَالَةً أَوْ تُفَّاحَةً.

يَقْرَأُ ٱلتلميذُ ٱلدرسَ وَيَكْتُبُ ٱلوَاجِبَ.

Машқи 2. *Ба ҷойи нуқтаҳо пайвандакҳои мувофиқ ва муносибро гузоред:*

وَقَفَ ٱلقِطارُ ...نَزَلَ ٱلمُسافِرُونَ

اُكْتُبْ صَفْحَةً ...صَفْحَتَيْنِ

اِسْتَرِحْ قَلِيلاً ...حَضَّرْ دُرُوسَكَ لِلْيَوْمِ ٱلآتِي

ДАРСИ 31

ШУМОРАҲОИ МИКДОРӢ АЗ 11 ТО 19

ёздаҳ	أَحَدَ عَشَرَ	(١١)	إِحْدَى عَشْرَةَ
дувоздаҳ	اِثْنَا عَشَرَ	(١٢)	إِثْنَتَا عَشْرَةَ
сенздаҳ	ثَلاثَةَ عَشَرَ	(١٣)	ثَلاثُ عَشْرَةَ
чордаҳ	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	(١٤)	أَرْبَعُ عَشْرَةَ
понздаҳ	خَمْسَةَ عَشَرَ	(١٥)	خَمْسُ عَشْرَةَ
шонздаҳ	سِتَّةَ عَشَرَ	(١٦)	سِتُّ عَشْرَةَ
ҳаждаҳ	سَبْعَةَ عَشَرَ	(١٧)	سَبْعُ عَشْرَةَ

ДАРСИ 33

Машқи 1. *Шумораҳои даҳҳоро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:*

(٢٠) – عِشْرُونَ – бист

(٣٠) - ثَلاثُونَ - сӣ

(٤٠) - أَرْبَعُونَ - чил

(٥٠) - خَمْسُونَ - панҷоҳ

(٦٠) – سِتُّونَ - шаст

(٧٠) - سَبْعُونَ - ҳафтод

(٨٠) - ثَمَانُونَ - ҳаштод

(٩٠) – تِسْعُونَ – навад

Машқи 2. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Дар синф 17 (нафар) толиба ва 13 (нафар) талаба ҳаст. Маҳмуд 3 қалам дорад. Дар боғ 16 дарахт ҳаст. Дар хона 6 курсӣ ҳаст. Ман 4 китоб дорам. Мехрӣ 6 қалам дорад. Ин моҳ 30 рӯз дорад. Бародари ман 10 сола аст. Дар шаҳри мо 3 майдон ҳаст. Ман дар деҳа 7 рӯз боқӣ мондам.

ДАРСИ 34

ЧУМЛАИ ФЕҲЛӢ (الجُمْلَةُ الفِعْلِيَّةُ)

Дар чумлаи феҳлӣ феҳл пеш аз ичрокунанадаи амал дар шакли танҳо меояд: جاءَ التلاميذُ *Талабаҳо омадаанд.*

Машқи 1. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онҳоро ба дафтаратон нависед:*

حَفِظَ ٱلتلميذُ ٱلنشيدَ .

حَفِظَ ٱلتلميذانِ ٱلنشيدَ.

حَفِظَ ٱلتلاميذُ ٱلنشيدَ.

حَفِظَتِ ٱلتلميذةُ ٱلنشيدَ.

حَفِظَتِ ٱلتلميذتانِ ٱلنشيدَ.

حَفِظَتِ ٱلتلميذاتُ ٱلنشيدَ.

دَخَلَ ٱلمُعَلِّمُ ٱلغرفةَ.

دَخَلَ ٱلمُعَلِّمُ وَٱلتلاميذُ ٱلغرفةَ.

هَلْ يَنْزِلُ ٱلثَّلْجُ في ٱلشِتاءِ في مَدينَةِ دُوشَنْبَه؟

هَلِ ٱلجَوُّ في ٱلشِّتاءِ باردٌ؟

كَمْ شَهْرًا في ٱلشِّتاءِ؟

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед*:

يَنْزِلُ ٱلثَّلْجُ барф меборад

العُطْلَةُ ٱلشَّتَوِيَةُ таътили зимистона

المَلابِسُ ٱلمُدْفِئَةُ либосҳои гарм

ضَواحِيُ ٱلمَدينَة атрофи шаҳр

ДАРСИ 36

Машқи 1. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

كَمْ شَهْرًا في ٱلشِّتاءِ؟

هَلِ ٱلجَوُّ في ٱلشِّتاءِ باردٌ؟

هَلْ يَنْزِلُ ٱلثَّلْجُ في ٱلشِتاءِ في مَدينَةِ دُوشَنْبَه؟

هَلْ أَيْنَ شَجَرَةُ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ؟

ما هُوَ لَوْنُ شَجَرَةِ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ؟ هَلْ عَلى شَجَرَةِ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ لُعَبٌ مِنَ ٱلزُّجاجِ؟

هَلِ ٱلأَطْفالُ حَوْلَ شَجَرَةِ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ؟

وَماذا يَعْمَلُ ٱلأَطْفالُ؟

وَماذا يُوجَدُ في كيسِ بابا ميلادي؟

Машқи 2. *Дар бораи сол нав ва ҳаёвоти ёдгирифтаатон ҳикоя кунед.*

ДАРСИ 39

Машқи 1. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

أَيْنَ حَفْلَةُ ٱلْيَوْمِ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

أَيْنَ شَجَرَةُ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ؟

ما هُوَ لَوْنُ شَجَرَةِ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ؟ هَلْ عَلى شَجَرَةِ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ لُعَبٌ مِنَ ٱلزُّجاجِ؟

هَلِ ٱلأَطْفالُ حَوْلَ شَجَرَةِ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ؟

وَماذا يَعْمَلُ ٱلأَطْفالُ؟

وَماذا يُوجَدُ في كيسِ بابا ميلادي؟

(هَدِيَّة) ҳадя, тӯҳфа

كيس хатта

بابا ميلاد бобои соли нав, бобои барфӣ

ДАРСИ 40

Машқи 2. *Дар бораи сиҳфҳои хуҷаатон ҳикоя кунед.*

Машқи 1. *Матнро хонед ва тарҷумаи кунед. Онро ба дафтараатон нависед.*

هذه حُجْرَةُ ٱلدِّراسَةِ. هِيَ واسِعَةٌ. لَها نَوافِذُ كَثيرَةٌ. في حُجْرَةِ ٱلدِّراسَةِ مَقاعِدُ خَشَبِيَّةٌ. وَعَلى ٱلحائِطِ ٱلأَمامِيِّ سَبُّورَةٌ (لَوْحٌ). عَلى ٱلجِدارِ خَرائِطُ. هذا صَفُّنا. في ٱلصَّفِّ مُعَلِّمٌ وَتِلْمِيذَةٌ. هذا دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ. أَمامَ ٱلتِّلْميذِ بِهْرامْ كِتابٌ بِهْرامْ كِتابَةٌ "ٱلسَّلامُ". عَلى ٱللَّوْحِ. كَتَبَ ٱلتِّلْمِيذَةُ كِتابَةَ "ٱلسَّلامُ" في ٱلدَّفْتَرِ.

ДАРСИ 42

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед ва ҳаракот гузоред.*

المَوادُّ ٱلمَدْرَسِيَّةُ

نَدْرُسُ في ٱلمَدْرَسَةِ المَوادَّ ٱلمَدْرَسِيَّةَ ٱلمُخْتَلِفَةَ.

وَبَيْنَها اللُّغَةُ ٱلعَرَبِيَّةُ وَٱللُّغَةُ ٱلرّوسِيَّةُ وَٱلأَدَبُ وَٱلتّاريخُ وَعِلْمُ ٱلحِسابِ وَغَيْرُها. أُحِبُّ جِدًّا دَرْسَ ٱلتّاريخِ وَأُحَصِّلُ عَلَى دَرَجَةٍ جَيِّدَةً دائِماً. أُحِبُّ كَذلِكَ ٱللُّغَةَ ٱلعَرَبِيَّةَ.

Машқи 2. *Ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

دَرْسُ ٱلتّاريخِ дарси таърих

دَرْسُ ٱلجُغْرافيا дарси ҷуғрофия

دَرْسُ ٱلحِسابِдарси математика

دَرْسُ ٱلرِّياضَةِ ٱلبَدَنِيَّةِ дарси тарбияи ҷисмонӣ

وعَلَى ٱلشَّجَرَةِ لُعَبٌ مُلَوَّنَةٌ مُخْتَلِفَةٌ مِنَ ٱلزُّجَاجِ . وَحَوْلَ ٱلشَّجَرَةِ أَطْفَالٌ فِي لِبَاسٍ جَمِيلَةٍ. وَهُمْ يَلْعَبُونَ وَيَرْقُصُونَ وَيَغْنُونَ. وَدَخَلَ ٱلْقَاعَةَ بَابَا مِيلَادٍ. وَلَهُ كِيسٌ كَبِيرٌ. وَفِي ٱلْكِيسِ هَدَايَا لِلْأَطْفَالِ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:*

حَفْلَةُ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ чашни соли нав

ٱلْقَاعَةُ толор

شَجَرَةُ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ дарахти соли нав

لُعَبٌ مُلَوَّنَةٌ бозичаҳои ҳарҳела

يَلْعَبُونَ бозӣ мекунанд

يَرْقُصُونَ ракс мекунанд

يَغْنُونَ суруд мехонанд

ДАРСҲОИ 37-38

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед:*

رَأْسُ ٱلسَّنَةِ

اليَوْمَ فِي مَدْرَسَتِنَا حَفْلَةُ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ. فِي ٱلْقَاعَةِ ٱلْكَبِيرَةِ شَجَرَةُ رَأْسِ ٱلسَّنَةِ. هٰذِهِ ٱلشَّجَرَةُ خَضْرَاءُ.

Машқи 2. *Дар бораи фасли зимистони шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед:*

مَاذَا تَلْبَسُونَ فِي ٱلشِّتَاءِ؟

هَلْ يَقُومُ ٱلتَّلَامِذَةُ بِرِحْلَاتٍ مُمْتِعَةٍ فِي ٱلشِّتَاءِ؟

هَلْ سَافَرَ ٱلتَّلَامِيذُ إِلَى ضَوَاحِي ٱلْمَدِينَةِ؟

Машқи 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Дар синф муаллима, талабаҳо ва толибаҳо ҳузур доранд. Дарси забони арабӣ душвор аст. Ман дар дафтарам калимаи «**сулх**»-ро навиштам.

ДАРСИ 41

Машқи 1. *Шумораҳои тартибии аз 1 то 10-ро ба ёд ored. Онҳоро ба дафтаратон нависед:*

أُولَى	أَوَّلُ	якум
ثَانِيَةٌ	ثَانٍ	дуюм
ثَالِثَةٌ	ثَالِثٌ	сеюм
رَابِعَةٌ	رَابِعٌ	чорум
خَامِسَةٌ	خَامِسٌ	панҷум
سَادِسَةٌ	سَادِسٌ	шашум
سَابِعَةٌ	سَابِعٌ	ҳафтум
ثَامِنَةٌ	ثَامِنٌ	ҳаштум

تَاسِعَةٌ	تَاسِعٌ	нӯҳум
عَاشِرَةٌ	عَاشِرٌ	даҳум

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба дафтараш хонед ва тарҷума кунед:*

هٰذَا دَرْسٌ أَوَّلُ. هٰذَا دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلْعَرَبِيَّةِ. ٱلدَّرْسُ ٱلْأَوَّلُ هُوَ دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلْعَرَبِيَّةِ. أَنَا تِلْمِيذُ ٱلصَّفِّ ٱلسَّابِعِ. وَأَحْمَدُ تِلْمِيذُ ٱلصَّفِّ ٱلسَّابِعِ أَيْضًا.

هَلْ هٰذَا دَرْسٌ أَوَّلُ؟ نَعَمْ، هٰذَا دَرْسٌ أَوَّلُ. لَا، هٰذَا دَرْسٌ رَابِعٌ. هَلِ ٱلدَّرْسُ ٱلرَّابِعُ هُوَ دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلْعَرَبِيَّةِ؟ نَعَمْ، ٱلدَّرْسُ ٱلرَّابِعُ هُوَ دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلْعَرَبِيَّةِ.

هَلْ أَنْتَ تِلْمِيذُ ٱلصَّفِّ ٱلسَّابِعِ؟ نَعَمْ، أَنَا تِلْمِيذُ ٱلصَّفِّ ٱلسَّابِعِ. زَيْنَبُ تِلْمِيذَةُ ٱلصَّفِّ ٱلسَّابِعِ أَيْضًا.

هَلْ تَتَكَلَّمُونَ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ جَيِّداً؟

هَلْ تَقْرَأُونَ (تَقْرَؤُونَ) ٱلقِصَصَ ٱلمُمْتِعَةَ في دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ؟

ماذا تَعْمَلُونَ في دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ؟

هل هذا دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ؟

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

(أَنْتُنَّ) تَتَكَلَّمْنَ шумо гап мезанед	(أَنْتَ) تَتَكَلَّمِينَ ту гап мезанӣ	II ҷ.з.
(هُمْ)يَتَكَلَّمُونَ онҳо гап мезананд	(هُوَ) يَتَكَلَّمُ вай гап мезанад	III ҷ.м.
(هُنَّ) يَتَكَلَّمْنَ онҳо гап мезананд	(هِيَ) تَتَكَلَّمُ вай гап мезанад	III ҷ.з.

Мо хиҷоҳои шаҳроваро мехонем.

Дар дарсҳои ҳаво мо нимро менависсем.

Машқи 3. *Зарбулмасалро зеҳниро мақрӯма ва аз ёд кунед:*

لا تَقْرَحْ عَمَلَ ٱليَوْمِ إِلَى ٱلغَدِ

لِأَنَّهُ حَتْمٌ بِمَجَاعَةٍ

ДАРСИ 49

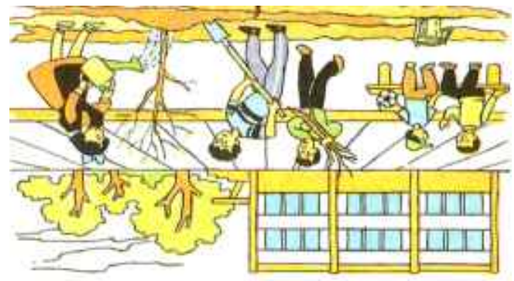

Машқи 1. *Матнро хонед ва мақрӯма кунед. Онро ба дафтарамон нависед.*

الرَّبِيعُ أَجْمَلُ فُصُولِ ٱلسَّنَةِ. في ٱلرَّبِيعِ تَتَفَتَّحُ ٱلطَّبِيعَةُ مِنْ نَوْمِهَا ٱلشِّتَوِيِّ. في ٱلسُّهُولِ وَٱلجِبَالِ كَثِيرٌ

مَنْ جَدَّ وَجَدَ

ДАРСИ 46

Машқи 1. *Тасрифи феъли* تَكَلَّمَ *-ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед.*

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) أَتَكَلَّمُ ман гап мезанам	(نَحْنُ) نَتَكَلَّمُ мо гап мезанем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) تَتَكَلَّمُ ту гап мезанӣ	(أَنْتُمْ) تَتَكَلَّمُونَ шумо гап мезанед

Машқи 5. *Зарбулмасали зеринро тарҷума ва аз ёд кунед*:

دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ — Дарси забони рӯсӣ

دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ — Дарси забони арабӣ

دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلتَّاجِيكِيَّةِ — Дарси забони тоҷикӣ

أَنَا مِنْ مَدِينَةِ دُوشَنْبِهْ، دَوْلَتُ مَدْجُورَامْ — Ман аз шаҳри Душанбе, давлати Маҷӯрам

ДАРСИ 43

Машқи 1. *Феъли* دَرَسَ *-ро дар замони ҳозира-оянда мақрӯф кунед.*

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

أَيَّةَ مَوَادَّ مَدْرَسِيَّةً تَدْرُسُونَ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ في ٱلمَدْرَسَةِ ٱللُّغَةَ ٱلعَرَبِيَّةَ؟

هَلْ تَحِبُّ ٱللُّغَةَ ٱلعَرَبِيَّةَ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ ٱلتَّارِيخَ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ ٱلأَدَبَ ٱلعَرَبِيَّ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ ٱللُّغَةَ ٱلعَرَبِيَّةَ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

(أَنا) أَدْرُسُ ٱللُّغَةَ ٱلعَرَبِيَّةَ

(أَنْتَ) تَدْرُسُ ٱللُّغَةَ ٱلرّوسِيَّةَ

(أَنْتِ) تَدْرُسِينَ ٱلتَّارِيخَ

(هُوَ) يَدْرُسُ ٱللُّغَةَ ٱلتاجِيكِيَّةَ

(هِيَ) تَدْرُسُ عِلْمَ ٱلحِسابِ

ДАРСИ 47

Машқи 1.*Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед*:

هَلْ تُحِبُّ ٱللُغَةَ ٱلعَرَبِيَّةَ؟

هَلِ ٱللُّغَةُ ٱلعَرَبِيَّةُ صَعْبَةٌ أَوْ سَهْلَةٌ؟

هَلْ تَكْتُبُونَ ٱلإِمْلاءَ غَداً؟

هَلْ تَدْرُسُونَ ٱلحِسابَ فِي ٱلمَدْرَسَةِ؟

ДАРСХОИ 44-45

Машқи 1. *Матнро хонед ва тарҷума кунед:*

دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ

هذا دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ. في دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ نَقْرَأُ ٱلقِصَصَ ٱلسَّهْلَةَ وَنَتَعَلَّمُ وَنَكْتُبُ ٱلكَلِماتِ وَٱلجُمَلَ ٱلعَرَبِيَّةَ وَنَتَرْجِمُها وَنَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ في مَوْضُوعاتٍ مُخْتَلِفَةٍ. وَنَكْتُبُ هذا ٱلإِملاءَ. اللُّغَةُ ٱلعَرَبِيَّةُ صَعْبَةٌ جِدًّا لَكِنَّنِي أُبْذِلُ كُلَّ جُهُودِي وَسَأَتَكَلَّمُ في ٱلفَصْلِ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ جَيِّداً.

Машқи 2. *Камтарҳои зеринро аз ӣ̆ кунед:*

هَلْ تَدْرُسُونَ ٱللُّغَةَ ٱلرُّوسِيَّةَ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَعْرِفُ ٱلكِتابَةَ وَٱلقِراءَةَ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ؟

كَيْفَ تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ؟

أَيَّةُ لُغَةٍ أَجْنَبِيَّةٍ تَدْرُسُ في ٱلمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَتَكَلَّمُونَ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ جَيِّداً؟

كَيْفَ تَتَكَلَّمُونَ بِالعَرَبِيَّةِ؟

ДАРСИ 48

Машқи 1. *Ф̆ерҳо - ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.*

Машқи 2.*Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ман китоб мехонам. Оё ту ни хиқоро хондаӣ? Ое, ман ни хиқоро хондаам. Таҷаддухо хиқои наҳвро мехонанд. Ф̆отима китоб мехонад. Ахмад маҷалла мехонад. Ту дар каҷом синф мехонӣ? Мо дар мактаб забони арабиро меомӯзем.

Мо ба забони арабӣ нагз гап меҳанем.

مُتَرْجِمٌ мо тарҷума мекунем

قِصَصٌ مُمْتِعَةٌ ҳикояҳои шавқовар

مُخْتَلِفَةٌ гуногун

إِمْلاءٌ имло, диктант

سَأَتَكَلَّمُ дар оянда гап хоҳам зад, ман сухан хоҳам гуфт

سَهْلٌ осон

صَعْبٌ душвор

أَبْذِلُ كُلَّ جُهُودِي бисёр кӯшиш мекунам

Машқи 3. *Дар бораи дарсҳои мактабиатон нақл кунед.*

Машқи 4. *Ибораҳои зеринро ба арабӣ гӯед:*

Хонаи якум, синфи якум, дарси якум, китоби якум, китоби дуйум, дарси сеюм, хонаи чорум, тирезаи чорум, рӯзи панҷум, рӯзи шашум

من ٱلأَزْهار. النَّهارُ في ٱلرَّبيعِ طَويل و ٱللَّيْلَة قَصيرَة.
يَعْمَلُ ٱلتَّلامِذَة في حَديقَة ٱلْمَدْرَسَة

Машқи 2. *Калима ва иборахои зеринро ба дафтаратон нависед ва онхоро аз ёд кунед:*

أَجْمَلُ فُصُولِ ٱلسَّنَة зеботарин фасли сол

تَنْهَضُ مِنْ نَوْمِها аз хобаш бедор мешавад

طَبِيعَة табиат

نَهار рӯз

Машқи 3. *Дар бораи фасли баҳори шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед.*

ДАРСИ 50

ИФОДАИ ВАҚТ

Барои ифодаи вақт шуморахои тартибӣ истифода бурда мешавад:

كَمِ ٱلسَّاعَةُ؟ – اَلسَّاعَةُ كَمْ؟

اَلسَّاعَةُ ٱلتَّاسِعَةُ صَبَاحًا

شَرُّ ٱلْبِلادِ مَكانٌ لا صَدِيقَ بِهِ.

Машқи 4. *Зарбулмасали зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:*

هَلْ لَكَ صَدِيقٌ؟ هَلْ هُوَ رِياضِيٌّ؟ هَلْ لَهُ أُخْتٌ؟ ما ٱسْمُ أُخْتِهِ؟ هَلْ تَعْرِفُ أُخْتَهُ عَلَى ٱلْكَمانِ؟ هَلْ تَعْزِفُ (أَنْتَ) عَلَى ٱلْكَمانِ؟ هَلْ أَنْتَ رِياضِيٌّ؟ هَلْ تُحْسِنُ ٱلسِّباحَةَ؟ هَلْ تَلْعَبُ بِكُرَةِ ٱلْقَدَمِ؟

вай гиччак менавозад تَعْزِفُ عَلَى ٱلْكَمانِ

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

وَنَلْعَبُ مَعَهُ بِأَلْعابٍ مُخْتَلِفَةٍ. يَسْكُنُ رَفِيقِي هذا في بَيْتٍ في ٱلطَّبَقَةِ ٱلثانِيَةِ. أَحْيانًا نَذْهَبُ مَعَ رَفِيقِي إِلَى ٱلْمَتْحَفِ أَوْ حَدِيقَةِ ٱلْحَيَوانات

Машқи 2. *Дар бораи рӯзи истироҳататон нақл кунед.*

ДАРСҲОИ 52-53

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед ва ҳаракатҳо гузоред:*

عائِلَتُنا

هَذِهِ صُورَةُ عائِلَتِنا. عائِلَتُنا كَبِيرَةٌ. هذا أَبِي وَهذِهِ أُمِّي. وَهذا جَدِّي وَهذِهِ جَدَّتِي. لِي أَخَوانِ. أَخِي ٱلْكَبِيرُ عَنِ ٱلْيَسارِ مِنْ جَدَّتِي. اِسْمُهُ رُسْتُمُ. عُمْرُهُ ١٥ سَنَةً. وَهذا أَخِي ٱلصَّغِيرُ. اِسْمُهُ بَهْرامُ. عُمْرُهُ ٧ سَنَواتٍ. هَذِهِ أُخْتِي ٱلصَّغِيرَةُ. عُمْرُها ٣ سَنَواتٍ. اِسْمُها دِلآرا. وَهِيَ جَنْبَ أُمِّي وَأَنا عَنِ ٱلْيَسارِ مِنْ أَبِي. عُمْرِي ١٣ سَنَةً. اِسْمِي فَرُخ. أَنا تِلْمِيذٌ ٱلصَّفِّ ٱلسَّابِعِ. نَسْكُنُ في مَدِينَةِ دوشَنْبَه

Машқи 2. *Дар бораи ойилаи худ нақл кунед.*

ДАРСҲОИ 54-55

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

-Номи ту чист?
-Номи ман Карим аст.
-Ту чандсола хастӣ?
-Ман сенздаҳсола ҳастам.
-Ту дар кадом синф меҳонӣ?
-Ман дар синфи ҳафтум меҳонам.
-Оё ойилаи шумо калон аст?
-Ойилаи мо иборат аз шаш нафар аст: падарам, модарам, хоҳарам, ду бародарамӯ ман.

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

في يَوْمِ ٱلرّاحَةِ

أَنْهَضُ مِنَ ٱلنَّوْمِ في يَوْمِ ٱلرَّاحةْ في ٱلسَّاعَةِ ٱلتَّاسِعَةِ صَباحًا. بَعْدَ ٱلفُطُورِ أَقْرَأُ ٱلكُتُبَ أَوْ أَذْهَبُ إِلَى رَفِيقِي

السَّاعَةُ الحادِيَةَ عَشْرَةَ قَبْلَ الظُّهْرِ.

السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ ظُهْرًا.

السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ بَعْدَ الظُّهْرِ.

السَّاعَةُ السَّادِسَةَ مَساءً.

السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ وَالنِّصْفَ.

السَّاعَةُ الثَّالِثَةَ وَالرُّبْعَ.

السَّاعَةُ الرَّابِعَةَ وَالثُّلُثَ.

السَّاعَةُ الخامِسَةَ إِلّا ثُلُثًا.

السَّاعَةُ السَّادِسَةَ إِلّا رُبْعًا.

Машқи 1. *Вақтро дар соатҳо нишон дода,ҳавасро ба адади ҷуфт ҷуфт:*

فِي أَيِّ شارِعٍ تَسْكُنُ؟ فِي أَيِّ صَفٍّ تَدْرُسُ؟ هلْ أَنْتَ تلْمِيذٌ طَلِيعِيٌّ؟

ДАРСИ 57

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

لِي صَدِيقٌ قَدِيمٌ. اسْمُهُ فَرْهادُ. عُمْرُهُ ١٣ سَنَةً.

يَدْرُسُ صَدِيقِي فِي الصَّفِّ الثّالِثِ. هُوَ رِياضِيٌّ حَسَنٌ وَيَحْسُنُ السِّباحَةَ. يَسْكُنُ فَرْهادُ فِي بَيْتٍ جَدِيدٍ فِي شارِعٍ واسِعٍ وَ جَمِيلٍ. أَبُوهُ مُهَنْدِسٌ وَأُمُّهُ مُعَلِّمَةٌ. أُخْتُهُ فاطِمَةُ تِلْمِيذَةٌ أَصْغَرُ مِنْهُ. تَعْزِفُ فاطِمَةُ عَلَى الكَمانِ حَسَنًا جِدًّا.

Машқи 2. *Иборахои зерро аз ҚҲ кунед:*

رِياضِيٌّ جَيِّدٌ бадиишгари хуб

يَحْسُنُ السِّباحَةَ ваҳ хуб шиновари мекунад

ДАРСИ 51

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

في يَوْمِ ٱلرّاحَةِ

أَنْهَضُ مِنَ ٱلنَّوْمِ في يَوْمِ ٱلرَّاحةْ في ٱلسَّاعَةِ ٱلتَّاسِعَةِ صَباحًا. بَعْدَ ٱلفُطُورِ أَقْرَأُ ٱلكُتُبَ أَوْ أَذْهَبُ إِلَى رَفِيقِي

ДАРСИ 56

Машқи 1. *Тасрифи феъли* ذَهَبَ *(а) -ро дар замони ҳозира-оянда ба ёд оред.*

Машқи 2. *Ибораҳои зеринро истифода бурда, ҷумлаҳо созед*:

إِلَى ٱلمَكْتَبَةِ ба китобхона

إِلَى ٱلمَدْرَسَةِ ба мактаб

إِلَى ٱلسِّينَما ба кинотеатр

إِلَى ٱلحَدِيقَةِ ба боғ

إِلَى ٱلمَسْرَحِ ба театр

إِلَى ٱلمَتْحَفِ ба осорхона

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

ما ٱسْمُكَ؟ كَمْ سَنَةً عُمْرُكَ؟ هَلْ أَنْتَ تاجِيكِيٌّ؟

أَيْنَ وُلِدْتَ؟ هَلْ تَسْكُنُ في ٱلمَدِينَةِ أَوْ فِي ٱلقَرْيَةِ؟

ДАРСИ 58

Тасрифи феъли لَبِسَ *- ро дар замони ҳозира-ояндa ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:*

Шахс, чинс	Танҳо	Чамъ
I	(أَنَا) أَلْبَسُ ман мепӯшам	(نَحْنُ) نَلْبَسُ мо мепӯшем
II ч.м.	(أَنْتَ) تَلْبَسُ ту мепӯшӣ	(أَنْتُمْ) تَلْبَسُونَ шумо мепӯшед
II ч.ж.	(أَنْتِ) تَلْبَسِينَ ту мепӯшӣ	(أَنْتُنَّ) تَلْبَسْنَ шумо мепӯшед
III ч.м.	(هُوَ) يَلْبَسُ вай мепӯшад	(هُمْ) يَلْبَسُونَ онҳо мепӯшанд
III ч. ж.	(هِيَ) تَلْبَسُ вай мепӯшад	(هُنَّ) يَلْبَسْنَ онҳо мепӯшанд

ДАРСҲОИ 60-61

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷумаи онро кунед:*

فِي ٱلصَّيْفِ أَلْبَسُ ٱلْمَلَابِسَ ٱلْخَفِيفَةَ ٱلْبَيْضَاءَ ٱلْمَصْنُوعَةَ مِنَ ٱلْقُطْنِ. وَفِي ٱلشِّتَاءِ أَلْبَسُ ٱلْمَلَابِسَ ٱلْمَدْفُوفَةَ ٱلْمَصْنُوعَةَ مِنَ ٱلصُّوفِ لِأَنَّهَا تَحْفَظُ حَرَارَةَ ٱلْجِسْمِ. مَلَابِسِي دَائِمًا نَظِيفَةٌ سَلِيمَةٌ. أَنَا أَعْنِي كَثِيرًا بِتَرْتِيبِ مَلَابِسِي. بَعْدَ رُجُوعِي مِنَ ٱلْمَدْرَسَةِ أَضَعُهَا فِي صُوَانِ ٱلْمَلَابِسِ وَأَجْعَلُ كُلَّ شَيْءٍ مِنْهَا فِي مَوْضِعٍ خَاصٍّ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

مَلَابِسُ مُدَفَّئَةٌ либосҳои гарм

مَلَابِسُ خَفِيفَةٌ либосҳои сабук

قُطْنٌ пахта

مَصْنُوعٌ истеҳсолшуда

مَلَابِسُ ҳар рӯз

خَيْرُ ٱلْجَلِيسِ бехтарин ҳамнишин

شَرُّ ٱلْأَصْحَابِ бадтарин дӯст

جَهْلٌ нодонӣ

Машқи 3. *Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:*

خَيْرُ ٱلْجَلِيسِ فِي ٱلزَّمَانِ كِتَابٌ.

ٱلْجَهْلُ شَرُّ ٱلْأَصْحَابِ

ДАРСИ 63

Машқи 1. *Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:*

نَشِيدُ ٱلْكِتَابِ

يَا كِتَابِي أَنْتَ عِنْدِي	رَوْضَةٌ فِيهَا ٱلثِّمَارُ
أَقْطِفُ ٱلْأَزْهَارَ مِنْهَا	يَا عِشَاءً وَاصْطِبَارِ
وَأُمَضِّي الوَقْتَ فِيهَا	بَيْنَ بَحْثٍ وَاعْتِبَارِ
أَنْتَ بِاللَّيْلِ سَمِيرِي	وَصَدِيقِي بِالنَّهَارِ
يَا كِتَابِي أَنْتَ بَابٌ	لِلْمَعَانِي وَٱلْفَخَارِ

Машки 1. *Номхои либосхоро аз ёд кунед.*

ДАРСИ 59

Машки 1. *Чумлахои зеринро хонед ва тарчума кунед:*

هذا فُسْتان. هذا فُسْتانٌ جميلٌ. هذه دُرّاعَةٌ. هذه دُرّاعَةٌ جَمْشيد. هذه قُبَّعَةٌ. هذه قُبَّعَةٌ بَهْرام.

هذا جُوبٌ. هذا جُوبٌ زَيْنَبَ. هذه بلوزَةٌ. هذه بلوزَةٌ مَرْيَم

Машки 2. *Тасрифи феъли* لَبِسَ *(либос пӯшидан) - ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:*

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنا) لَبِسْتُ ман пӯшидам	(نَحْنُ) لَبِسْنا мо пӯшидем
II ч.м.	(أَنْتَ) لَبِسْتَ ту пӯшидӣ	(أَنْتُمْ) لَبِسْتُمْ шумо пӯшидед
II ч.з.	(أَنْتِ) لَبِسْتِ ту пӯшидӣ	(أَنْتُنَّ) لَبِسْتُنَّ шумо пӯшидед
III ч.м.	(هُوَ) لَبِسَ вай пӯшид	(هُمْ) لَبِسُوا онҳо пӯшиданд
III ч. з.	(هِيَ) لَبِسَتْ вай пӯшид	(هُنَّ) لَبِسْنَ онҳо пӯшиданд

Машки 4. *Ҳар нагоҳӣ шумо чӣ мепӯшед, номбар кунед.*

ДАРСИ 62

Машки 1. *Матни зеринро ва тарҷумаи онро аз ёд кунед:*

كتابي

أَبِي اشْتَرى لِي كِتابًا جَديدًا. به دروس مُفيدَةٍ وَحِكاياتٍ لَطيفَةٍ وصور جَميلَةٍ. كِتابي شَكْلُه حَسَنٌ وَوَرَقُه أَبيضُ وخَطُّه جَميلٌ.

أَنا أَقْرَأُ في كِتابي كُلَّ يَوْمٍ

Машки 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед.*

اشْتَرى (يَشْتَري) харид

مُفيد фоиданок

خط хат

Машки 3. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Фирӯз куртаи сафед пӯшид. Ин куртаи Зайнаб аст. Ин куртаи кабуд аст. Куртаи Зайнаб кабуд аст. Ин шими Фирӯз аст. Ин палтои Лайло аст.

Ин костюми Рустам аст. Костюми Рустам сиёҳ аст.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зериро аз ёд кунед:*

روضة (رياض) боғ

ثمر (ثمار، أثمار) мева

قطف кандан (мева)

باعتناء бодиққат

باصطبار босабр

أمضي الوقت вақтро мегузаронам

بحث واعتبار баҳс ва андеша

فخار фахр

معنى (معان) маъно, идея

Машқи 2. *Чумлаҳои зериро одӣ хонед ва тарҷума кунед:*

لي قلم أحمر. لك دفتر أزرق. هذا فستان أصفر.

هذه محفظة زرقاء. هذه ورقة صفراء. هذه وردة حمراء. هذه شجرة خضراء. هذه كرة حمراء. هذه كرة خضراء.

Машқи 3. *Чумлаҳои зериро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Ин портфели сурх аст. Ин қалами кабуд аст. Ин қоғази сафед аст. Ман себи сурх дорам. Дари хона сафед аст.

ДАРСИ 66

Машқи 1. *Матни зериро хонед ва тарҷума кунед:*

حَدِيقَةُ الحيوانات

كنتُ في يومِ الراحة في حديقة الحيوانات. تقع حديقة الحيوانات قرب النهر. هناك كثير من الحيوانات والطيور المختلفة: النمر والأسد والقرد والفيل والثعلب والدب والأرنب والتمساح والببغاء والطاووس والنعامة وغيرها من الحيوانات والطيور.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зериро аз ёд кунед:*

وداعًا хайр, алвидоъ

نجح (ينجح) муваффақият ба даст овардан

ساعد (يساعد) ёрӣ расондан

وداعًا يا مدرستي

غدًا عطلة الصيف

وداعًا يا مدرستي

فيك تعلمت القراءة والحساب

ونجحت إلى الصف السادس

وداعًا يا معلمي

أنا في العطلة ألعب

وأساعد بابا وماما

هٰذا كتابٌ عربيٌّ. هذه مجلّةٌ عربيّةٌ. هذه بناية جديدةٌ. هذا كتابٌ عربيٌّ. هذه مجلّةٌ عربيّةٌ. هذه غرفةٌ كبيرةٌ. هذا مصنعٌ كبيرٌ. هذه بيتٌ كبيرٌ. هذه غرفةٌ كبيرةٌ. هذا مصنعٌ كبيرٌ. هذه

أحمد تلميذٌ مجتهدٌ. هذا درسٌ صعبٌ. هذا

Машқи **1**. *Ҳуҷмаҳои зеринро ба англиҳо тарҷума кунед*:

ДАРСИ 64

Машқи 3. *Дар ҷойи кашиҳо ҳарфи мувофиқ кунед*.

سَمَكٌ хамсҳат

هٰذا كتابٌ في حديقةِ الحيوانات.

أين تقعُ حديقةُ الحيوانات.

هٰذا هُنا كثيرٌ من الحيوانات المختلفة.

هٰذا رأيتُ الفيلَ هُنا دِ.

هٰذا الفيلُ كبيرٌ.

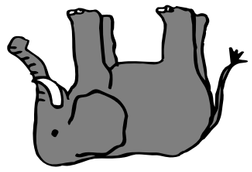

هٰذا يوجدُ التمساحُ في حديقةِ الحيوانات.

هٰذا توجدُ الطيورُ في حديقةِ الحيوانات.

Машқи **2**. *Дар ҷойи ҷоиз ҳарфҳои ҳаҳҳоиро кунед*.

ДАРСИ 68

Машқи **1**. *Шеъри зеररо аз ёд кунед*:

ИСМХОИ ЧИНСИ МАРДОНА ВА ЗАНОНА

(такрор)

Машқи **1**. *Ҳуҷмаҳои зеररо хонед ва тарҷума кунед*:

أحمد تلميذٌ مجتهدٌ. هذا درسٌ صعبٌ. هذا

بيتٌ كبيرٌ. هذه غرفةٌ كبيرةٌ. هذا مصنعٌ كبيرٌ. هذه

بناية جديدةٌ. هذا كتابٌ عربيٌّ. هذه مجلّةٌ عربيّةٌ.

التفاح فاكهةٌ لذيذةٌ. هذا لـ حديقةٌ كبيرةٌ. لي هر

جميل. على الحائط صورتانِ جميلتانِ.

Машқи **2**. *Ибора ва ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Китоби калон. Гули зебо. Себи сурх. Кӯчаи дароз. Майдони васеъ. Ин хона калон аст. Дар ҷевон китоби арабӣ мавҷуд аст. Дар портфел қалами нав аст. Ман қалами сурх дорам.

ДАРСИ 65

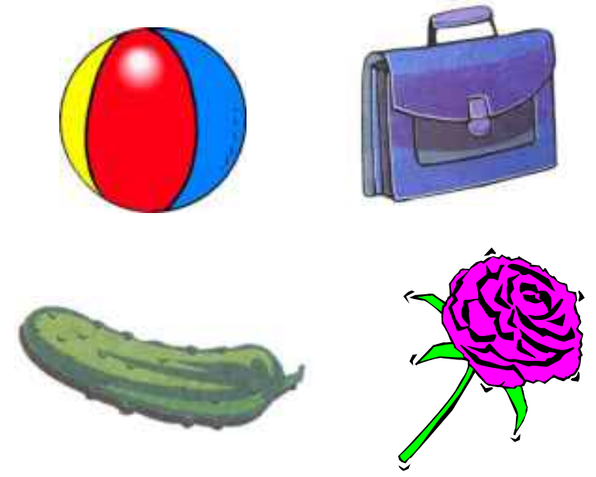

Машқи **1**.*Номи рангҳоро ба ёд оред. Онҳоро истифода бурда, ҷумлаҳо созед*:

يَوْمُ ٱلرَّاحَةِ рӯзи истироҳат

حَدِيقَةُ ٱلحَيْوانات боғи ҳайвонот

تَقَعُ воқеъ аст

قِرْدٌ маймун

فِيلٌ фил

ثَعْلَبٌ рӯбоҳ

تِمْسَاحٌ тимсоҳ

نَعامَةٌ шутурмурғ

بَبَغاءٌ тӯтӣ

طُيُورٌ паррандаҳо

يُوجَدُ (تُوجَدُ) ҳаст, мавҷуд аст

ДАРСИ 67

*Машқи***1**. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

СИНФИ ҲАШТУМ

ДАРСҲОИ 1-3

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

في ٱلعُطْلَة ٱلصَّيْفيَّة

لَقَدْ مَرَّت ٱلأَيَّامُ بسُرْعَة وَٱنْتَهَت ٱلعُطْلَةُ ٱلصَّيْفيَّةُ. وَبَدَأَ ٱلعامُ ٱلدِّراسيُّ ٱلجَديدُ. اجْتَمَعَ ٱلتَّلاميذُ حَوْلَ مَدْرَسَتهِمْ. التَّلاميذُ مَسْرُورُونَ بالعامِ ٱلجَديد. جَميعُهُمْ يَتَبادَلُونَ ٱلتَّحيَّةَ وَٱلتَّهْنئَةَ بالعامِ ٱلجَديد. ثُمَّ دَخَلَ ٱلتَّلاميذُ غُرْفَةَ ٱلتَّدْريس وَجَلَسُوا عَلَى ٱلمَقاعد في مَكانهِمْ. وَبَعْدَ قَليلٍ دَخَلَ ٱلمُعَلِّمُ ٱلفَصْلَ وَقالَ بِصَوْتٍ عالٍ:

كُلُّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!

سافَرَ (сафар) сафар кардан

أَثاث осор

مِنْيَة (мия) имораткo

مَصْنَع (маҷмаъ) корхона (заводҳо)

مَدْخَل истгоҳ

حَقيبَة кӯдӣ

أُشْجار مُثْمرَة дарахтҳои меваҳор

الهواءُ النَّقيّ хаво тоза

الفَضاءُ الواسِع фазои васеъ

عالَمي оромӣ

رَكِبَ (рӣкиб) сабор шуд

سِيارَة ҳӣр мерасонад

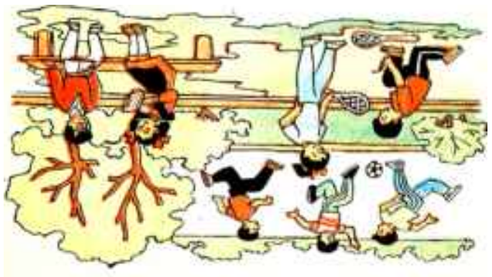

ДАРСИ 4

Машқи 1. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

كَمْ فَصْلاً قَضَيْتَ عُطْلَةَ الصَّيْفِ؟

إِلَى أَيْنَ سافَرْتَ في عُطْلَةِ الصَّيْفِ؟

مَعَ مَنْ سافَرْتَ إِلَى القَرْيَةِ؟

هَلْ أَعْجَبَتْكُمُ الرِّحْلَةُ؟

ماذا عَمِلْتُمْ في القَرْيَةِ؟

هَلْ عَمِلْتَ في المَزْرَعَةِ؟

هَلْ سَعِدْتَ جِدًّا وَجِدَّتِكَ في العَمَلِ

Машқи 2. *Дар бораи маҳмиҳо мобиленатонро нақл кунед.*

III ҷ.м.	(هُوَ) يُسافِرُ вай сафар мекунад	(هُمْ) يُسافِرُونَ онҳо сафар мекунанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تُسافِرُ вай сафар мекунад	(هُنَّ) يُسافِرْنَ онҳо сафар мекунанд

Машқи 3 .*Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Тобистон ман ба деҳа ба назди бобоям ва бибиям (модаркалонам) сафар кардам. Бобои ман дар деҳаи назди шаҳр зиндагӣ мекунад. Ман ба он ҷо бо автобус рафтам. Хонаи бобоям дар соҳили дарё ҷойгир мебошад. Мо ҳар рӯз оббозӣ мекардем.

Бобои ман боғи калон дорад. Ман ба корҳои бобоям ва модаркалонам ёрӣ расондам.

ДАРСИ 7

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

يَعيشُ ٱلفَلاّحُ في ٱلقَرْيَةِ فَيَزْرَعُ ٱلأَرْضَ وَيُرَبِّي ٱلحَيْوانَ وَتُساعِدُهُ امْرَأَتُهُ. فَتَحْلِبُ ٱللَّبَنَ وَتَسْتَخْرِجُ

قال أنيكا مبتسمة:

– كل عام وأنتم بخير، يا معلمنا!

قال المعلم:

كنت قضيتم وقتا في عطلة الصيف؟

رفع يده أحمد وقال:

أنا سافرت مع أبي إلى مدينة خجند.

قال المعلم:

ماذا رأيت هناك؟

قال أحمد:

– هي مدينة كبيرة وجميلة. وهناك آثار قديمة ومبانٍ كبيرة ومصانع كثيرة. وبنينا في خجند أسبوعا كاملا.

ثم رفع يده تلميذ آخر، اسمه رستم وقال:

– أنا سافرت مع أبي إلى القرية. يسكن هناك عمي وجدتي. وقضينا هناك أسبوعا بين الحضرة والأشجار المثمرة والهواء النقي والفضاء الواسع والجو الهادئ.

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	سافَرْتُ (أَنا) ман сафар мекунам	سافَرْنا (نَحْنُ) мо сафар мекунем
II ҷ.м.	سافَرْتَ (أَنْتَ) ту сафар мекунӣ	سافَرْتُمْ (أَنْتُمْ) шумо сафар мекунед
II ҷ.з.	سافَرْتِ (أَنْتِ) ту сафар мекунӣ	سافَرْتُنَّ (أَنْتُنَّ) шумо сафар мекунед

Машқи 2. *Таҷриби феъли* سافَرَ *-ро дар замони хозирҷа-оянда аз ӯ ё кунед:*

III ҷ.м.	سافَرَ сафар кард	سافَروا (онҳо) сафар кардаанд
III ҷ.з.	سافَرَتْ сафар кард	سافَرْنَ (онҳо) сафар кардаанд

ДАРСҲОИ 5–6

Машқи 1. *Тасрифи феъли* سافَرَ *-ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед.*

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	سافَرْتُ (أَنا) ман сафар кардам	سافَرْنا (نَحْنُ) мо сафар кардем
II ҷ.м.	سافَرْتَ (أَنْتَ) ту сафар кардӣ	سافَرْتُمْ (أَنْتُمْ) шумо сафар кардед
II ҷ.з.	سافَرْتِ (أَنْتِ) ту сафар кардӣ	سافَرْتُنَّ (أَنْتُنَّ) шумо сафар кардед

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро ба дафаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед*:

مَرَّ гузашт

انْتَهَتْ ба охир расид

اجْتَمَعَ (يجْتَمِعُ) ҷамъ шудан

حَوْلَ дар атрофи…

تَبادَلَ (يَتَبادَلُ) ба ҳамдигар мубодила кардан

تَحِيَّةٌ салом

تَهْنِئَةٌ табрик

مَقْعَدٌ (مَقاعِدُ) харак

بِصَوْتٍ عالٍ бо овози баланд

كُلَّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ! соли нав муборак!

قَضَى (يَقْضِي) гузаронидан

رَفَعَ (يَرْفَعُ) бардоштан

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ يُسْتَخْرَجُ ٱلزُّبْدُ؟

ماذا يَعْمَلُ ٱلْفَلاّحُ؟

يُرَبّي ٱلْحَيَوَانَ وَٱلطُّيُورَ ҳайвону паррандаҳоро парвариш мекунад

تَسْتَخْرِجُ ٱلْجُبْنَ وَٱلزُّبْدَ панир ва равғани маска мегирад

لَحْمٌ гӯшт

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

ماذا تَعْمَلُ صَفاءُ بَعْدَ رُجُوعِها مِنَ ٱلْمَدْرَسَةِ؟

لِماذا تَنامُ صَفاءُ مُبَكِّرَةً؟

مَتَى أَنْتَ تُراجِعُ دُروسَكَ؟

ДАРСИ 11

Машқи 1. *Тасрифи феъли* تَكَلَّمَ *-ро дар замони ҳозира-оянда такрор кунед:*

ٱلْجُبْنَ وَٱلزُّبْدَ. كَذلِكَ يُرَبِّي ٱلطُّيُورَ لِتَبيعَها أَوْ يَأْكُلَ لَحْمَها وَبَيْضَها .

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

يَعيشُ зиндагӣ мекунад

يُرَبّي ٱلْحَيَوانَ وَٱلطُّيُورَ ҳайвону паррандаҳоро парвариш мекунад

امْرَأَتُهُ завҷааш

تَحْلِبُ ٱللَّبَنَ шир мечӯшад

تَسْتَخْرِجُ ٱلْجُبْنَ وَٱلزُّبْدَ панир ва равғани маска мегирад

لَحْمٌ гӯшт

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

II ҷ.м.	تَسْتَيْقِظُ (تَسْتَيْقِظُ)ту ҷуст медӯрӣ шумо ҷуст медӯрем	تَنامُ (تَنامُ) ту ту ҷуст медӯрӣ шумо ҷуст медӯрем
II ҷ.з.	تَنامُ (تَنامُ) ту ҷуст медӯрӣ шумо ҷуст медӯрем	تَسْتَيْقِظُ (تَسْتَيْقِظُ) ту ҷуст медӯрӣ шумо ҷуст медӯрем
III ҷ.м.	تَنامُ (هُمْ) вай ҷуст медӯрад онҳо ҷуст медӯранд	تَسْتَيْقِظُ (هُمْ) вай ҷуст медӯрад онҳо ҷуст медӯранд
III ҷ.з.	تَنامُ (هِيَ) вай ҷуст медӯрад онҳо ҷуст медӯранд	تَسْتَيْقِظُ (هِيَ) вай ҷуст медӯрад онҳо ҷуст медӯранд

ДАРСИ 9

Машқи 1. *Маниҳо зеҳниро ҳонед ва тарҷума кунед:*

ذَهَبَتْ أَنا وَعادِلٌ وَصابِرٌ إِلَى حَوْضِ تَرْبِيَةِ ٱلأَسْماكِ فِي بِلْدَيْنَةِ. وَهُنا فِي شاهَدْنا أَسْتاذَ ٱلْمُلَوِّنِ. نَحْنُ غَيَّرْنا ماءَ ٱلْحَوْضِ وَوَضَعْنا غِذاءً لِلأَسْماكِ فِي

وَأَخَذْنا إِلَيْهِ السَّمَكَ ٱلْجَدِيدَ ٱلَّذِي ٱشْتَرَيْناهُ مِنْ سُوقِ لَيْتِ ٱلأَسْماكِ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

سَمَكٌ (أَسْماكٌ) маҳӣ

حَوْضُ تَرْبِيَةِ ٱلأَسْماكِ хавзи парвариши маҳӣ

مُلَوِّنٌ рангра

غَيَّرْنا ماءَ ٱلْحَوْضِ оби хавзро иваз кардем

وَضَعْنا غِذاءً хӯрок гузоштем

أَخَذْنا إِلَيْهِ ноҳа кардем

ٱلَّذِي каломе ки

سُوقُ لَيْتِ ٱلأَسْماكِ Бозори фурӯши маҳӣ

Машқи 3. *Ферли* شاهَدَ *-ро дар замони ҳозира-оянда тасриф кунед.*

لِماذا تُرَبِّي ٱلفَلاحَةُ ٱلطُّيورَ؟

ДАРСИ 8

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

الأُسْرَة

لي أَبٌ وَأُمٌّ وَأَخٌ وَأُخْتٌ. أَخي يُحِبُّني وَأُحِبُّهُ.
وَأُخْتي تُحِبُّني وَأُحِبُّها. أُطيعُ أَبي وَأُمّي وَأُحِبُّهُما. لَنا بَيْتٌ جَميلٌ. أَمامَ بَيْتِنا حَديقَةٌ كَبيرَةٌ. أَنا وَأَخي وَأُخْتي نُحِبُّ ٱلجُلوسَ في ٱلحَديقَةِ تَحْتَ ظِلِّ ٱلأَشْجارِ. في ٱلحَديقَةِ أَزْهارٌ كَثيرَةٌ وَأَشْجارٌ عالِيَةٌ.

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

هَلْ تُحِبُّ أَخاكَ وَأُخْتَكَ؟
هَلْ تُطيعُ أَباكَ وَأُمَّكَ؟
ماذا تَنْبُتُ في ٱلحَديقَةِ ؟
هَلْ تَجْلِسونَ في ٱلحَديقَةِ؟
هَلْ تُحِبُّ ٱلأَزْهارَ؟
هَلْ أَشْجارُ ٱلحَديقَةِ عالِيَةٌ؟

Машқи 3. *Таснифи феъли* أَحَبَّ *-ро дар замони хозира–ояндаро ба дафтаратон нависед:*

Шахс, чинс	Танҳо (муфрад)	Ҷамъ
I	(أَنا) أُحِبُّ ман дӯст медорам	(نَحْنُ) نُحِبُّ мо дӯст медорем

ДАРСИ 10

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

بَيْنَ ٱلصَّديقَتَيْنِ

سَناءُ وَصَفاءُ تِلْميذَتانِ صَديقَتانِ وَفي يَوْمٍ مِنَ ٱلأَيّامِ قالَتْ سَناءُ:
– كَيْفَ تَقْضينَ وَقْتَكِ يا عَزيزَتي؟
قالَتْ صَفاءُ:

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:*

عادَ (يَعودُ) баргаштан
طَعامُ الغَداءِ хӯроки нисфирӯзӣ
(يَسْتَريحُ) اِسْتَراحَ истироҳат кардан
أُراجِعُ دُروسي дарсҳоямро такрор мекунам

– أَعودُ مِنَ ٱلمَدْرَسَةِ إِلَى ٱلمَنْزِلِ فَأَتَناوَلُ ٱلغَداءَ وَأَسْتَريحُ قَليلاً ثُمَّ أُراجِعُ دُروسي لِلْيَوْمِ ٱلتّالي. وَعِنْدَ ٱلمَساءِ أَتَناوَلُ ٱلعَشاءَ وَأَعودُ ثانِيَةً لِأُراجِعَ دُروسي، ثُمَّ أَنامُ مُبَكِّرَةً لِأَسْتَيْقِظَ نَشيطَةً في ٱلصَّباحِ.

ДАРСИ 14

Машқи 1. *Феъли* ذَهَبَ *-ро дар замони гузашта ва ҳозира-ояндa тасриф кунед.*

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зериро хонед ва тарҷума кунед:*

فِي يَوْمِ ٱلأَحَدِ ذَهَبْتُ مَعَ رَفِيقِي إِلَى حَدِيقَةِ ٱلحَيَوَانَاتِ.

هَلْ تَذْهَبُ مَعَنَا إِلَى دَارِ ٱلسِّينِمَا؟ لا، أَنَا أَذْهَبُ إِلَى ٱلمَسْرَحِ. مَعَ مَنْ تَذْهَبُ إِلَى ٱلمَسْرَحِ؟ أَذْهَبُ إِلَى ٱلمَسْرَحِ مَعَ وَالِدَيَّ. وَهَلْ تَذْهَبُ غَدًا إِلَى ٱلمَتْحَفِ؟ لا، أَنَا مَشْغُولٌ غَدًا. هَلْ ذَهَبْتَ إِلَى ٱلمَعْرِضِ ٱلصِّنَاعِيِّ أَمْسِ؟ نَعَمْ، ذَهَبْتُ أَمْسِ إِلَى ٱلمَعْرِضِ ٱلصِّنَاعِيِّ.

ДАРСИ 15

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зериро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Рӯзи якшанбе мо ба осорхона меравем.
Рӯзи душанбе мо чор дарс дорем.
Дирӯз мо ба кинотеатр рафтем.

Рӯзи якшанбе мо ба боғи ҳайвонот рафтем.
Пагоҳ мо ба осорхонаи таърихӣ меравем.
Рӯзи сешанбе мо ба китобхона меравем.
Оё ту рӯзи якшанбе ба боғи маданият ва истироҳат рафтӣ? Оре, рӯзи якшанбе ман ба боғи маданият ва истироҳат рафтам.

Машқи 2. *Дар бораи рӯзи истироҳататон нақл кунед.*

ДАРСИ 16

Машқи1. *Матнҳои зериро хонед ва тарҷума кунед. Чавоби саволҳоро ёбед.*

ذَيْلِي قَصِيرٌ وَجِسْمِي كَبِيرٌ وَرَقَبَتِي طَوِيلَةٌ أَسِيرُ مَسَافَاتٍ بَعِيدَةً مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ كَمَا أَصْبِرُ ٱلجُوعَ وَٱلعَطَشَ أَيَّامًا كَثِيرَةً مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ. يُسَمُّونِي "سَفِينَةَ ٱلصَّحْرَاءِ".

شَكْلُهَا جَمِيلٌ، وَعُنُقُهَا طَوِيلٌ، وَجِلْدُهَا مُخَطَّطٌ مِثْلَ جِلْدِ النَّمِرِ وَيَدَاهَا أَطْوَلُ مِنْ رِجْلَيْهَا، تَلْتَقِطُ الأَشْجَارَ العَالِيَةَ بِسُهُولَةٍ وَتَرَاهَا فِي حَدِيقَةِ الحَيَوَانِ ظَرِيفَةً لَطِيفَةً. فَمَا هِيَ؟

أَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ. تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ. فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ كَثِيرًا. فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ. فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلتَّاجِيكِيَّةِ تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلتَّاجِيكِيَّةِ. بِأَيَّةِ لُغَةٍ تَتَكَلَّمُونَ فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ؟ هَلْ تَتَكَلَّمُونَ فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ؟ لا، نَتَكَلَّمُ فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ بِاللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ. نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ فِي دَرْسِ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ.

ДАРСИ 12

Машқи1. *Феъли* تَكَلَّمَ *-ро истифода бурда, ҷумлаҳо созед.*

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

مَنْ هُوَ أَعْظَمُ؟

ДАРСИ 18

Машқи 1. *Матни зериро хонед ва тарҷума кунед:*

يَدْرُسُ فِي صَفِّنَا تِلْمِيذٌ. اسْمُهُ أَعْظَمُ. هُوَ صَدِيقِي. نَلْعَبُ مَعَهُ فِي ٱلحَدِيقَةِ وَنَسْبَحُ مَعَهُ فِي ٱلمَسْبَحِ. يَدْرُسُ أَعْظَمُ جَيِّدًا جِدًّا وَيُسَاعِدُ أَصْدِقَاءَهُ. أَعْظَمُ صَدِيقٌ جَيِّدٌ.

صَدِيقِي

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед*:

ذَيْل дум

رَقَبَة гардан

يَسير (سار) роҳ меравад

مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ беором

أَصْبِر (صَبَرَ) сабр мекунам

جُوع гурусна

عَطْش ташнагӣ

مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ монда нашуда

سَفِينَة киштӣ

جِلْد пӯст

مُخَطَّط нақшу нигор карда шуда

تَلْتَقِط (اِلْتَقَطَ) меғундорад

ДАРСИ 17

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед.*

مدينة غرفة كبيرة. مدينة غرفة زينب. زينب اليوم مريضة ولم تذهب اليوم إلى المدرسة. هي نائمة في السرير. سريرها قرب النافذة. زارتها صديقتها بعد الدروس. وجئن يزهورٍ لها. تقول زينب لهن – شكراً لكن، يا صديقاتي!

تجيب الصديقات:

– لا شكر على الواجب!

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед*:

جِئْن يزهورٍ охо (ҳ.з.) гул овардаанд

يا صديقاتي ҳаводҳ меҷиҳаҷ (أَيُّها صَدِيقَاتِي)

لا شكر على الواجب намеарзад

Машқи 3. *Ҳукмаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Шумо ба забони арабӣ ҳаз кардан метавонед. Барои ин ба забони арабӣ гап мезанем. Рафиқи ман ба забони арабӣ ҳаз гап мезанад. Хоҳари ман ҳам ба забони арабӣ гап мезанад. Бародарам ман ба забони рӯсӣ гап мезанад.

ДАРСИ 13

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед ва ҳуҷаҳои луғатро*:

ما هذه؟ هل هذه غرفة الدراسة؟ وماذا يوجد على الحائط؟ هل هذه خريطة البلدان العربية؟ هل هذا درس اللغة العربية؟ هل تتكلمون في المدرسة باللغة العربية؟ هل تتكلم في البيت باللغة العربية؟

Машқи 3. *Ҳукмаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед*:

Ин ҳаҷра забони арабӣ аст. Мо ба забони арабӣ гап мезанем. Рафиқи ман ба забони арабӣ ҳаз гап мезанад. Хоҳари ман ҳам ба забони арабӣ гап мезанад. Бародарам ман ба забони рӯсӣ гап мезанад.

ДАРСИ 13

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед ва ҳуҷаҳои луғатро*:

في الأسبوع سبعة أيام: يوم الأحد ويوم الاثنين ويوم الثلاثاء ويوم الأربعاء ويوم الخميس ويوم الجمعة ويوم السبت. ندرس من يوم الاثنين سبعة أيام

وَبَعْدَ ذلك نَسْتَرِيحُ في يَوْمِ ٱلأَحَدِ. في أَيّامِ ٱلأَحَدِ كَالعادَةِ نُسافِرُ إِلَى ضَواحِي ٱلمَدِينَةِ وَنَتَنَزَّهُ هُناكَ وَنَرْجِعُ إِلَى ٱلمَدِينَةِ في ٱلمَساءِ. اليَوْمَ يَوْمُ ٱلثُّلاثاءِ.

عِنْدَنا أَرْبَعَةُ دُرُوسٍ. وَهِيَ: دَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلعَرَبِيَّةِ وَدَرْسُ ٱللُّغَةِ ٱلرُّوسِيَّةِ وَدَرْسُ ٱلحِسابِ وَدَرْسُ ٱلرَّسْمِ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

كَالعادَة одатан

ضَواحِي ٱلمَدِينَة атрофи шаҳр

نَسْتَرِيحُ истироҳат мекунем

نَرْجِعُ бармегардем

نَتَنَزَّهُ сайру гашт мекунем

في أَيِّ صَفٍّ يَدْرُسُ أَعْظَمُ؟

كَيْفَ يَدْرُسُ أَعْظَم ؟

هَلْ يُساعِدُ أَعْظَمُ أَصْدِقاءَهُ؟

هَلْ أَعْظَمُ صَدِيقٌ جَيِّدٌ؟

Машқи 3. *Дар бораи рафиқи худ нақл кунед.*

ДАРСИ 19

Машқи 1.*Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Оё ту рафиқи наздик дорӣ? Оё ту ба рафиқат мактуб навиштӣ? Оё ту дарси навро фаҳмидӣ? Оре, ман дарси навро нагз фаҳмидам.

Машқи 2. *Зарбулмасали зеринро аз ёд кунед:*

حافِظْ عَلَى ٱلصَّدِيقِ وَلَوْ فِي ٱلحَرِيقِ

Машқи 3. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед*:

مَرْكَبَةٌ (مَرْكَبَةٌ) машина; кашидан

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоби ҳаққо диҳед:*

أَيْنَ يَعِيشُ أَنْفَاحُونْ؟

مَاذَا يَفْعَلُ أَنْفَاحُ بِالمِحْرَاثِ؟

مَاذَا يَصْنَعُ أَنْفَاحُ فِي الحَقْلِ؟

مَا هِيَ الحَيَوَانَاتُ أَنَافَةُ لِلْفَلَاحِ؟

لِمَاذَا يَنْثُرُ أَنْفَاحُ أَلسِّمَادَ فِي الأَرْضِ؟

ДАРСХОИ 22-23

Машқи 1. *Матнро зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

الفواكه

لنا حديقة واسعة جميلة. فيها أشجار كثيرة مثمرة. في حديقتنا أشجار الرمان والليمون والخوخ والرمان والتفاح والعنب والكرز والتين والمشمش والمشمش والموز. لحديقتنا بستاني نشيط، يحرسها ويرويها، ويقلم أشجارها.

وَفي ٱلقَرْيَة حَديقَةُ ٱلفَواكه. وَهِيَ كَبيرَةٌ جدّاً.
وَهُنا كَ كَثيرٌ مِنَ ٱلتُّفّاحِ وَٱلبَرْقُوقِ و ٱلكُمَّثْرى
وَٱلكَرَز وَٱلفَواكه الأُخرى.
وَفي حُقُولِ ٱلقَرْيَة يُزرَعُ ٱلقُطْنُ وَٱلقَمْحُ
وَٱلشَّعيرُ وَٱلذُرَةُ وَٱلجَوْدارُ إلخ.
وَفي ٱلقَرْيَة مَبْقَلَةٌ. يُزرَعُ فيها البَنْدورَةُ
(طَماطِمَة) و ٱلخيارُ وَٱلكَرَنْبُ (مَلْفُوفٌ)
وَالبَصَلُ وَالجَزَرُ وَالفِجْلُ وَالبَنْجَرُ (الشَّمَنْدَرُ)
وَالثَّوْمُ.
يَجْمَعُ ٱلْفَلاحُونَ ٱلمَحْصُولَ وَيُساعِدُهُمُ
ٱلتَّلاميذُ.
في ٱلقَرْيَة كَثيرٌ من ٱلسَّيَّاراتِ وَٱلجَرّاراتِ
وقاطفات ٱلقُطْنِ.
وَفي عِزْبَةِ ٱلمَواشي كَثيرٌ مِنَ ٱلمَواشي وَٱلبَقَر.
وَيَعْمَلُ في قَرْيَتِنا عَدَدٌ كَبيرٌ مِنَ ٱلأَطِبّاءِ
وَٱلمُهَنْدِسينَ ٱلزِراعِيِّينَ وَٱلمُعَلِّمينَ.

ДАРСИ 24

Машқи 1. *Ҳумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Мо бояд ҳаҷоҳ ҳоҷем. Ҳар бор ҳаҷҳатонро меваҳоро бисёр аст. Мо себ, ток, анҷир, шафтолу, анор, ҷуз ва гелос меҳонем. Ин себи ширин аст.

Ин шафтолу сурх аст.

Ана анҷир, ток, анор ва ҷуғолу. Ман анҷир ва шафтолуро наҳз меҳонам.

Машқи 2. *Ба расмҳо нишоҳ карда, ҳукмро тарҷуманӣ ҳухед.*

ДАРСХОИ 25-27

Машқи 1. *Матнро зеҳниро хонед ва тарҷума кунед:*

قريتنا

أسكن في قرية كبيرة. قريتنا واقعة على ساحل البحر الكبير والجميل. في قريتنا كثير من البيوت الجميلة والجديدة ومدرستان والمستشفى ودار الثقافة ودار السينما وعدة محلات وروضة الأطفال.

الحقل

الفلاح يحرث الأرض بالمحراث.

الفلاحون يعيشون في القرية. الفلاح يربي الغنم وينزع الأرض. للفلاح ثور وبقرة وحمار

(حَقْلٌ) химоя кардан

حَرَثَ хатто

حَرَثَ сӯхтор

مَشْرَاةٌ ҳаҷҳарин мамлакат

مَكَانٌ макон, ҷоӣ

ДАРСХОИ 20-21

Машқи 1. *Матнро зеҳниро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба ҳафтадаҳтон наҳсеҳ.*

أُحِبُّ أَكْلَ ٱلفاكِهَةِ ٱلطازِجَةِ، لأَنَّها لَذيذَةُ ٱلطَّعْمِ.
أُحِبُّ أَيْضًا أَكْلَ ٱلفَواكِهِ ٱلمُجَفَّفَةِ ٱلنَّظيفَةِ كَالتِّينِ وَٱلمِشْمِشِ وَٱلزَّبيبِ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

أَشْجارٌ مُثْمِرَةٌ дарахтони мевадор

بُرْتُقالٌ бӯртақол, афлесун, апелсин

مَنْجُو анбаҳ, манго

حَرَسَ (يَحْرُسُ) посбонӣ кардан

رَوَى (يَرْوِي) обёрӣ кардан

قلّمَ (يُقَلِّمُ) қаламча кардан

طازِجٌ тоза

مُجَفَّفٌ хушк

زَبيبٌ мавиз

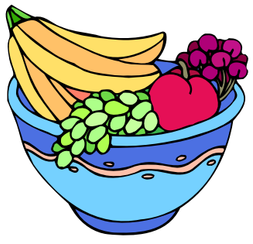

وَجَمَلٌ. الثَّوْرُ يجُرُّ ٱلمِحْراثَ. يَنْثُرُ ٱلفلاّحُ ٱلسَّمادَ في ٱلأَرْضِ. اَلسَّمادُ يَنْفَعُ ٱلزَرْعَ ويُقوِّي ٱلأَرْضَ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

حَرَثَ (يَحْرُثُ) шудгор кардан

رَعَى (يَرْعَى) чарондан

مِحْراثٌ сипор

سَمادٌ пору, нурӣ

نَثَرَ (يَنْثُرُ) пошидан

قَوَّى (يُقَوِّي) боқувват кардан

ثَوْرٌ барзагов

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

قَمْحٌ гандум

جَودارٌ ҷавдор

ذُرَةٌ ҷуворимакка

كُمَّثْرَى нок

شَمّامٌ харбуза

بِطِّيخٌ тарбуз

شَعِير ҷав

خِيارٌ бодиринг

جَزَرٌ сабзӣ

بَنْدورَةٌ، طَماطِمَةٌ помидор

الباءُ في ٱلبدايةِ وٱلحاءُ في ٱلنِّهايةِ

رأيتُ وغادي

بيّاعها بنادي

خذها على ٱلسِّكّين

يا حلوةً كاتين

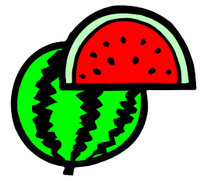

Машқи 2. *Калимаҳои ҳалеҷ ва онҳоро аз ёд кунед:*

مَحْلَبٌ нақшу нигор кардаи шуда

تُوتٌ ҷуҳӣ

مُشْمِشٌ шафтолу

خَوْخٌ хушбӯй, мулоиму

مِلْفُوفٌ бо даст саҷоф кардан

بُرْتُقالٌ ҳуҷҷатаи

بَنْدُقٌ ҳазелнут

كَرَزٌ ҷ. كِرازٌ гилоси

مِنْ أَيْنَ

ҷ. أَيْنٌ аҳнир

تِينٌ ҳ. تِينَةٌ тир

ДАРСИ 29

Машқи 1. *Шеъри зеринро аз ёд кунед:*

مِنْ أَيْنَ

في ٱلحظيرةِ أَعيشُ

ثَوْبِي مِنَ ٱلرِّيشِ

تَرانِي بِجَناحَيْنِ

أَمْشِي عَلى رِجْلَيْنِ

جِسْمِي صَغِيرٌ

أَخِي وَأُخْتِي

أَنا مَشْهُورٌ بِالصِّياحِ

وَفي ٱلظُّهْرِ أَتَناوَلُ طَعامَ ٱلغَداءِ وَيَكُونُ غالِباً مِنَ ٱلْخُبْزِ وَٱلْخُضَرِ وَٱللَّحْمِ ٱلْمَسْلُوقِ وَٱلأَرُزِّ وَشَيْءٍ مِنَ ٱلحَلْوَى وَٱلفاكِهَةِ ٱلنّاضِجَةِ.

وَفي ٱلْمَساءِ أَتَناوَلُ طَعامَ ٱلعَشاءِ، وٱلأَفْضَلُ أَنْ يَكُونَ سَهْلَ الهَضْمِ كَطَعامِ ٱلصَّباحِ.

أَنا أَغْسِلُ يَدَيَّ دائماً قَبْلَ ٱلأَكْلِ وَبَعْدَهُ وَأَمْضَغُ ٱلطَّعامَ جَيِّداً وَ أُنَظِّفُ أَسْنانِي.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

غِذاءٌ хӯрок, ғизо

سَهْلُ ٱلهَضْمِ тезҳазмшаванда

خُبْزٌ جافٌّ нони хушк, қоқ

جُبْنٌ панир

لَحْمٌ مَسْلُوقٌ гӯшти пӯхта

فاكِهَةٌ ناضِجَةٌ меваи пӯхтагӣ

هَلْ في قَرْيَتِكُمْ كَثيرٌ منَ ٱلبُيُوت ٱلجَميلَة؟
ماذا منَ ٱلفَواكه يُوجَدُ في حَديقَة ٱلقَرْيَة؟
هَلْ يُزْرَعُ ٱلقُطْنُ في حُقُولِ ٱلقَرْيَة؟

Машқи 4. *Дар бораи қишлоқи худ нақл кунед.*

Машқи 5. *Дар бораи полизи худ нақл кунед.*

ДАРСИ 28

Машқи1. *Матнҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед.Ҷавоби чистонҳоро гӯед:*

مَنْ أَنا؟

لَوْني جَميلٌ أَصْفَرْ — مُخَطَّطٌ بالأَخْضَرْ
الشّينُ في البدايَهْ — وَالميمُ في ٱلنِّهايَهْ
رائِحَتي ذَكِيَّهْ — قَدْ تَفْتَحُ ٱلشَّهِيَّهْ

وَمَن أُخْتي؟

إنْ زُرْتَني في بَيْتي — ادْخُلْ وَصافِحَ أُخْتي
جَميلَةٌ مُدَوَّرَهْ — وَطَعْمُها كَالسُّكَّرْ

فيض	шаҳрамча
نهدلاوي	ҳаҷмдор, шаклдор
كرنب، ملفوف	карам
نبق	ҳисҳ
سير، ثوم	сир, саримсок
سوق الخضر	сохили даре
دار التفاح	хона маданият
دار السينما	кинотеатр
روضة الأطفال	боғчаи ёҳаталон
قاطعات التقطير	мошинхои пахтачинӣ
عزبة الموباشي	фермаи чорво
مهندس زراعي	агроном

Машқи 3. *Ба саволхои зерин ҷавоб диҳед:*

أين تسكن؟

أين تقع قريتكم؟

تَسْمَعُني كُلَّ صَباحٍ
أَوَّلُ صَوْتي (كافٌ)
وآخِرُ ٱسْمي (كافٌ)
فَمَنْ أَنا؟
(دِيكٌ)

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед*:

حَظيرَةٌ девор, панҷара; молхона
أَعيشُ зиндагӣ мекунам
ثَوْبٌ либос
رِيشٌ пар
جَناحٌ қанот

مترادم	метрадам
نهر	ноҳ
أمشي	рох метрадам
أعيش	пароз мекунам
صباح	фардо, бонг

ДАРСХОИ 30-31

Машқи 1. *Матни зерро хонед ва мафҳума кунед:*

غذائي

في الصباح أتناول طعام الفطور، ويكون من فنجان شاي وبيض وخبز وزبدة وجبن وزيتون.

مَتْحَفٌ (مَتَاحِفُ)	осорхона (музей)	
دَارُ الآثَارِ (دُورُ الآثَارِ)	осорхона	
الجَامِعَةُ	донишгох	
مَعْهَدٌ (مَعَاهِدُ)	донишкада	

ДАРСИ 33

Машқи 1. *Мухтасаран зерро хонед ва маҳфӯзма кунед* :

رَسْتَم:

– أَيْنَ تَسْكُنُ، يَا أَحْمَدُ؟

أَحْمَدُ:

– أَسْكُنُ فِي تَاجِيكِسْتَانَ.

رَسْتَم:

– مَا هِيَ عَاصِمَةُ تَاجِيكِسْتَانَ؟

أَحْمَدُ:

– عَاصِمَةُ تَاجِيكِسْتَانَ هِيَ مَدِينَةُ دُوشَنْبِه.

رَسْتَم:

– مَاذَا تَقُولُ فِي زِرَاعَةِ تَاجِيكِسْتَانَ؟

أَحْمَدُ:

– يُزْرَعُ فِي حُقُولِ تَاجِيكِسْتَانَ أَلْقُطْنُ وَأَلْقَمْحُ وَأَلذُّرَةُ. وَيُزْرَعُ فِي أَلحَدَائِقِ العِنَبُ وَفَوَاكِهُ أُخْرَى.

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

أَيْنَ تَسْكُنُ؟

فِي أَيِّ شَارِعٍ تَسْكُنُ؟

أَيَّةُ مَدِينَةٍ هِيَ عَاصِمَةُ تَاجِيكِسْتَانَ؟

هَلْ مَدِينَةُ دُوشَنْبِه كَبِيرَةٌ وَجَمِيلَةٌ؟

هَلْ فِي دُوشَنْبِه كَثِيرٌ مِنَ البُيُوتِ أَلعَالِيَةِ؟

أَمْضَغُ أَلطَّعَامَ таомро мехоям

أُنَظِّفُ أَسْنَانِي дандонҳоямро тоза мекунам

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

هَلْ تَغْسِلُ يَدَيْكَ قَبْلَ أَلأَكْلِ وَبَعْدَهُ؟

هَلْ تُنَظِّفُ أَسْنَانَكَ؟

ماذا تَأْكُلُ صَباحاً؟

ماذا تَأْكُلُ في أَلظُّهْرِ؟

ماذا تَأْكُلُ في أَلمَساءِ؟

Машқи 4. *Нақл кунед, ки пагоҳӣ чӣ меҳӯред.*

Машқи 5. *Нақл кунед, ки дар ошхонаи мактаб чӣ меҳӯред.*

ДАРСИ 36

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед*:

بَلْدَتي

بَلْدَتي في ضَواحِيِّ أَلقاهِرَةِ تُحيطُ بِها أَلمَزارِعُ وَأَلحُقُولُ وتُزَيِّنُها أَلأَشْجارُ وأَلنَخيلُ. بِقُرْبِها يَجْري ماءُ أَلنيلِ، فَيَجْعَلُ مَنْظَرَها جَميلا، وَهَواءَها عَليلا. فيها دَجاجٌ وَبَطٌّ وَحَمامٌ كَثيرٌ، وَبَقَرٌ وَجِمالٌ وَحَميرٌ.

في حُقُولِها يُزْرَعُ أَلقَمْحُ وَأَلشَّعيرُ وَفي بَساتينِها يُوجَدُ أَلعِنَبُ وَأَلتِّينُ.

ДАРСИ 32

Машқи 1. *Матнро зеҳнро ба ва ба дафтаратон нависед:*

دوشنبه

مدينة دوشنبه عاصمة جمهورية تاجيكستان.

دوشنبه مدينة جميلة. هي أجمل مدينة في آسيا الوسطى. في دوشنبه كثير من البيوت العالية العصرية والشوارع الواسعة والحدائق الجميلة. في شوارع دوشنبه ومياديها كثير من الأشجار الشاهقة والجميلة. هنا ميدان كبير وجميل.

في مدينة دوشنبه عدة مصانع ومعامل ودور السينما وحديقة الحيوانات والمتاحف ودور الآثار والجامعة والمعاهد والمدارس.

Машқи 1. *Матнро зеҳнро ба ва мафҳумҳо кунед:*

دوشنبه

دوشنبه أعظم مدينة في آسيا الوسطى. إن الموسم بسمون دوشنبه جميلة. فيها منازل بديعة وحدائق جميلة وآثار قديمة. وفيها نهر طويل، اسمه يرحى.

Машқи 2. *Калимаҳои зеҳнро аз ё̆ ба кунед:*

آسيا الوسطى	Осиёи Миёна	
بسمون	мегомаҳ	
جنة الدنيا	ҷаннати дунё	
منازل (منزل)	маҳзаро	
بديع	аҷиб	
يرحى	Баромаа (*номи ҳаф*)	

Машқи 2. *Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ё̆д кунед:*

عاصِمَةٌ пойтахт

أَجْمَلُ مَدينَةٍ зеботарин шаҳр

كَثيرٌ مِنَ البُيُوتِ العالِيَّةِ العَصْرِيَّةِ бисёр хонаҳои баланди ҳозиразамон

آسيا الوُسْطَى Осиёи Миёна

كَثيرٌ مِنَ ٱلأَشْجارِ ٱلشّاهِقَةِ бисёр дарахтҳои баланд

عِدَّةٌ якчанд

ДАРСИ 34

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Шаҳри Душанбе пойтахти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст. Кӯча ва майдонҳои Душанбе васеъ ва зебоанд. Дар Душанбе мактабҳои миёна, донишкадаҳо ва донишгоҳҳо бисёр аст. Дар Душанбе якчанд театр ва кинотеатрҳо ҳаст. Дар канори дарёи Душанбе боғи ҳайвонот ҷой гирифтааст. Мактаби мо дар соҳили дарёи Душанбе ҷой гирифтааст. Ман дар мактаби миёна мехонам.

Машқи 2. Дар бораи шаҳратон ба арабӣ нақл кунед.

ДАРСИ 35

ما ٱسْمُ هذا ٱلمَيْدانِ؟

هَلْ هذا ٱلمَيْدانُ كَبيرٌ وَجَميلٌ؟

هَلْ تُوجَدُ في دُوشَنْبَه حَديقَةُ ٱلحَيْوانات؟

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

بَلْدَة шахрча, макон

ضاحيَة (ضَواحٍ) канор

يُحيطُ (أَحاطَ) иҳота мекунад

مَزْرَعَة (مَزارِعُ) замини корам, шудгор, мазраа

يُزين (زَيَّنَ) зинат медиҳад

نَخيلٌ дарахти хурмо

النيلُ Нил, номи дарё

يَجْعَلُ مَنْظَرَها جَميلا وَهَوَاءَها عَليلاً
манзараашро зебо ва ҳавоашро тоза мекунад

عَليلٌ тоза (дар бораи ҳаво, шамол)

بَطٌ (بُطُوطٌ) мурғобӣ

حَمامٌ кабутар

حمارٌ (حَمير) хар

يُؤْخَذُ гирифта мешавад

«у» ва ҳаҳтаҳани саҳоноки ҳарфи охирин сохта мешавад:

اُكْتُبِ ← اُكْتُبِي ← اُكْتُبَا ← اُكْتُبُوا ← اُكْتُبْنَ

اُسْمُحِ ← اُسْمُحِي ← اُسْمُحَا ← اُسْمُحُوا ← اُسْمُحْنَ

اُدْعُ ← اُدْعُي ← اُدْعُوا ← اُدْعُوا ← اُدْعُوْنَ

اُرْمِ ← اُرْمِي ← اُرْمِيَا ← اُرْمُوا ← اُرْمِيْنَ

Сиғаи амрии феъликҳои اِخْفِ *«ғиҷфиҳан»*, اِكْرِهْ *(ҳурдан)*, اِمْحُ *(ҳарфҳои доҳан)* **бо шаклҳои** اِخْفِ *(ғиҷ)*, اِكْرِهْ *(ҳурр)*, اِمْحُ *(ҳарфҳои ҳеҳ)* **сохта мешавад. Сиғаи амрии феъликҳои** اِلْقِ *(ҳуфтан)* **ва** رَمَى *(ҳеҳтан)* **шаклҳои** اِلْقِ (ي.з. اِلْقَيْ) **ва** رْمِ (ي. з. رْمَيْ) **дорад.**

Машқи 1. *Ҳукмҳои зерро хонед ва мафҳумро кунед:*

اِقْرَأِ الدَّرْسَ إِذْهَبْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ اِكْتُبِي إِلَى أُمِّكِ

إِنَّ هذه الْحِصَّةَ اِقْرَأْ هذه الْجُمَلَ وَتَرْجِمْهَا إِلَى الْفَارِسِيِّ

ДАРСИ 40

НИДО

Барои мурочиат даҳ қаҳони арабӣ хиссачаҳои нидо ва يَا (ي.з. يَيْ) **истифода бурда мешавад.**

Бадл аз хиссачаи يا **исми мунодо на артикли қабули мекунад, на танвин:** يَا أَسْتَاذُ! – *устоз!*

يَا مُدَرِّسُ! - *ҳамкор!*

Агар исми бадл аз хиссачаи يا **омада даҳ хоратта изофӣ бошад, он ваҳт ни исм маҳсуб шуда меоад:**

يَا تِلْمِيذَيْ! – *эй, дафтари мо!*

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أُريدُ(أَنا) ман мехоҳам	نُريدُ (نَحْنُ) мо мехоҳем

Тасрифи феъли أَرادَ дар замони ҳозираоянда

Шахс чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَرَدْتُ (أَنا) ман хостам	أَرَدْنا (نَحْنُ) мо хостем
II ч.м.	أَرَدْتَ (أَنْتَ) ту хостӣ	أَرَدْتُمْ (أَنْتُمْ) шумо хостед
II ч.з.	أَرَدْتِ (أَنْتِ) ту хостӣ	أَرَدْتُنَّ (أَنْتُنَّ) шумо хостед
III ч.м.	أَرادَ (هُوَ) вай хост	أَرادُوا (هُمْ) онҳо хостанд
III ч.з.	أَرادَتْ (هِيَ) вай хост	أَرَدْنَ (هُنَّ) онҳо хостанд

ДАРСХОИ 41-42

ФЕЛЬИ МАНСУБ

Баъд аз феъльхое, ки ниҳоянт, хоҳиш, зарурият ва ҷиддӣ маъноҳои молиҳӣ доранд, хиссачаҳои يَ ، تَ ، نَ ، أَ -«*ки, то ки, то он вақте, ки* » **меоянд, ки феъли баъд аз ҳуҷ омадаро мансуб мекунанд. Феъли мансуб аз феъли замони ҳозира-оянда бо иваз кардани маъноии** ـُ **– ба – сохта мешавад. Нӯн-и охири дар ҳалқе шаклҳо партофта мешавад:**

يَتَكَلَّمَ أَنْ أُحِبُّ

Ман ба кӯшӣҳоно рафтан мехоҳам (Ман мехоҳам, ки ба кӯшӣҳоно равам).

Машқи 1. Тасриф феъли أَرَادَ –ро дар замони гузашта ва ҳозира-оянда аз ё̈д кунед.

Тасриф феъли أَحَبَّ *хостан* дар замони гузашта

أَنْ ҳиссачаи

ё̈д кунед:

Машқи 2. Ҷарҳҳои зерро аз ё̈д кунед:

Ман ба кӯшӣҳоно рафтан мехоҳам.

ДАРСИ 38

Машқи 1. Ҷумлаҳои зерро ба замони гузашта гардонед:

Мултиҷм ба сиҳф даромад. Талаба ҷумлаи аранҷиро хонд.

Мултиҷм тулабаро гурсид. Ахмад ба дарс таҳйа ас. Дарс сиҳф кушода ас.

Машқи 2. Ҷарҳҳои зерро дар ё̈д кунед:

Ман ба кӯшӣҳоно рафтан мехоҳам.

أَحَبَّ *хостан*

أَنْ ҳиссачаи

ё̈д кунед:

Машқи 2. Ҷарҳҳои зерро аз ё̈д кунед:

ДАРСИ 37

Машқи 1 . *Маниҳои зерро ба замони гузашта гардонед:*

Ман дӯст дорам. Номаш Ахмад ас. Вай дар шаҳри Душанбе зиндагӣ мекунад.

Ҳаҷ рӯз пеш ман аз Ахмад мактуб гирифтам. Ахмад дар мактуби ҳуҷ дар Бораи шаҳрашон нақл мекунад. Душанбе шаҳри калон ва зебо мебошад. Вай ҳоҳиста Ҷумҳурии Сурия мебошад.

Дар он кӯчаҳои васеъ калон, маҳаллаҳову боғҳои зебо ҳисоб ас. Дар Душанбе мӯзеҳо, ҳавзҳои тарҳӣ ва осори қадима зиёд ас.

Машқи 2. Ҷарҳҳои зерро аз ё̈д кунед:

ДАРСИ 39

ФЕЪЛИ АМР (فِعْلُ الأَمْرِ)

Феъли амр аз феъли замони ҳозира-оянда бо иваз кардани префикси «йа» ба «и» ё

يا عَبْدَ الله! – *эй, Абдулло!*

Баъд аз ҳиссачаи أَيُّها (أَيَّتُها) **исми муайян истифода бурда мешавад**:

أَيُّها الرَّفيقُ! – *эй, рафиқ!*

أَيَّتُها المُعَلِّمَةُ ! *эй, муаллима!*

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зерро хонед ва тарҷума кунед:*

يا مُحَمَّدُ ! هَلْ تَذْهَبُ مَعي إِلَى ٱلمَكْتَبَةِ اليَوْمَ؟ لا، يا رَفيقي، لا أَذْهَبُ اليَوْمَ إِلَى ٱلمَكْتَبَةِ مَعَكَ. أَنا مَشْغُولٌ اليَوْمَ. يا فاطِمَةُ! هَلْ كَتَبْتِ مَقالَةً لِجَريدَةِ ٱلحائِطِ؟ نَعَمْ، يا زَيْنَبُ، قَدْ كَتَبْتُ مَقالَةً عَنِ ٱلبُلْدانِ ٱلعَرَبِيَّةِ. اُكْتُبْ دُروسَكَ، يا حُسَيْنُ، وَبَعْدَ ذلِكَ نَذْهَبُ لِزِيارَةِ رَفيقِنا ٱلمَرِيضِ

في الإعادَةِ إفادَةٌ

الدَّارِسُ يَغْلِبُ الفَارِسَ

العِلْمُ لِكُلِّ زَمَنٍ لَهُ قِيمَةٌ وَثَمَنٌ

Машқи 3. *Калимаҳои зеринро аз ё̈д кунед:*

إِعادَةٌ такрор

إِفادَةٌ фоида

دارِسٌ дарсхон, хонанда

يَغْلِبُ ғалаба мекунад

فارِسٌ савора

ثَمَنٌ нарх, арзиш

قِيمَةٌ қимат, арзиш

II ҷ.м.	(أَنْتَ) تُرِيدُ ту мехоҳӣ	(أَنْتُمْ) تُرِيدُونَ шумо мехоҳед
II ҷ.з.	(أَنْتِ) تُرِيدِينَ ту мехоҳӣ	(أَنْتُنَّ) تُرِدْنَ шумо мехоҳед
III ҷ.м.	(هُوَ) يُرِيدُ вай мехоҳад	(هُمْ) يُرِيدُونَ онҳо мехоҳанд
III ҷ.з.	(هِيَ) تُرِيدُ вай мехоҳад	(هُنَّ) يُرِدْنَ онҳо мехоҳанд

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед*:

Ман ба кино рафтан мехоҳам.

Оё ту мехоҳӣ, ки ҳамроҳи ман ба кино равӣ?

Оре, ман мехохам, ки ҳамроҳи ту ба кино равам.

Вай мехоҳад, ки ба ҷануби Ҷумҳурӣ сафар кунад.

Дирӯз Рустам хост, ки ба майдони варзиш равад.

Нодира хост, ки дарро кушояд.

Рафиқи ман хост, ки аз китобхона китоби навро гирад.

Ман мехоҳам, ки ба Баҳром мактуб нависам.

عَلَى شَجَرَةٍ. فَأَرَادَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهَا، فَلَمْ تَنْتَبِهْ إِلَيْهِ وَاشْتَغَلَتْ بِعَمَلِ عُشِّهَا. ثُمَّ رَأَى نَحْلَةً فَوْقَ زَهْرَةٍ. فَطَلَبَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهَا فَلَمْ تَنْظُرْ إِلَيْهِ. وَطَارَتْ إِلَى أَحْيَائِهَا لِعَمَلِ الْعَسَلِ. وَلَمَّا رَأَى الْتَّلْمِيذُ أَنَّ كُلَّ حَيَوَانٍ مَجْدٌ فِي شُغْلِهِ، مُوَاظِبٌ عَلَى عَمَلِهِ، خَجِلَ وَنَدِمَ وَعَزَمَ عَلَى أَلَّا يَتَخَلَّفَ عَنْ مَدْرَسَتِهِ مَرَّةً أُخْرَى.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба луғатҳо аз ё ба дафтараш навиштаед. Онро тарҷума ва аз ӯ кунед:*

تَخَلَّفَ (ба мактаб) на рафт

لِيَحْرُسَ الْغَنَمَ то ки гӯсфандонро кунад

رُخَامِيٌّ ғ.ҳ.ҷ. мармарин

لَمْ تَنْتَبِهْ إِلَيْهِ ба вай диққат надод

شُغْلٌ ҷона

يَحْتَاجُ зарурӣ асаг

لَيْسَ لِلْمُلُوكِ صَدِيقٌ

ДАРСИ 46

ФЕЛИ МАҶЗУМ

Вақт аз хиссаҳои нутқ **لَمْ** **феҳлро маҷзум истифода бурда мешавад. Феҳлро маҷзум аз феҳлҳои мансуб ба воситаи ибораҳо қардани анҷомаи** **ـَ** **ба** **ـْ** **сохта мешавад:** **لَمْ**

ёдӣ надодешт. **يَتَعَلَّمْ**

Машқи 3. *Зарбулмасалро зеринро хонед ва ба дафтарамон нависнед. Онро тарҷума ва аз ӯ кунед:*

لَيْسَ الْمَلْكُ صَدِيقٌ

ғалаи заҳӯр خَلِيَّةٌ

Бочиҳои чаҳл مَحْلٌ

маҳфуз مُوَاظِبٌ

зиҳлулаа مُلُولٌ

ҳаст لَيْسَ

السَّفِينَةُ تَجْرِي فِي ٱلْبَحْرِ وَٱلطَّائِرَةُ تَطِيرُ فِي ٱلْفَضَاءِ.

أَمَّا ٱلْقِطَارُ وَٱلسَّيَّارَةُ فَهُمَا يَسِيرَانِ فِي ٱلْبَرِّ وَيَقْطَعَانِ ٱلْمَسَافَاتِ ٱلْبَعِيدَةَ.

وَٱلْقِطَارُ يَسِيرُ عَلَى سِكَّةٍ حَدِيدِيَّةٍ خَاصَّةٍ. أَمَّا ٱلسَّيَّارَةُ فَهِيَ تَسِيرُ عَلَى ٱلطُّرُقِ ٱلْمُعَبَّدَةِ، نَرْكَبُ ٱلسَّفِينَةَ فِي ٱلْبَحْرِ. نَرْكَبُ ٱلطَّائِرَةَ لِنَطِيرَ فِي ٱلْجَوِّ وَنَرْكَبُ ٱلْقِطَارَ أَوِ ٱلسَّيَّارَةَ لِنُسَافِرَ فِي ٱلْبَرِّ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

قِطَارٌ поезд

طَائِرَةٌ самолет

ДАРСИ 43

Машқи 1. *Матни зериро одиҳ ва тарҷума кунед:*

حِيلَةُ ٱلفَأْرِ

رَأَى فَأْرٌ جَرَّةً فِيهَا عَسَلٌ. فَأَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ مِنْهُ.

وَلَمَّا لَمْ يَقْدِرْ عَلَى ٱلوُصُولِ إِلَيْهِ خَشْيَةَ ٱلغَرَقِ فِيهِ صَارَ يُدْلِي ذَنَبَهُ ٱلطَّوِيلَ فِي ٱلجَرَّةِ وَيَغْمِسُهُ فِي ٱلعَسَلِ، ثُمَّ يُخْرِجُهُ وَيَلْحَسُ مَا بِهِ. وَٱسْتَمَرَّ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى شَبِعَ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зериро аз ёд кунед:*

فَأْرٌ муш

جَرَّةٌ кӯза

عَسَلٌ асал

لَمْ يَقْدِرْ عَلَى ٱلوُصُولِ إِلَيْهِ ба вай расида натавонист

خَشْيَةَ ٱلغَرَقِ فِيهِ аз тарси ғарқ шудан

صَارَ يُدْلِي ذَنَبَهُ فِي ٱلجَرَّةِ думашро ба кӯза андохтан гирифт

يَغْمِسُ (غَمَسَ) ғӯтондан

يَلْحَسُ (لَحَسَ) лесидан

ٱسْتَمَرَّ давом додан

حَتَّى то ки

شَبِعَ сер шудан

ДАРСҲОИ 44-45

Машқи 1. *Матни зериро хонед ва тарҷума кунед, онро ба дафтаратон нависед:*

تَخَلَّفَ تِلْمِيذٌ يَوْمًا عَنِ ٱلمَدْرَسَةِ. وَذَهَبَ لِيَلْعَبَ.

فَقَابَلَ فِي ٱلطَّرِيقِ كَلْبًا يَجْرِي. فَأَرَادَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهُ،

فَتَرَكَهُ ٱلكَلْبُ وَ ذَهَبَ لِيَحْرُسَ الغَنَمَ. ثُمَّ نَظَرَ عُصْفُورًا

Барои манъ кардани амал феъли мачзум бо хиссачаи инкории لا ба кор бурда мешавад:

لا تَكْتُبْ *Нанавис!*

لا تَقْرَأْ *Нахон!*

Машқи 1. *Чумлаҳои зериро хонед ва аз ёд кунед:*

كَيْفَ تَعْنِي بِكِتَابِكَ.

أَوَّلًا: لا تَضَعْ قَلَمًا بَيْنَ صَفَحَاتِ كِتَابِكَ.

ثَانِيًا: لا تَمْسِكْ كِتَابَكَ إِذَا كَانَتْ أَصَابِعُكَ مَبْلُولَةً.

ثَالِثًا: لا تَأْكُلْ وَأَنْتَ تَقْرَأُ.

رَابِعًا: لا تَضَعْ كِتَابَكَ عَلَى ٱلأَرْضِ أَوْ عَلَى مَائِدَةِ ٱلطَّعَامِ

خَامِسًا: لا تَكْتُبْ أَوْ تُصَوِّرْ شَيْئًا عَلَيْهِ.

ДАРСИ 47

Машқи 1. *Матни зериро хонед ва тарҷума кунед:*

بِمَا نُسَافِرُ

نَحْنُ نُسَافِرُ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ آخَرَ بِالقِطَارِ أَوِ ٱلسَّيَّارَةِ وَيُمْكِنُ أَنْ نُسَافِرَ بِالطَّائِرَةِ وَيُمْكِنُ أَنْ نُسَافِرَ بِالسَّفِينَةِ.

مرور гузаштан

يَجِبُ عَلَيْكَ ба ту лозим аст

يا بُنَيَّ писарам

أَلَّا то ки на…

إِلَّا ба ғайр аз

إِذَا агар

تَأَكَّدَ боварӣ ҳосил кардан

خَالٍ холӣ

(يَنْجُو) нӣ начот ёфтан

أَضْوَاءُ الْمُرُورِ чароғи раҳнамои гузаштан

Машқи 3. *Зарбулмасали зеринро тарҷума карда, аз ёд кунед:*

الْوِقَايَةُ خَيْرٌ مِنَ الْعِلَاجِ

ДАРСИ 50

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

سَفِينَةٌ кишти

(يَجْرِي) جَرَى гаштан

فَضَاءٌ фазо

(يَطِيرُ) طَارَ парвоз кардан

(يَسِيرُ) سَارَ сайр кардан, гаштан

قَطَعَ буридан

سِكَّةٌ حَدِيدِيَّةٌ роҳи оҳан

جَوٌّ ҳаво

بَرٌّ хушкӣ

طَرِيقٌ роҳ

الَّلَيْلُ وَالنَّهَارُ

إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ طَلَعَ النَّهَارُ، فَتَغْرُدُ الطُّيُورُ وَتَخْرُجُ مِنْ عُشَّاشِهَا لِلْبَحْثِ عَنْ قُوتِهَا، وَيَذْهَبُ النَّاسُ إِلَى عَمَلِهِمْ وَالتَّلَامِيذُ إِلَى مَدْرَسَتِهِ، وَالْفَلَّاحُ إِلَى حَقْلِهِ، وَالصَّانِعُ إِلَى مَصْنَعِهِ وَالتَّاجِرُ إِلَى مَحَلِّ تِجَارَتِهِ. فَإِذَا أَتَى اللَّيْلُ عَادَ كُلُّ وَاحِدٍ إِلَى بَيْتِهِ لِيَرِيحَ نَفْسَهُ مِنْ تَعَبِ الْعَمَلِ بِالنَّهَارِ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:*

طَلَعَ баромадан

نَهَارٌ рӯз

(غَرَدَ) تَغَرَّدَ месарояд

أَزْهَارُ الرَّبِيعِ

يُقْبِلُ الرَّبِيعُ فَيَعْتَدِلُ الْجَوُّ وَتَوْرَقُ الْأَشْجَارُ وَتَكْتَسِي الْأَرْضُ بِالنَّبَاتِ، وَتَمْتَلِئُ الْحَدَائِقُ بِالْوَرْدِ وَالْفُلِّ وَالنَّرْجِسِ وَغَيْرِهَا مِنَ الْأَزْهَارِ الْجَمِيلَةِ وَالنَّاسُ يَخْرُجُونَ الرَّبِيعَ وَيَخْرُجُونَ فِيهِ إِلَى الْحَدَائِقِ وَالْبَسَاتِينِ لِيَتَمَتَّعَ بِجَمَالِهَا.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:*

يُقْبِلُ меояд

يَعْتَدِلُ мӯътадил мешавад

تَوْرَقُ бо баргҳо пӯшонда мешавад

تَكْتَسِي пӯшонда мешавад

نَبَاتٌ гиёҳ, растанӣ, набот

تَمْتَلِئُ пур мешавад

حَديدٌ оҳан

يَنتَقِلُونَ аз ҷойе ба ҷойе мегузаранд

بَضيعَةٌ (بَضائِعُ) мол

يُوَفِّرُ لَنا الوَقْتَ вақти моро сарф мекунад

يُريحُنا في ٱلسَّفَرِ дар сафар бароямон роҳат меоварад

ДАРСИ 49

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

تَجَنَّبْ خَطَرَ ٱلمُرُورِ في ٱلشَّوارِعِ

فَيَجِبُ عَلَيْكَ يا بُنَيَّ أَلاّ تَسيرَ في أَيِّ شارِعٍ إلاّ إذا تَأَكَّدْتَ أَنَّهُ خالٍ مِنَ ٱلعَرَباتِ وَٱلسَّيَّاراتِ، لِتَنْجُوَ مِنَ ٱلأَخْطارِ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед*:

خَطَرٌ (أَخْطارٌ) хатар

ДАРСИ 48

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

يَسيرُ ٱلقِطارُ عَلى قُضْبانٍ مِنَ ٱلحَديدِ وَيَمْشي بِالبُخارِ وَهُوَ سَريعٌ جِدًّا. يَرْكَبُ فيهِ ٱلنّاسُ وَيَنْتَقِلُونَ مِنْ بَلَدٍ إلى بَلَدٍ وَيَنْقُلُونَ بِهِ ٱلبَضائِعَ وَٱلحَيَوانات وَٱلخُضَرَ وَٱلفاكِهَةَ. وَهُوَ يُوَفِّرُ لَنا ٱلوَقْتَ وَيُريحُنا في ٱلسَّفَرِ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:*

قُضْبانٌ хатти роҳи оҳан

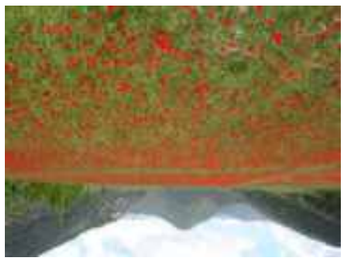

ДАРСИ 52

Машқи 1. *Матни зеринро нависед ва тарҷума кунед:*

أَنا عُصْفورٌ صَغيرْ حَيْثُما شِئْتُ أَطيرْ

وَعَلَى الغُصْنِ أُغَنِّي وَعَلَى ٱلأَرْضِ أَسيرْ

آكُلُ ٱلأَثْمارَ وَٱلحَبَّ وَفي ٱلحَقْلِ أَدُورْ

عُشٌّ (عُشاشٌ) лона

قُوتٌ хӯрок

بَحْثٌ чустучӯ

صانِعٌ коргар

تاجِرٌ тоҷир, фурӯшанда

مَحَلُّ ٱلتِّجارَةِ ҷойи фурӯш

لِيُريحَ نَفْسَهُ то ки худ истироҳат кунад

تَعَبٌ хастагӣ

ДАРСИ 51

Машқи1. *Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед.*

العُصْفورُ ٱلصَّغيرُ

أَنا عُصْفورٌ صَغيرْ حَيْثُما شِئْتُ أَطيرْ

وَعَلَى الغُصْنِ أُغَنِّي وَعَلَى ٱلأَرْضِ أَسيرْ

آكُلُ ٱلأَثْمارَ وَٱلحَبَّ وَفي ٱلحَقْلِ أَدُورْ

فَفَرَّ مِنّي وَنَأَى — بِدُونِ أَدْنَى سَبَب

وَلَمْ أَكُنْ أَمْنَعُهُ — مِن مَأْكَلٍ أَوْ مَشْرَب

وَكان يَشْدُو دائماً — بِكُلِّ لَحْنٍ مُطْرِب

ظَرِيفُ شَكْلٍ رِيشُهُ — حُلْوٌ طَوِيلُ ٱلذَنَب

قَدْ كانَ عِنْدى بُلْبُلٌ — في قَفَصٍ مِنْ ذَهَب

اَلْبُلْبُلُ

فُلٌّ (гули) ёсумани арабӣ

نَرْجِسٌ (гули) наргис

يَتَمَتَّعُ (تَمَتَّعَ) лаззат бурдан

ДАРСИ 53

Машқи 1. *Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед*:

إِنْ كُنْتَ وَسْطَ بَاقَةٍ أَكْسِبْهَا رِشَاقَةْ

أَوْجِبْتَ فِي زَهْرِيَّةٍ أَحْدَقْتَ أَنِيقَةْ

Машқи 2. *Калмаҳо ва ҳоҳаҳои зеринро ба дафтарамон нависед*:

عَلَى أَفْنَانِ ёвалаҳкалар

تَوَّة тоза

مَا أَحْلَى ман химоя мекунам

هُوَايَةٌ ҳобиш, ҳатворӣ

قَرْيَةٌ қишлоқ, деҳот

مُؤْلِمٌ хамсӯхат, дӯст

جَيَّاشٌ, جَرْيَاخٌ ёвандӣ, ҳаҷолатӣ

أَحْدَقَتْ ихота мекунал

أَكْسِبْتَ хамроҳ (ҷиҳоз) мекунал

رِشَاقَةٌ зебоӣ, ҳазокат

نُورٌ нур, шуоъ

مَجْدٌ шаън, шӯҳрат

أَبْتَنِيه месозам ӯро

أَجْتَنِيهِ ҷамъ мекунам ӯро

فَوْزٌ зафар, барор

أَرْتَجِيه орзу мекунам ӯро

فَضْلٌ хизмати шоиста

لَسْتُ أُحْصِي ҳисоб карда наметавонам

ДАРСИ 57

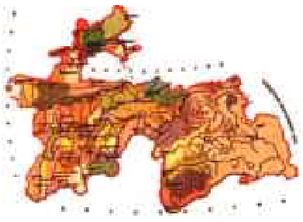

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

جُمْهُورِيَّةُ تاجيكِستَان

ДАРСИ 55

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

الماءُ

يَنْزِلُ الماءُ مِنَ السَّماءِ، وَيَجْرِي فِي الأَنْهارِ وَيَنْبَعُ مِنَ العُيُونِ وَالآبارِ.

نَشْرَبُ الماءَ العَذْبَ وَنَسْقِي مِنْهُ الحَيَوانَ وَالزَّرْعَ وَنَنْظِفُ بِهِ جِسْمَنا وَمَلابِسَنا.

وَلا نَشْرَبُ ماءَ البِحارِ المالِحَ وَلا نَسْقِي مِنْهُ الحَيَوانَ، وَلا الزَّرْعَ، وَلا نَنْظِفُ بِهِ جِسْمَنا وَمَلابِسَنا.

اِشْرَبِ الماءَ العَذْبَ النَّقِيَّ وَلا تَشْرَبِ الماءَ المَوْسِخَ،

وَلا تَسْتَحِمَّ فِي الماءِ الراكِدِ!

بِدُونِ أَدْنَى سَبَبٍ бе ягон сабаб

حُرِّيَّتِي озодиам

لا تُشْتَرَى харида намешавад

ДАРСИ 54

Машқи 1. *Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед*:

الوَرْدَةُ

أَنا أَميرُ ٱلزَّهْرِ أَنا عَلِيُّ ٱلقَدْرِ

رائِحَتِي زَكِيَّهْ وَصُحْبَتِي هَنِيَّهْ

شَوْكَتِي قَوِيَّهْ أَحْمِي مِنَ ٱلأَذِيَّهْ

تَزْدانُ بِي ٱلمَجالِسْ لأَنَّنِي مُؤَانِسْ

لا تَشْتَرِي بِالنَّقْدِ وَقالَ لِي: حُرِّيَّتِي

قفص كафас

ذهب тилло, зар

ريش пар, канот

طويل الذنب думдароз

عسل зебо

ماء Ман маҳ намекардам

كان يَشْتَرِي месарояд, сурӯл меҳонад

مِطْرَب мутриб, наво зананда

لحن оханг, ғазҳ

فِرِنْدَت ғ ryperт

أَنْتِ دُرّ ду шуда

أَنْتِ لَحْن فِي لِسانِي أَنْتِ رَمْز لِلْحَنانِ

لَسْتِ أَحْمِي فَضْلِ أُمِّي أَنْتِ حُبّ فِي جَنانِ

مُشْرِق فِيْنا سَعِيد كُلّ يَوْم مَنْدَب عِيد

نُورُه مِن وَجْهِ أُمِّي صاحِب طَوْل جَبِيد

كُلّ خَيْر أَجْنِيْه كُلّ مَجْد أَبْنِيْه

كُلّ فَوْز أَرْتَجِيْه كُلّه مِن فَضْلِ أُمِّي

Машқи 2. *Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед*.

رَمْز рамз

مِخْبَأ мехрубонӣ

لَحْن оханг, наво

جَبِيْن ҷабин

مُشْرِق дурахшон

صاحِب хаҳлон

طَوْل ширин

ماءٌ об

جَرَى (يَجْرِي) чорӣ шудан

نَبَعَ (يَنْبَعُ) сарчашма гирифтан, сар шудан

عَيْنٌ (عُيُونٌ) чашма

بِئْرٌ (آبارٌ) чоҳ, қудуқ

الماءُ العَذْبُ оби ширин

نَظَّفَ (يُنَظِّفُ) тоза мекунад

جِسْمٌ (جُسُومٌ) бадан

وَسِخٌ ифлос, чиркин

اسْتَحَمَّ (يَسْتَحِمُّ) оббозӣ кардан

اَلماءُ الراكِدُ кӯлмак, оби истода

ДАРСИ 56

Машқи 1. *Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед*:

أُمِّي

تَقَعُ جُمهورِيَّةُ تاجيكسْتان في آسيا ٱلوُسْطى.
وتَحُدُّ تاجيكسْتان بالصِّين شرقا وجُمهورِيَّة أَفَغانسْتان
جنوبا وبجُمهورِيَّة أُوزبَكسْتان وجُمهورِيَّة قيرغيزسْتان
غربا وشمالاً.

إن تاجيكسْتان بلَدٌ جَبَلِيٌّ. فيها كَثير من ٱلثَّرَوات
ٱلطَّبيعيَة. يَشتَغِل سُكّان تاجيكسْتان بِزِراعَة ٱلقُطْن
وٱلقَمْح وٱلرز وٱلشعير وٱلذرة وٱلخضروات. في
تاجيكسْتان كَثير من ٱلبساتين وٱلكروم.
يَشتَغِل سُكّان تاجيكسْتان كذلك بِتَرْبِيَة ٱلمواشي
ودُودَة ٱلقز.

في تاجيكسْتان كَثير من ٱلمَصانِع وٱلمَعامِل
ٱلمُخْتَلِفَة.

Машқи 2. *Калимаҳо ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

تَقَعُ (**وَقَعَ**) воқеъ гардидааст
تَحُدُّ (**حَدَّ**) ҳамҳудуд мебошад

عَرَبِيَّةً. وٱلعَرَبُ جَمْعاً لَهُم تاريخٌ واحِدٌ في ٱلماضي
وٱلحاضِر وٱلمُسْتَقْبَل.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:*

يَمتَدُّ тӯл мекашад
الخَليجُ ٱلعَرَبِيُّ халиҷи Арабӣ
المُحيطُ ٱلأَطْلَسِيُّ Уқёнуси Атлантик
يَضُمُّ дар бар мегирад
قَطَر (**أَقْطارٌ**) мамлакат, кишвар
في الماضِي дар гузашта
في الحاضِر дар вакти ҳозира
في المُسْتَقْبَل дар оянда

ДАРСИ 60

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

جَزيرَةُ ٱلعَرَب

بِلادُ ٱلعَرَب أَوْ جَزيرَةُ ٱلعَرَب هِيَ أَرْضٌ في
ٱلجَنوب ٱلغَرْبِيّ من قارَة آسيا. هِيَ واسِعَةٌ جِدّاً. مِساحَة
جَزيرَة ٱلعَرَب رُبْعُ أوربا تَقْرِيباً. هِيَ مُحاطَةٌ بِالبَحْر
ٱلأَحْمَر من ٱلغَرْب وبِالمُحيط ٱلهِنْدِيّ من ٱلجَنوب
وبِخَليج ٱلعَجَم من ٱلشَّرق.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

جَزيرَةُ ٱلعَرَب Нимҷазираи Арабистон
مِساحَة масоҳа
خَليجُ ٱلعَجَم халиҷи Форс
مُحاطَة ихота карда шудааст
رُبْع чораяк

يَدْخُنون أَمامَهم ولا يَرْفَعون صَوْتاً عَلَيْهِم، وأَكْبَر
ٱلإِخْوَة عادَةً يَقُوم مَقامَ ٱلأَب. وعَلَى ٱلعُمُوم يُحْتَرَم
مَن هُوَ أَقَلُّ سِناً مَن هُوَ أَكْبَر مِنْه سِناً.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

أَكْبَر ٱلإِخْوَة бародари калонтарин
أَقَلُّ سِناً аз ҳама хурд
يُحْتَرَم ҳурмат мекунад
سِن синну сол
دَخَّنَ (**يُدَخِّن**) тамоку кашидан
يَقُوم مَقامَ الأَب чои (мақоми) падаррошро мегирад
عَلَى ٱلعُمُوم умуман
Машқи 3. *Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума карда, аз ёд кунед:*

أَدَبُ ٱلمَرْءِ خَيْرٌ مِن ذَهَبٍ

البَحْرُ ٱلأَحْمَرُ Баҳри Сурх

المُحيطُ ٱلْهِنْدِيُّ Укёнуси Ҳинд

ДАРСИ 61

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

مِنْ عاداتِ ٱلعَرَبِ وَأَخْلاقِهِم ٱلقَدِيمَةِ
الطَّعامُ: الطَّعامُ ٱلغالِبُ في ٱلباديَةِ ألتَّمْرُ وَٱللَّبَنُ
وَٱلأُرُزُّ وَٱللَّحْمُ في بَعْضِ أَيَّامِ ٱلأُسْبُوعِ. أَمّا في ٱلمُدُنِ
فالطَّعَامُ ٱلرَّئيسِيُّ ٱلأُرُزُّ وَٱللَّحْمُ وٱلسَّمَكُ في ٱلجِهاتِ
ٱلسّاحِليَّةِ وَفي أَواسِطِ بِلادِ ٱلعَرَبِ يُسْتَعْمَلُ ٱلجَرِيشُ
(البُرْغُلُ) بِجانِبِ ٱلأُرُزِّ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

بادِيَةٌ бодия, саҳро

سَمَكٌ моҳӣ

شَرْقٌ аз тарафи шарқ

غَرْبٌ аз тарафи ғарб

جَنُوبٌ аз тарафи ҷанӯб

شَمالٌ аз тарафи шимол

كُوخٌ ҳаҷмҳо

اَلشُّرُوطُ الطَّبِيعِيَّةُ Ҳолатҳои табиӣ

مَاشِيَةٌ (اَلْمَاشِيَةُ) маштӣ мебошад

بَنَاءٌ Бинои

نُزُوحٌ ҳуҷрамакка

صَعْبُ الوُصُولِ сабзавот

كَرْمٌ (كُرُومٌ) токзор

تَرْبِيَةُ الْمَوَاشِي ҳорбоқорӣ

تَرْبِيَةُ دُودَةِ القَزِّ кирмакпарварӣ

ДАРСИ 58

Машқи 1. *Ҳуҷҷатҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

مِنْ عاداتِ ٱلعَرَبِ وَأَخْلاقِهِمِ ٱلقَدِيمَةِ
السِّنُّ – يَحْتَرِمُ ٱلعَرَبُ ٱلسِّنَّ إِحْتِراماً كَبِيراً:
فالصَّغِيرُ يَحْتَرِمُ ٱلكَبِيرَ وَٱلأَوْلادُ يَحْتَرِمُونَ آباءَهُمْ فَلا

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

أَيُّ طَعامٍ يَأْكُلُ ٱلبَدْوُ في ٱلغالِبِ؟
هَلِ ٱلطَّعامُ ٱلرَّئِيسِيُّ في ٱلمُدُنِ مُمْتَازٌ عَنِ ٱلطَّعامِ في
ٱلبادِيَةِ؟

ДАРСИ 62

Машқи 1. *Матнро зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

تَعْلِيمُ رَئِيسِيٌّ تاعُمِ асосӣ

جَرِيشٌ ярма, ғалладона

بُرغُلٌ ярмаи ғалладум

سِمْسِمٌ нестӣ, кунҷут

دَجاجٌ ٱلأُرُزِّ даҷ бо ярмаи биринҷ

مَنْ زَرَعَ ٱلمَعْروفَ حَصَدَ ٱلشُّكْرَ

كَما تَزْرَعْ تَحْصُدْ

ДАРСИ 63

Машқи1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

صَدْر ٱلدِّين عَيْني بَطَلُ تاجيكسْتانَ وَكاتبٌ تاجيكيٌّ مَشْهُورٌ وَمُؤَسِّسُ ٱلأَدَبِ ٱلتَّاجيكيِّ ٱلمُعاصِرِ.

وَقَدْ أَلَّفَ كَذَلِكَ عَدَداً كَبيراً مِنَ ٱلكُتُبِ ٱلعِلْمِيَةِ في تَاريخِ ٱلأَدَبِ ٱلتَّاجيكيِّ

وَقَدْ تُرْجِمَتْ مُؤَلَّفاتُ صَدْرِ ٱلدِّين عَيْني إِلَى لُغاتٍ مُخْتَلِفَةٍ.

وَقَدْ كانَ صَدْر ٱلدِّين عَيْني حائزاً عَلَى ٱلجائزَةِ للدَّوْلَةِ وَكانَ كَذلِكَ أَوَّلَ رَئيسِ أَكاديمِيَةِ ٱلعُلومِ لِجُمْهوريَةِ تاجيكِسْتان.

ئۇنىڭ ئەجدادلىرى ئىنىڭ ئىتىنى ئالدى. ئۇ ئىتنى ئۆيگە ئېلىپ كېلىپ، ئۇنى ئۆزىگە ئوخشاش ئەركىن ئىتقا ئايلاندۇرۇپ، ئۇنىڭغا ئىسىم قويۇپ، ئۇنى ئۆزىنىڭ ئەۋلادلىرىغا قالدۇرۇپ كەتتى.

الفلاح والطيور

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

ДАРСИ 66

Машқи 3. *Ба расм нигоҳ карда, ҳукмро тарҷума кунед.*

ئۇنىڭ ئەجدادلىرى ئىتىنىڭ ئەۋلادلىرى بولۇپ، ئۇلار ھازىرمۇ ئۆزلىرىنى ئىتنىڭ ئەۋلادلىرى دەپ ھېسابلايدۇ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ӣ̆ кунед:*

ئۇ: фۇرومدان، نىلداستان

ئەۋلاد: ئەۋلاد خۇمۇ

ئۆيگە: خۇرمون توزا، نۇرتا

ئەمىس: زەرەر مەكۇناد

ئىتىنىڭ ئەۋلادلىرى: ئىنتىزەر ۋاقىدا، تو كى خۇرمون نۇرتا تەرەدە

Машқи 3. *Ба расм нигоҳ карда, ҳукмро тарҷума кунед.*

يا عَصافيرِي

هَيَّا هَيَّا

نامِي نامِي هَيَّا هَيَّا

غَنِّي غَنِّي هَيَّا هَيِّا

حَطِّي حَطِّي هَيَّا هَيَّا

طِيري طِيري هَيَّا هيَّا

نامي نامي

نامِي فيه يا عَصافيري

هذا العُشُّ فِيهِ القَشُّ

غَنِّي غَنِّي

ДАРСИ 64

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

مَن هو صدر الدِّين عَيْني؟

هذا الْمُلَّا صدر الدِّين عَيْني،

على قراءَت رواياتِ صدر الدِّين عَيْني،

تحدَّث عن كاتبٍ أَوْ شاعرٍ تاجيكيٍّ مشهورٍ آخر.

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

من هو مِيرزا تورسون زاده بطلُ تاجيكستان وشاعرٌ تاجيكيٌّ مشهور. وقد ألَّف أشعارًا وقصائدَ كثيرة. وكان مِيرزا تورسون زاده حائزًا على الجائزةِ للدَّولةِ وبطلَ العملِ الاشتراكيِّ.

Машқи 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

من هو مِيرزا تورسون زاده؟

هذا الْمُلَّا مِيرزا تورسون زاده؟

على قراءَت أشعارٍ وقصائدَ لمِيرزا تورسون زاده؟

في أرجاءِ الفِيتْنام

وتَتَّبِعُ كالسَّمَكَةِ

فَتَرْتَمِي في الشَّبَكَةِ

عَصافِيرِي

طَيْرِي! طَيْرِي! يا عَصافِيرِي

فَوْقَ الشَّجَرِ فَوْقَ الشَّمَرِ

طَيْرِي طَيْرِي

حَطِّي حَطِّي يا عَصافِيرِي

فَوْقَ الشَّجَرِ بَيْنَ الثَّمَرِ

حَطِّي حَطِّي

غَنِّي غَنِّي يا عَصافِيرِي

بَيْنَ الزَّهْرِ جَنْبَ النَّهْرِ

ДАРСҲОИ 67-68 (такрор)

МАТНҲОИ ИЛОВАГӢ БАРОИ ХОНИШИ БЕРУНАЗСИНФӢ

نُصُوصٌ لِلْقِراءَةِ

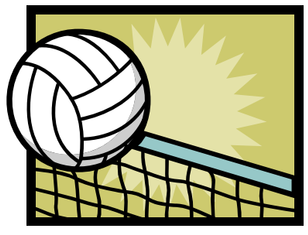

مَنْ هِيَ؟

صَديقَتي مُدَوَّرَةٌ

مَنْفُوخَةٌ مُكَوَّرَةٌ

ثِيابُها مِنْ جِلْدٍ

لا تَشْكي مِنْ بَرْدٍ

في جَوْفِها هَواءٌ

وَلَيْسَ فيهِ ماءٌ

أَضْرِبُها فَتَهْرِبُ

لَكِنَّها لا تَغْضَبُ

تَنْسابُ في الْمَيْدانِ

تَحَدَّثْ عَنْ كاتِبٍ أَوْ شاعِرٍ تاجيكِيٍّ مَشْهورٍ آخَرَ.

ДАРСИ 65

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

الدَّجاجَةُ وَالثَّعْلَبُ

في يَوْمٍ مِنَ الأَيّامِ مَرِضَتْ دَجاجَةٌ فَجاءَ إِلَيْها ثَعْلَبٌ لِزِيارَتِها. كانَتِ الدَّجاجَةُ داخِلَ الْقَفَصِ. بابُ الْقَفَصِ مُقْفَلٌ. قالَ الثَّعْلَبُ لِلدَّجاجَةِ: أَخْبَرَني الْكَلْبُ أَنَّكِ مَريضَةٌ. أَحْضَرْتُ لَكِ دَواءً فيهِ الشِّفاءُ. قالَتِ الدَّجاجَةُ: أَنا مَريضَةٌ، ويَتِمُّ شِفائي إِذا بَعُدْتَ عَنّي وَرَجَعْتَ إِلَى جُحْرِكَ.

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

جاءَ омадан

أَخْبَرَ хабар додан

أَحْضَرَ омад, ҳозир шуд

دَواءٌ дору, даво

شِفاءٌ даво, шифо

أَحَدٌ — касе, ягон кас
(يُحْدِقُ)أَحْدَقَ — ихота кардан
إِحْتِفَالٌ — чашн, ид
(حَمْرَاءُ.ج.4)أَحْمَر — сурх
(يُحْسِنُ) أَحْسَنَ — хуб кардан
أَحْسَنَ — бехтарин; накӯтарин
(يُحْصِي)أَحْصَى — хисоб кардан, шумурдан
أَحْيَانًا — баъзан, гохо , аҳёнан
(اِخْوَةٌ) أَخٌ — бародар
(اِخْوَانٌ) أَخٌ — дӯст
(أَخَوَاتٌ) أُخْتٌ — хохар
(يَأْخُذُ) أَخَذَ — гирифтан
(يُؤَخِّرُ) أَخَّرَ — ба таъхир андохтан; дер мондан
آخِرٌ — охирин
أُخْرَى.ج.4 آخَر — дигар
(يُخْرِجُ) أَخْرَجَ — баровардан
خضراء.ج.4 أَخْضَر — саб3
(آدَابٌ) أَدَبٌ — бо одоб будан; адаб, одоб, адабиёт
(يُدْلِي)أَدْلَى — фуроварданً
أَدَوَاتٌ — асбоб
إِذَا — агар
إِذَنْ — пас, дар ин холат
أَذِيَّةٌ — азият, ранч

(يُرِيحُ) أَرَاحَ — рохат додан
(يُرِيدُ) أَرَادَ — хостан
أَرْبَعَةٌ.ج.4 أَرْبَع — чор
اِرْتَجَى — орзу кардан, хостан
أَرْبَعُونَ — чил
أَرْزٌ — биринч
(أَرَاضٍ).أَرْضٌ — замин, фарш
(أَرَانِبُ) أَرْنَبٌ — харгӯш
أَرْبَعَةٌ.ج.4 أَزْرَق — ба ман нишон дех
زَرْقَاءُ — кабуд, нилӣ
(أَسَابِيعُ) .أُسْبُوعٌ — хафта
اِسْتَحَمَّ — оббозӣ кардан
اِسْتَخْرَجَ — ба даст дароварданً, пайдо кардан
(يُسْتَرِيحُ) اِسْتَرَاحَ — истироҳат кардан
اِسْتَعْمَلَ — истеъмол кардан
اِسْتَلَمَ — гирифтан, дарёфт кардан
اِسْتَمَرَّ — давом додан
اِسْتَيْقَظَ — бедор шудан (кардан)
(أُسُودٌ) أَسَدٌ — шер
أُسْرَةٌ — ойила
(يُسْقِي) أَسْقَى — обёрӣ кардан
(أَسْمَاءٌ) .اِسْمٌ — ном
سَمْرَاءُ.ج.4 أَسْمَر — каҳвaранг

لَطِيفَةٌ

قال رَجُلٌ لِصَبِيٍّ مِنَ ٱلْعَرَبِ مَنْ أَبُوكَ؟ قالَ وَوَوْ لأَنَّ ٱسْمَ أَبِيهِ كانَ كَلْبًا.

لَطِيفَةٌ

دَقَّ رَجُلٌ عَلَى بابِ فَقالَ صاحِبُ ٱلْبَيْتِ:– مَنْ هَذا؟ قالَ:– أَنا. فَقالَ صاحِبُ ٱلْبَيْتِ: – لَسْتُ أَعْرِفُ فِي إِخْوانِنا أَحَدًا اِسْمُهُ أَنا.

التُّوتُ

شَجَرَتُهُ عالِيَةٌ كَبِيرَةٌ، أَغْصانُها كَثِيرَةٌ وَأَوْراقُها خَضْراءُ جَمِيلَةٌ وَثَمَرُها حُلْوٌ لَذِيذُ الطَّعْمِ مُخْتَلِفُ ٱلْوانِهِ وَيَكْثُرُ شَجَرُ ٱلتُّوتِ فِي ٱلرِّيفِ حَوْلَ ٱلْحُقُولِ وَعَلَى جَوانِبِ ٱلطُّرُقِ ٱلزِّراعِيَّةِ وَٱلْفَلاحُونَ يُحِبُّونَ شَجَرَ ٱلتُّوتِ وَيَعْتَنُونَ كَثِيرًا بِزِراعَتِهِ لأَنَّهُمْ يَنْتَفِعُونَ بِظِلِّهِ وَيَأْكُلُونَ مِنْ ثَمَرِهِ وَيَعْمَلُونَ مِنْ خَشَبِهِ أَدَواتِ ٱلزِّراعَةِ وَبَعْضَ الأَثاثِ

الَّذِي — ...ки
(يُؤَلِّفُ) أَلَّفَ — таълиф кардан, навиштан
إِلَى — ба
(أُمَّهاتٌ) .أُمٌّ — модар
أَمَامَ — дар пеши
أَمَامِيٌّ — пеш
اِمْتَدَّ — тӯл кашидан
اِمْتَلأَ — пур шудан
(نِساءٌ) اِمْرَأَةٌ — зан
أَمْسِ — диру́з, дина
(يُمْسِكُ) أَمْسَكَ — дошган, даст гирифтан
أَمْشِي — ман рох меравам
إِمْلاءٌ — диктант, имло
أَمِيرٌ — амир
أَنْ — ки
إِنْ — агар
أَنَا — ман
إِنَاءٌ — зарф, асбоб
أَنْتَ.ج.4 أَنْتُمْ — ту
إِنْتاجٌ — истеҳсолот
اِنْتَعَشَ — сиҳат шудан
(يَنْتَفِعُ) اِنْتَفَعَ — фоида гирифтан
اِنْتَهَى — тамом шудан, ба охир расидан

وَيَتَغَذَّى دُودُ ٱلْقَزِّ بِأَوْرَاقِهِ لِيَخْرُجَ لَنَا ٱلْحَرِيرَ ٱلَّذِي نَصْنَعُ مِنْهُ أَفْخَرَ ٱلثِّيَابِ

النَّحْلَةُ

إِنَّ ٱلنَّحْلَةَ مِنَ ٱلْحَشَرَاتِ ٱلنَّافِعَةِ. فَهِيَ تُخْرِجُ لَنَا ٱلْعَسَلَ ٱلَّذِي نَأْكُلُهُ. وَعَسَلُ ٱلنَّحْلِ غِذَاءٌ جَيِّدٌ مُفِيدٌ لِلْجِسْمِ. وَٱلنَّحْلَةُ صَغِيرَةُ ٱلْجِسْمِ نَشِيطَةُ ٱلْحَرَكَةِ، مُنَظَّمَةٌ فِي عَمَلِهَا، مُتَعَاوِنَةٌ مَعَ زَمِيلَاتِهَا، تَسْكُنُ فِي خَلِيَّةٍ. تَطِيرُ ٱلنَّحْلَةُ بَيْنَ ٱلْأَزْهَارِ وَتَمْتَصُّ مِنْهَا ٱلْغِذَاءَ. ثُمَّ تُخْرِجُ لَنَا عَسَلًا فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ.

ЛУҒАТИ АРАБӢ-ТОҶИКӢ

أ

أَبٌ	падар
إِبْرَةٌ	сӯзан
أَبْرِيلُ	апрел
أَبْيَضُ *ч.з.* (بَيْضَاءُ)	сафед
أَتَى (يَأْتِي)	омадан (меояд)
آتٍ	оянда
أَثَاثٌ	лавозимоти (асбоб)-и хона, монанди миз, чевон, курсӣ ва г.)
أَثَرٌ (آثَارٌ)	осор,осори бокимондаи таърихии маданияти гузашта
	ду
اثْنَانِ *ч.з.* (اثْنَتَانِ)	чавоб додан (чавоб медиҳад)
أَجَابَ (يُجِيبُ)	чамъ шудан
اجْتَمَعَ	чамъоварӣ кардан, кандан кӯшиш
اجْتَهَدَ	ман медавам
أَجْرَى *нис.* (جَرَى)	зеботар, зеботарин
أَجْمَلُ	хоричӣ, бегона
أَجْنَبِيٌّ	ихота кардан
أَحَاطَ (يُحِيطُ)	ман дӯст медорам
أَحَبَّ	эҳтиром кардан
احْتَرَمَ	

أَعِيشُ	ман зиндагӣ мекунам
أَغُسْطُسُ	август
أَغْانٍ، أُغْنِيَةٌ	суруд, тарона
إِفَادَةٌ	фоида
أَفْخَرُ	аълосифат; накӯтарин
أَفْضَلُ	бехтарин
أَفْغَانِسْتَانُ	Афғонистон
أَقَامَ (يُقِيمُ)	ташкил кардан
أَقْبَلَ (يُقْبِلُ)	омадан
إِقْتِصَادٌ	иктисодиёт
أَقْسَمَ (يُقْسِمُ)	касам хӯрдан
أَكْتُوبَرُ	октябрь
اكْتَسَبَ	ба даст овардан, хосил кардан
اكْتَسَى	пӯшонда шудан
أَكَلَ (يَأْكُلُ)	хӯрдан
إِلَّا	агар не, вагарна, ба чуз
أَلَا	то ки на
الْآنَ	хозир, ҳоло
أَلْبُومٌ	албом
الْتَقَطَ	диққат додан, рӯй овардан
الْتَقَطَ	ғундоштан
إِلَى *ихтис.* إِلَخْ. آخِرِهِ	ва ғайра

سَوْدَاءُ *ч.з.* أَسْوَدُ	сиёҳ
آسِيَا الْوُسْطَى	Осиёи Миёна
(يَشْتَرِي) اشْتَرَى	харидан
اشْتَغَلَ (بِهِ)	машгул будан (*ба…*)
شَهْبَاءُ *ч.з.* أَشْهَبُ	хокистарранг, хокистарӣ
(أَصَابِعُ) إِصْبَعٌ	ангушт
اصْطِبَارٌ	сабр
اصْطَفَّ	саф кашидан
صَفْرَاءُ *ч.з.* أَصْفَرُ	зард
(يُضِيفُ) أَضَافَ	илова (изофа) кардан
(وَضْعٌ *нис.*) أَضَعَ	мегузорам
(يُطِيعُ) أَطَاعَ	итоат кардан
(طَارَ) أَطِيرُ	ман парвоз мекунам, мепарам
إِعَادَةٌ	такрор
اعْتِبَارٌ	андеша, эътибор, диққат
اعْتَدَلَ	мӯътадил шудан
(اعْتَنَى) يَعْتَنِي	диққат додан
إِعْتِنَاءٌ	диққат
أَعْجَبَ	хайрон кардан, ба тааччуб овардан
أَعْظَمُ	бузургтар, бузургтарин
أَعْلَى	баландтар, баландтарин, олитарин
أَغْنِي	яъне, ман дар назар дорам

بَيْنَ — байн, байни...

ت

تاجِرٌ — точир, бозаргон
تاجِيكِيٌّ — точикӣ
(يَتَأَخَّرُ) تَأَخَّرَ — ба вақти дигар мондан
تَأَكَّدَ — якин кардан
تَارِيخٌ — таърих
تَالٍ — оянда, зерин, нӯҳум
تَاسِعٌ — нӯҳум
(يَتَبَادَلُ) تَبَادَلَ — мубодила кардан
(يَتَعَشَّى) تَعَشَّى — хӯроки шабона хӯрдан
تَعْلِيمٌ — таълим гирифтан
تِجَارَةٌ — тичорат, савдогарӣ
(يَتَحَلَّبُ) تَحَلَّبَ — чалб шудан
(يَتَجَوَّلُ) تَجَوَّلَ — саёхат кардан
تَحْتَ — дар таги...,дар зери..., тахти
تَحَدَّثَ — накл кун
تَحِيَّةٌ — саломдихӣ, дурӯд
تَخَلَّفَ — хозир нашудан, мондан
تَدْرِيسٌ — таълим
(يَتَدَلَّى) تَدَلَّى — фуромадан
تُرَابٌ — хок
تُرَابِي — ту маро мебинӣ
تَرْبِيَةُ الأَسْمَاكِ — моҳипарварӣ
تَرْبِيَةُ المَوَاشِي — чорводорӣ
(اِرْتَمَى) تَرَمَّى — меафтад

(يُتَرْجِمُ) تَرْجَمَ — тарҷума кардан
تَرْتِيبٌ — тартиб
(يَتَرَدَّدُ) تَرَدَّدَ — мондан
(يَسُرُّ) سَرَّ — хурсанд кардан
تِسْعَةٌ *ч.з.* تِسْعٌ — нӯҳ
تِسْعُونَ — навад
(وَضَعَ *нис.*)تَضَعَ — мегузорад
تَطَوُّرٌ — инкишоф, тараккӣ
(يَتَعَلَّمُ) تَعَلَّمَ — ёд гирифтан, омӯхтан,
(يَتَغَذَّى)تَغَذَّى — таълим гирифтан
تُفَّاحٌ — хӯрок (гизо) хӯрдан
تُفَّاحَةٌ — себ, дарахти себ
(يَتَفَرَّجُ) تَفَرَّجَ — як дона себ
تَفَضَّلْ — тамошо кардан
تَقَدُّمِيٌّ — марҳамат
تَقْرِيبًا — пешравӣ, тараккӣ
(وَقَعَ) تَقَعُ — тақрибан, кариб
(يَتَكَلَّمُ) تَكَلَّمَ — чойгир аст
تِلْكَ — гап задан
تَلْمِيذٌ — он (*ч.з.*)
(تَلَامِيذُ،تَلَامِذَةٌ) — талаба
(تِلْمِيذَاتٌ) تِلْمِيذَةٌ — толиба
تَمَّ — тамом шудан
(اِمْتَصَّ) تَمَصَّ — мечаббад
(يَتَمَتَّعُ) تَمَتَّعَ — лаззат бурдан

إِنْسَانٌ — инсон
(يَنْشُدُ) أَنْشَدَ — суруд хондан
إِنْقَاذٌ — халоскунӣ
اِنْتَقَلَ — гузаштан
اِهْتِمَامٌ — шавқу ҳавас
بِاهْتِمَامٍ — бо шавқу ҳавас
أَوْ — ё
(يُورِقُ) أَوْرَقَ — сабзпӯш шудан
أَوْصَانِي — ба ман тавсия дод
أَوَّلُ — якум, аввал
أَوَّلًا — аввалан, нахустин
أَيْضًا — инчунин, ҳам
أَيْلُولُ — сентябр
أَيْنَ — кучо, дар кучо
أَيِّ — кадом, чӣ хел

ب

بَاءٌ — ҳарфи ب
بَائِعَةٌ — фурӯшанда (*ч.з.*)
(أَبْوَابٌ) بَابٌ — дар
بَابَا — бобо
بَابَا مِيلَادٍ — бобои барфӣ
بَادِيَةٌ — биёбон
بَارِدٌ — хунук, сард
(يَبِيعُ)بَاعَ — фурӯхтан

جَبَلِيٌّ — кӯхӣ, кӯҳистонӣ
جُبْنٌ — панир
(أَجْحَارٌ) جُحْرٌ — лона, сӯрох, хона
جَدَّ — чидду чаҳд (кӯшиш)кардан
جَدٌّ — падаркалон
جَدَّةٌ — модаркалон
جَدًّا — бисёр
(جِدْرَانٌ) جِدَارٌ — девор, тавора
جَدِيدٌ — нав
جَرَّ — кашола кардан
جَرَّةٌ — кӯза
جَرَّارَةٌ — трактор
(أَجْرَاسٌ) جَرَسٌ — занг
(جَرَائِدُ) جَرِيدَةٌ — рӯзнома
(يَجْرِي) جَرَى — давидан
جَرِيشٌ — ғалладонаи пӯст чудокарда, ярма
جَزَرٌ — сабзӣ
جَزِيرَةُ العَرَبِ — Нимҷазираи Арабистон
جِسْمٌ — тан, чисм
(يَجْعَلُ) جَعَلَ — кардан, сохтан

فَاكِهَة ج. فَوَاكِه	се
فَاكِهُون	сӣ
فَاتَ	сеяк
فَتَحَ (فَتْح)	ҳарф
فَمٌ	ҳаҷ аз он, сонӣ
فَالٌ	ҳашт
فَالُون	ҳаштоҷ
فَأْس (فُؤُوس)	меҳа, самар
فَمٌ	ҳарх
فُوم (فِيَام)	лиҳос
فُول	ҳарзаҳов
فَم	сир, сирпиҳз

ق

قَبَضَ (قَبْض)	омадан
قَبْل	хушк
قَبْر	канор, лаб
قَرْيَة	пиҷак
قَطَعَ (قَطْع)	доҳиштох
قَبْل ج. قُبُل	омадаҳ охо (ч.з.)
قَرْن	кӯх

بَاقَة	гулдаста
بَاكِر	ҳарвакт
بَل (بَلْ)	чох,
بِنَاء	тӯтӣ
بِضَائِع...	дар ҳарҳаҳр..., хамзамон
بَحْث	ҳаҳс
بَحْر (بِحَار)	ҳаҳр
بَحَّار	ҳухор
بَاب (أَبْوَاب)	сар (шуруҳ) кардан
بَابَة	пӯтидо, аввал
بَدْر	мохи пурра
بَدْلَة	костюм
بَدِيع	ҳосшамат
بَدْو (بِدَاو)	дарер наҳоштан
بَرْد	хушкӣ
بَرْتُقَال	пуртуҳол
بَرْد	хунукӣ
بَرْدِيَّة	Барда (номи дарё)
بَرَّة	ҳеаӣӣ
بَرْغَل	гандаҳонаи пӯст ҷудокарда,
	ярма
بَرْقِيَّة	ҷу
بَسْتَان	ҳог
بَسْكَوِيت	ҳорҳон
بَشَرَة	ҳашарат, одамзод
بَصَر	ҳисси ҳиноӣ, ҷашм
بَصَل	пиёз

بَضَائِع (بِضَاعَة)	мол
بَطّ	мурғобӣ
بَطَل	қаҳрамон
بِطِّيخ	тарбуз
بَعْد	баъд аз
بَعِيد	дур
بَعْض	баъзе
بَقَرَة (بَقَرَات)	гов
بَقِيَ (يَبْقَى)	мондан
بَلَا	бе
بُلْبُل	булбул
بَلَح	хурмои тоза
بَلَد (بِلَاد، بُلْدَان)	кишвар
بَلْدَة	шаҳрча, макон
بَلُوزَة	куртача
بَلُونَات مَنْفُوخَة	пуфакҳо
بِنْت (بَنَات)	духтар
بَنْجَر	лаблабу
بَنْدُورَة	помидор
بَنْطَلُون	шалвор,шим
بَنَفْسَج	бунафша
بِنَايَة	бино, иморат
بَنِي	қаҳваранг
بَيَّاع	фурӯшанда (мард)
بَيْت (بُيُوت)	хона
بَيْض (بُيُوض)	тухм
بَيْع	фурӯш, фурӯхтан

مَدَنِيَّة	маданият
رُبُوخ (غَالِب) غَلَبَ	рӯбоҳ
ثَرْوَة (ثَرَوَات)	боигарӣ, сарват
ثَانِيَة	бори дуюм, такроран
ثَانِيًا	сонӣ, дуюм
ثَانٍ	дуюм
ثَامِن	ҳаштум
ثَالِث	сеюм

ت

تِين	анҷир
تُوجَد	мавҷуд аст
تُوت	тут, дарахти тут
تَهْنِئَة	табрик
تَنْسَاب (إِنْسَاب)	медавад
تَنَزَّه (يَتَنَزَّه)	сайр кардан, гардиш кардан
تَنْشَى (اِنْشَى)	кач мешавад, ақиб мегардад
تَنَاوَل (يَتَنَاوَل)	хӯрдан, тановул кардан
تَمْسَاح	тимсоҳ
تَمْرِين	машқ
تَمْر	хурмо

حَرْفٌ	харф
حُرِّيَّةٌ	озодӣ
حَرِيقٌ	сӯхтор
حِسَابٌ	хисоб, математика
(يَحْسُنُ) حَسُنَ	хуб будан
حَسَنٌ	хуб, нағз
حَشَرَاتٌ	хашарот
(يَحْصُدُ) حَصَدَ	даравидан
(يُحَصِّلُ) حَصَّلَ عَلَى	ба даст овардан
(يَحْضُرُ) حَضَرَ	хозир будан, ҳузур доштан
(يُحَضِّرُ) حَضَّرَ	оваردан, хозир кардан
حَطَّ	фуромадан
حَظِيرَةٌ	девор; оғил
(يَحْفَظُ) حَفِظَ	аз ёд кардан

حَفْلَةٌ	чашн
حَفْلَةُ رَأْسِ السَّنَةِ	чашни соли нав
حَفْلَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ	шабнишини мусиқӣ,консерт
(حُقُولٌ) حَقْلٌ	саҳро, дашт, кишт‌зор
حِكَايَةٌ	ҳикоя
(يَحْلُبُ) حَلَبَ	дӯшидан (шир)
حُلْوٌ	ширин
حَلْوَى	ҳалво
(حَمِيرٌ) حِمَارٌ	ҳар
حَمَامٌ	кабутар
حَمَلٌ	барра
حَنَانٌ	меҳрубонӣ, дилсӯзӣ
حَوَاسُّ	ҳиссиёт, эҳсос
حَوْضٌ	ҳавз, обанбор

جُغْرَافِيَا	ҷуғрофия
جِلْدٌ	чарм, пӯст
(يَجْلِسُ) جَلَسَ	нишастан
جِلْيَسٌ	ҳамсӯҳбат, ҳамнишин
جَمَالٌ	зебой
(يَجْمَعُ) جَمَعَ	ҷамъоварӣ кардан
(جِمَالٌ) جَمَلٌ	шутур
جُمْلَةٌ	ҷумла
جُمْهُورِيَّةٌ	ҷумҳурӣ
جَمِيعٌ	ҳама, тамом
جَمِيلٌ	зебо, ҳушрӯ
جَنَاحٌ	ҷаноҳ
جَنَانٌ	дил
جَنَّةٌ	боғ
الْجَنَّةُ	ҷаннат, биҳишт
جَنْبٌ	назди.., дар назди…
جَنُوبٌ	ҷанӯб
جَنُوبًا	аз тарафи ҷанӯб
جِهَةٌ	тараф
جُهُودٌ	кӯшиш

(أَخْلَاقٌ) خُلُقٌ	ахлоқ
(خَلَايَا) خَلِيَّةٌ	куттии занбӯри асал
خَلِيجٌ	халич
الْخَلِيجُ الْعَرَبِيُّ	Халичи Арабӣ
خَمْسَةٌ.4.خَمْسٌ	панҷ
خَمْسُونَ	панҷоҳ
خَوْخٌ	шафтолу
خِيَارٌ	бодиринг
خَيْرٌ	беҳтарин

د

دَائِمًا	доимо, ҳамеша
(يَدُورُ) دَارَ	давр задан
دَارٌ	хона
دَارُ الثَّقَافَةِ	хонаи маданият

جَهْل	нодонӣ
جَوْ (أَجْواء.)	хаво
جَواب	чавоб
جُوب	қисми либоси занона аз камар поён, доман
جَوْدار	чавдор
جُوع	гуруснагӣ, гушнагӣ
جَوْف (أَجْواف)	дарун
جَيِّد	хуб, нагз
جَيْش	артиш

ح

حائِز عَلَى الجائِزَة لِلدَّوْلَة	дорандаи мукофоти давлатӣ
حائِط (حِيطان)	девор
حاجَة (حاجات)	кор, хочат, зарурият
حار	гарм, гармчӯшон
حاصِل	хосил, махсул
حافَظَ عَلَى (يُحافِظُ عَلَى)	химоя кардан

حُبّ	муҳаббат, ишқ
حَبّ	дона
حَتَّى	хатто
حُجْرَة	хона
حَدَثَ (يَحْدُثُ)	ҳамҳудуд будан
حَدَّثَ (يُحَدِّثُ)	нақл кардан
حَدِيد	оҳан
حَدِيقَة	боғ
حِذاء	пойафзол
حَرارَة	гармӣ
حَرَثَ (يَحْرُثُ)	шудгор кардан
حَرَسَ (يَحْرُسُ)	посбонӣ кардан
حَرَكَة (حَرَكات)	ҳаракат
حَرِير	шоҳӣ, абрешим

حَزائِط (خَرائِط)	харита
حَرِيف	тирамох
خِزانَة	чевон
خَشَبَة	чӯб, кундачӯб
خَشَبِيّ	чӯбин
خُضار	кабудӣ, сабзавот
خُضْرَة	кабудӣ, сабзавот
خَضْراء *ч.з.* أَخْضَر	саб з
خَطّ	хат
خَطَر	хатар
خُفّ	пойафзол, мӯза
خَفِيف	сабук
خَلال	дар вакти
خَلَصَ	халос кардан
حَوْلَ	дар гирди…
حَيْثُما	дар ҳар чое набошад
حِيلَة	ҳила
حَيَوان (حَيَوانات)	ҳайвон

خ

خاء	ҳарфи خ
خال	холӣ
خاصّ	махсус, хос
خامِس	панҷум
خَبَر	хабар
خُبْز	нон
خُبْز جافّ	нони хушк
خَجِلَ (يَخْجَلُ)	хичолат кашидан
خُذْ (*нег.* أَخَذَ)	гир

(يَرَى) رَأَى	дидан
رائِحٌ وَغادٍ	рахгӯзар
رائِحَةٌ	бӯй
رابِعٌ	чорум
(يُراجِعُ) راجَعَ	такрор кардан
راحَةٌ	рохат
رادْيُو	радио
راعٍ	чӯпон
راكِبٌ	савора
راكِدٌ	кӯлмак, оби истода
رُبْعٌ	чоряк
رَبِيعٌ	баҳор
(يُرَبِّي) رَبَّى	парвариш меҳнад
(يَرْجِعُ) رَجَعَ	баргашган
رِجالِيٌّ	мардона
(أَرْجُلٌ) رِجْلٌ	по, пой
(يَرْجِعُ) رَجَعَ	баргашган
رُجُوعٌ	баргашган
رَحْبٌ	васеъ
(رِحْلاتٌ) رِحْلَةٌ	саёҳат
(يَرُدُّ) رَدَّ	чавоб гардондан
رُزٌّ	биринч
(يَرْسُمُ)رَسَمَ	расм кашидан
رَسَّامٌ	рассом
رَشاقَةٌ	зебой, назокат
رُطَبٌ	хурмои тоза
(يَرْعَى) رَعَى	чаронидан
رَغِيفٌ	нон

دارُ السِّينَما	кинотеатр
دارِسٌ	дарсхон, талаба
دُبٌّ	хирс
دَجاجَةٌ	мурғ; мокиён
(يُدَخِّنُ) دَخَّنَ	тамоку кашидан
(يَدْخُلُ) دَخَلَ	даромадан
دُرٌّ	гавҳар
دَرْبٌ	роҳ
دَرَجَةٌ	бахо
دِراسِيٌّ	таҳсилӣ
دِراسَةٌ	нимтана
(يَدْرُسُ) دَرَسَ	омӯхтан, дарс хондан
(دُرُوسٌ) دَرْسٌ	дарс
دِراسِيٌّ	таълимӣ

زِراعَةُ الْقُطْنِ	зироат, кишт
زِراعَةٌ	зироати пахта
زَكِيٌّ	тоза
زَمِيلٌ	ҳамкор
زَمانٌ	замон
زَمَنٌ	замон
(زُهُورٌ، أَزْهارٌ) .زَهْرٌ	гул
زِيادَةٌ	зиёдкунӣ
زِيارَةٌ	омадурафт
زَيْتٌ	равған
(يُزَيِّنُ) زَيَّنَ	оро додан, зеб(зинат) додан
س	
(يَسْأَلُ) سَأَلَ	пурсидан, савол додан

سَنَةٌ دِراسِيَّةٌ — соли хониш
دِسَمْبَرُ — декабр
دَفْتَرٌ — дафтар
دُفْتَرُ الوَاجِبَاتِ وَالعَلَامَاتِ — рӯзнома(-и мактабӣ)
دَقَّ (يَدُقُّ) — так-так кардан, задан (*занг*)
دُكَّانٌ — дӯкон
دَلَّ (يَدُلُّ) — нишон додан
دِهْلِيزٌ — даҳлез, рохрав
دَوَاءٌ — даво
دُودُ القَزِّ — кирмак
دُونَ — бе..., бидуни...
دِيكٌ — хурӯс
دِيوَانٌ — девон

ذ

ذِئْبٌ — гург
ذَاقَ (يَذُوقُ) — чашидан
ذُبَابٌ — магас
ذُرَّةٌ — чуворимакка
ذِكْرَى — хотир, ёд
ذَكِيَّةٌ — муаттар, хушбӯ
ذَلِكَ — он
ذَنَبٌ — дум
ذَهَبَ (يَذْهَبُ) — рафтан
ذَهَبٌ — тилло
ذَوْقٌ — ҳиссаи зоика
ذَيْلٌ — дум

ر

رَأْسٌ — сар

رَفٌّ — раф
رَفَعَ (يَرْفَعُ) — бардоштан
رَفِيقٌ — рафиқ
رَقَبَةٌ — гардан
رَقَصَ (يَرْقُصُ) — рақс кардан
رَقْصٌ — рақс
رَكِبَ (يَرْكَبُ) — савор шудан
رَكَضَ (يَرْكُضُ) — давидан, тохтан
رُمَادِيٌّ — хокистарранг
رُمَّانٌ — анор
رَمْزٌ — рамз
رِوَايَةٌ — ҳикоя, нақл, ривоят
رُوسِيٌّ — русӣ
رَوْضَةٌ (رِيَاضٌ) — боғ

رَوْضَةُ الأَطْفَالِ — боғчаи бачагон
رَوَى (يَرْوِي) — обёрӣ кардан
رِيَاضَةٌ — варзиш, тарбияи бадан
رِيَاضِيٌّ — варзишгар, варзишчӣ
رِيشٌ — пар
رِيفٌ (أَرْيَافٌ) — қишлоқ, деха

ز

زَارَ (يَزُورُ) — зиёрат кардан; омада рафтан
زَائِرٌ — зиёраткунанда
زَبَدٌ — равғани маска
زَبِيبٌ — мавиз
زُجَاجٌ — шиша, оина
زِرٌّ — тугма
زُرْتُ — ман зиёрат кардам
زَرَعَ (يَزْرَعُ) — коридан, коштан

سَمَادٌ	пору
(يَسْمَعُ) سَمِعَ	шунидан, гӯш кардан
(أَسْمَاكٌ) سَمَكٌ	моҳӣ
سَمِيرٌ	хамсӯҳбат
(يُسَمَّى) سَمَّى	ном гузоштан
(أَسْنَانٌ) سِنَّةٌ	дандон
(سَنَوَاتٌ) سَنَةٌ	сол
(سُهُولٌ) سَهْلٌ	ҳамворӣ
سَهْلٌ	осон
سُهُولَةٌ	осонӣ
سَهْلُ الهَضْمِ	осонхазм
سُوقٌ	бозор
(سَيَّارَاتٌ) سَيَّارَةٌ	мошин
سِينَما	кино, синамо

سُؤَالٌ	савол
سَائِقُ الجَرَّارَةِ	тракторчӣ, трактороп
سَابِعٌ	ҳафтум
سَاحَةٌ	майдон
سَحْلٌ	соҳил, лаб, канор
سَادِسٌ	шашум
(يَسِيرُ) سَارَ	роҳ гаштан, рафтан
سَاعَةٌ	соат
(يُسَاعِدُ) سَاعَدَ	ёрӣ додан
(يُسَافِرُ) سَافَرَ	сафар кардан
(سُكَّانٌ) سَاكِنٌ	сокин
سَبَبٌ	сабаб
سِبَاحَةٌ	шино,оббозӣ
سِبْتَمْبِرٌ	сентябр

ش

(يَشَاءُ) شَاءَ	хостан
شَابٌّ	чавон
(شَوَارِعُ) شَارِعٌ	кӯча
(يُشَاهِدُ) شَاهَدَ	тамошо кардан
شَاهِقٌ	баланд
شَايٌ	чой
شَبَابٌ	чавонон
شُبَّاكٌ	тиреза
(يَشْبَعُ) شَبِعَ	сер шудан
شَبَكَةٌ	тӯр, шабака
شِتَاءٌ	зимистон
شَتَوِيٌّ	зимистонӣ
(أَشْجَارٌ) شَجَرَةٌ	дарахт

ص

(أَصْحَابٌ) صَاحِبٌ	соҳиб
(يَصِيرُ) صَارَ	сар кардан
صَانِعٌ	коргар
صَبَاحٌ	пагоҳӣ, субҳ
صَبَاحًا	пагоҳӣ
(يَصْبِرُ) صَبَرَ	сабр кардан
(صِبْيَانٌ) صَبِيٌّ	писар
(يَصِحُّ) صَحَّ	росту дуруст будан, сиҳат будан
صَحِيحٌ	дуруст, саҳех
صُدَاعٌ	дарди сар
(صُدُورٌ) صَدْرٌ	сари дил, дил, садр, кафаси сина
صَدَاقَةٌ	дӯстӣ
صَدِيقٌ	дӯст

سَعِيدٌ	хушбахт
سَطْرٌ (سُطُورٌ)	сатр
سَرِيرٌ	кат, тахт
سُرْعَةٌ	суръат
سَرَّ (يَسُرُّ)	хурсанд шудан
سَحابٌ	абр
سِجِلّاتٌ	дафтари ёддоштҳо
سِتارَةٌ	парда
سِتُّونَ	шаст
سِتٌّ	шаш
سَبُّورَةٌ	тахта
سَبْعُونَ	ҳафтод
سَبْعَةٌ.ج.سَبْعٌ	ҳафт
سَبَحَ (يَسْبَحُ)	шино кардан, оббозӣ кардан

سَمْعٌ	гӯиҳ
سَيْنُ الْجِيمِ	ҳомаиаи кӯҳ
سَيْئَةٌ	киштӣн
سَقْفٌ	сақф, шифт
سَكَةٌ	рох
سُكَّرٌ	шакар, канд
سَكَنَ (يَسْكُنُ)	зиндагӣ кардан
سَكِّينٌ	корд
سَلَّمَ عَلَى	салом додан
سُلَّمٌ	сутх, тинчӣ, осоиштагӣ
السَّلامُ عَلَيْكُمْ	ассалому алайкум
سَلْمٌ	сулх
سَلِيمٌ	соҳим , сиҳат
سَمَاءٌ	осмон

لا شُكْرَ عَلَى الواجِبِ	намеарзад
شَكْلٌ	шакл
شَكا (يَشْكُو)	шикоят кардан
شَمَّ	бӯ кашидан
شِمالاً	аз тарафи шимол
شَمَّامٌ	харбуза
شَمْسٌ	офтоб
شَمَنْدَرٌ	лаблабу
شَهْرٌ (أَشْهُرٌ)	моҳ
شَوْكَةٌ	хор;чангол
شَيْءٌ	чиз
شِينٌ	ҳарфи ش

شُرْبٌ	ҳаӣ
شَرِبَ (يَشْرَبُ)	нӯшидан
شَرَّحَ (يُشَرِّحُ)	зӣох додан, фахмондан
شَرْقاً	аз тарафи шарқ
شَرِيطَةٌ	тасма; навор
شَعْبٌ	халқӣ
شَعْرٌ (أَشْعارٌ)	шеҳр
شَعِيرٌ	шиор
شَعِيرٌ	ҷав
شُغْلٌ	шуғл
شَفاءٌ	шифо
شَفَّى (يَشْفِي)	шифо кардан
شَكَّ (يَشُكُّ)	миннатдор бӯдан, шукр гуфтан
شُكْراً	ташаккур

عَلَّمَ	ислом
عَلَمٌ	ислом
عَلَمُ النَّبَاتِ	ислом наботот, ботаника
عَلَمِيٌّ	ислом
عَلَمٌ	ҳунарпарвар, ҳунарманд
عَلَى	дар болои...
عَلَمٌ	фораму, салким
عَمٌّ	амак
عُمْرٌ	умр
عَمَلٌ (عَمَلٌ)	кор кардан, сохтан
عَمَلٌ	кор, амал
عَلَى الفَوْرِ	умуман

عَدَالَةٌ	адлия
عَسَلٌ	ҷуворимак, мушкилот
عَفِنٌ	хурд, маҳдуд
عَنْفٌ	сиҳ
عَنْعَنَةٌ	сахифа
عَنَّتَ (عَنَتٌ)	истеҳсол кардан
عَنَاعَةٌ	саноат
عَنْزٌ	овоз
عَدَّدَ (عَدَدٌ)	рақам кашидан, тасвир кардан
عُدْوَةٌ (عُدْوَةٌ)	сурат, расм
عَرْضٌ	ҷуҳа
عَرْضٌ	пашм
عَوْلٌ	ҳеҳон
عَيْنٌ	ҳеҷгаҳӣ, фарҷа

غَلَّ	ақл, хирад
غَلَطٌ	мулҳиҳа, таҳоҳат
غَلَاءٌ	ҳаҳо, ҳиомат
غَلَمٌ	ислом
غَلَمُ النَّبَاتِ	ислом наботот, ботаника
غَلَمِيٌّ	ислом
غَلَمٌ	ҳунарпарвар, ҳунарманд
غَلَى	дар болои...
غَلَيَانٌ	фораму, салким
غَمٌّ	амак
غُمْرٌ	умр
غَمَلٌ (غَمَلٌ)	кор кардан, сохтан
غَمَلٌ	кор, амал
غَلَى الفَوْرِ	умуман

طَلَائِعِيٌّ (طَلَائِعُ)	пешрав, пешгард, пешоҳанг
طَالَ (يَطُولُ)	дароз шудан
طَوِيلٌ	дароз
طَابَ (يَطِيبُ)	хуб будан

طَارَ (يَطِيرُ)	парвоз кардан, паридан
طَيْرٌ (طُيُورٌ)	парранда

ظ

ظَبْيٌ	оҳу
ظَرِيفٌ	зариф, нозук, нафис, пок
ظِلٌّ	соя
ظَهَرَ(يَظْهَرُ)	зоҳир шудан
ظُهْرٌ	пешин, нисфирӯзӣ
بَعْدَ الظُّهْرِ	баъди пешин
قَبْلَ الظُّهْرِ	пеш аз пешин

ع

عائِلَةٌ	ойила
عَاشَ(يَعِيشُ)	зиндагӣ кардан
عَاشِرٌ	даҳум

طَبِيعَةٌ	табиат
طَرِيقٌ.(طُرُقٌ)	роҳ
طَعَامٌ	хӯрок, таъом
طَعَامُ الفُطُورِ	хӯроки пагоҳӣ
طَعَامُ الغَدَاءِ	хӯроки нисфирӯзӣ
طَعَامُ العَشَاءِ	хӯроки шабона
طَعْمٌ	таъм
طِفْلٌ (أَطْفَالٌ)	кӯдак, бача
طُفُولَةٌ	бачагӣ, кӯдакӣ
طَقْسٌ	ҳаво, обу ҳаво
طَلَائِعُ) طَلِيعِيٌّ	пешрав, пешгард, пешоҳанг
طَالَ (يَطُولُ)	дароз шудан
طَوِيلٌ	дароз
طَابَ (يَطِيبُ)	хуб будан

صَيْف	тобистон
صَيْفِيّ	тобистонӣ
الصِّين	ҳарфи ص

ض

ضاحِك	ханди́да истода, хандон
(ضَواحٍ) ضاحِيَة	атроф, гирду атроф
ضِحْك	ханда
ضَخْم	калон, бузург
(يَضُرُّ) ضَرَّ	зарар расонидан
(يَضْرِبُ) ضَرَبَ	задан
(ضَفادِعُ) ضِفْدَعَة	қӯрбоққа
(يَضُمُّ) ضَمَّ	зам кардан, изофа кардан
(أَضْواءٌ) ضَوْء	чароғ, рушной, нур
أَضْواءُ الْمُرُورِ	чароғи раҳнамо

عِزْبَةُ الْمَواشِي	фермаи чорво
عَزَفَ عَلَى	навохтан
عَزَفَ عَلَى الْكَمانِ	ғижжак навохтан
عَزِيز	азиз, меҳрубон
عَسَل	асал
(عُشّاش) عُشّ	лона
عَشْرَة.4.3عَشَر	дах
عِشْرُون	бист
عَصْرِيّ	хозиразамон
(عَصافِير) عُصْفُور	гунҷишк
عَطْش	ташнагӣ
عَطْشان	ташна
عُطْلَة صَيْفِيَّة	таътили тобистона
عَظِيم	бузург, азим

عَصِمَة	пойтахт
عالِم	олим
عالِيَة.4.3عال	баланд
(أَعْوام) عام	сол
كُلُّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!	Соли наватон муборак!
عامِل	коргар
عامِلَة	коргарзан
عِدَّة	якчанд
عَدَد	адад, шумор
عَداوَة	душманӣ, адоват
عَذْب	ширин
(عَرَبات) عَرَبَة	ароба (мошина)
عَرَبِيّ	арабӣ
عَرِيض	васеъ

تَنْ	тан

ط

(يَطِيرُ) طارَ	паридан
طائِر	парранда, мурғ
طائِرَة	ҳавопаймо; самолёт
طارِج	тоза
طاقِيَّة	каллапӯш
طاوِلَة	миз
طاوُوس	товус
(طَباشِير) طَبْشُورَة	бӯр
طَبَق	табақ
طَبَقَة	ошёна, табақа
طَبْل	табл, накора
(أَطِبّاء) طَبِيب	табиб, духтур

عَمِيقٌ	чуқур, амик, жарф
عَنْ	дар бораи…
عَنَبٌ	ангур
عَنْقٌ	гардан
عَنْدَ	дар, дар наздиҳ…
عَنْدَمَا (عِنْدَ)	дар назарداشتан
عَنْكَبُوتٌ	шиновар, оббоз
عَلَى (عَلَا)	иҷ
عَيْنٌ (عُيُونٌ)	чашм

غ

غَابَةٌ	гоиб
غَابَةٌ	бешa
غَابَرَ، فِي الْمَاضِي	бисёртар, гузиban
غَدًا	фардо, пагох

غَدَّةٌ	гадум
غَرْسٌ	ҷуғат
غَرَضٌ (غُرُوضٌ)	кубта
غَرْفَةٌ	каҳва
غُرْفَةٌ	аҳкот
غَلَّةٌ (غَلَّاتٌ)	сухан, калима, гап
غَنِيٌّ (غَنِيُّونَ)	бокувват кардан
غَنِيٌّ	бокувват
غَيْلٌ	ғуфта шуд
غِيمَةٌ	кимат, арзиш,нарх

ف

فَ	хамчун, монанди
فَاءٌ	харфи
فَاكِهَةٌ	одатан, чун одат
فَاكَاوٌ	какао
فَتِيلٌ	калтон
فَاعِلٌ	комил
فَتَحَ (يَفْتَحُ)	навиштан
فَاتِحَةٌ	навиштан(и)
فَاتِحٌ (فَتَحَ)	китоб
فَتَى	нависанда

فَجْلٌ	шалғам
فَخَّارٌ	бисёр фахркунанда
فَرَّ (يَفِرُّ)	гурехтан
فَرِّجِينِي	ба ман нишон деҳ
فَرَخٌ	чӯча
فُسْتَانٌ (فَسَاتِينُ)	либос, пӯшок
فَسَدَ (يَفْسِدُ)	вайрон кардан, фасод кардан
فَصْلٌ	синф, синфхона
فَصْلٌ (فُصُولٌ)	фасли сол
فَضَاءٌ	фазо
فَضْلٌ	фазл, хирад
مِنْ فَضْلِكَ	марҳамат карда…, лутфан
فُطُورٌ	ношто, хӯроки чошт
فَقَطْ	фақат, танҳо

فُلٌّ	ёсумани арабӣ
فَلَّاحٌ (فَلَّاحُونَ)	деҳқон
فِنْجَانٌ (فَنَاجِنُ)	пиёла
فَهِمَ (يَفْهَمُ)	фаҳмидан
فَوْزٌ	зафар, барор
فَوْقَ	дар болои…
فِي	дар (пешоянд)
فِيلٌ	фил

ق

قَابَلَ	пешвоз гирифтан, рӯбарӯ шудан
قَارَةُ آسِيَا	қитъаи Осиё
قَاطِفَةُ الْقُطْنِ	мошини пахтачинӣ
قَاعَةٌ	толор (зал)
قَالَ (يَقُولُ)	гуфтан
قُلْ (*ниг.* قَالَ)	бигӯй

غَدِيرٌ	чӯйча, наҳрча
غِذَاءٌ	гизо, хӯрок
غُرْبَةٌ	аз тарафи ғарб
(يَغْرِسُ) غَرَسَ	шинондан (дарахт, гул)
(غُرُوفٌ) غَرْفَةٌ	хона, ҳуҷра
(يَغْسِلُ) غَسَلَ	шустан
غُشِيَ عَلَيْهِ	вай беҳуш шуд
(أَغْصَانٌ) غُصْنٌ	шохи дарахт
(يَغْضَبُ) غَضِبَ	қаҳр кардан,дар ғазаб шудан
غِطَاءٌ	болопӯш, сарпӯш
(يَغْلِبُ) غَلَبَ	ғалаба кардан
(أَغْنَامٌ) غَنَمٌ	гӯсфанд
(يُغَنِّي)غَنَّى	суруд хондан
غَنِّ لِي	барои ман суруд хон

غَنِيٌّ	ғанӣ, бой
غِنَاءٌ	суруд
(يُغَيِّرُ) غَيَّرَ	дигаргун кардан, тағйир додан
غَيْرُهَا	ғайрахо

ف

فَ	ва (*пайвандак*)
فَأْرٌ	муш
فَائِدَةٌ	фоида
فَارِسٌ	савора
(فَوَاكِهُ) فَاكِهَةٌ	мева
فِبْرَايِرُ	феврал
(يَفْتَحُ) فَتَحَ	кушодан
(فِتْيَانٌ) فَتًى	писар
فَتَاةٌ	духтар

قَصِيرٌ	кӯтоҳ
(قُضْبَانٌ) قَضِيبٌ	хатт(-и роҳи оҳан)
(يَقْضِي) قَضَى	гузаронданн
قِطَارٌ	катора (поезд)
قُطْرٌ	мамлакат
(يَقْطِفُ) قَطَفَ	кандан
قُطْنٌ	пахта
(يَقْفِزُ) قَفَزَ	чаҳидан
قَفَصٌ	кафас
(يَقْفُلُ) قَفَلَ	кулф кардан
(أَقْفَالٌ) قُفْلٌ	кулф
قَلَّ	кам будан
قَلِيلٌ	кам
قِلَّةٌ	камӣ
(يُقَلِّمُ) قَلَّمَ	қаламча кардан
(أَقْلَامٌ) قَلَمٌ	қалам
قُمْ (*ниг.* قَامَ)	бихез (аз чой)
قَمْحٌ	хестан
على قَدَرِ	ба саёҳат баромадан
قَبْلَ	пеш аз
قَدْ	аллакай
(يَقْدِرُ) قَدَرَ	тавонистан, қудрат дошган
عَلَى قَدْرِ	баландқадр
قَدِيمٌ	кӯҳна, қадим
(يَقْرَأُ) قَرَأَ	хондан
قُرْبَ	дар назди
قَرِيبٌ	наздик
(أَقْرَادٌ) قِرْدٌ	маймун, бӯзина
قَرْيَةٌ	қишлоқ
قَشٌّ	кох, пахол
(قِصَصٌ) قِصَّةٌ	ҳикоя, нақл
(يَقْصُرُ) قَصُرَ	кӯтоҳ шудан
(قَصَائِدُ) قَصِيدَةٌ	қасида

مارس	март
ماضية 4, 3. ماض	гузашта
ماكنة	чихоз, мошина (чун чиҳоз)
ماما	модар, оча
ماهر	мохир
مايو	май
مؤانس	дӯст, ҳамсӯҳбат
مؤسس	асосгузор, муассис
مؤلفات	асарҳо
مبلول	тар
مبارك	муборак
مبكرة	бармаҳал, барвакт
مباقل (مَباقِل)	полиз
مبنى (مَبانِي)	иморат
مجلس (مَجالِس)	мачлис
متحف (مَتاحِف)	осорхона (музей)
متعاون	баҳамдигарёрӣдиҳанда, ёрии ҳамдигарӣ
مثل (أَمْثال)	зарбулмасал
متعدد	сершумор
مجتهد	боғайрат
مجد	шаҳн, шараф, шӯҳрат,
مجد	мачд, шукӯҳ
مجنف	кӯшишкунанда
مجلة	хушк, кок
	мачалла (журнал)

محاط	иҳоташуда
محبة	муҳаббат
محراث	сипор
محصول	маҳсул
محطة	истгоҳ
محفظة	чузъдон (портфел)
محل	чой,
محيط	мухит
المحيط الأطلسي	Укёнуси Атлантик
مختلف	гуногун
(مَخازِن) مخزن	дӯкон
مخطط	нақшу нигор карда шуда
مدرسة	мактаб
مدفئة	гарм
مدور	гирд, доирашакл,
(مُدُن) مدينة	мудаввар
	шаҳр
(يَمُس) مس	гузаштан, гузар
الأول مرة	кардан,
مرع	бори якум
مرآة	мард
مراد	ойина
مربي	МуроД , исми хос
(يَمْرَض) مرض	мураббо
مريض	касал шудан
	касал, бемор

كثرة	бисёрӣ
كثير	бисёр
كثيرا	бисёр
كذلك	инчунин
كرة	тӯб
كرة السلة	баскетбол
الكرة الطائرة	волейбол
كرة القدم	футбол
(يُكَرِّر) كرر	такрор кардан
كرز	олуболу
(كراسي) كرسي	курсӣ
(كروم) كرم	токи ангур
كرنب	карам
(يَكْسُو) كسا	пӯшидан
كل شيء	ҳар чӣ
كل صباح	ҳар пагоҳӣ
كل عام وأنتم بخير	Соли наватон муборак!
كل يوم	ҳар рӯз
(كلاب) كلب	саг
كلام	сухан
كلمة	калима
كم	чанд, чӣ қадар
كما	монанди он ки

مقفل	баста, қуфлкарда
مقلمة	каламдон
مكان	чой
مكتب	мизи хатнависӣ
مكتوب	мактуб
مكرر	курашакл, курамонанд
(مَلَل) من غير مَلَل	беором, ноором
(مَلابِس) ملبس	либос
ملعب	майдон(-и варзишӣ),
ملعقة	стадион
ملفوف	кошук
ملول	карам
ملون	малул, ранҷур
ممتاز	рангин, ранга
ممتع	фарқнок, мумтоз
ممسحة	шавқовар
مملكة	латта
من	мамлакат
من	кӣ?
(مَنازِل) منزل	аз
منظر	манзил, хона
منظم	манзара
منفوخ	боинтизом, муназзам
مهندس زراعي	пур аз хаво
موت	агроном
	марг

كَمَان — гижжак
كُمُّثْرَى — нок, мурӯд
كُوب — стакан
(يَكُونُ) كَانَ — будан
(أَكْيَاسٌ) كِيسٌ — халта
كَيْفَ — чӣ тавр, чӣ хел

ل

لَا — то ки (*бо феъл*)
لِأَنَّ — не
لِبَسَ (يَلْبَسُ) لَبْسٌ — барои он ки
لِبَاسٌ — пӯшидан
لَبَنٌ — либос
لَذِيذٌ — шир
لِسَانٌ — бамаза, лазиз
لَطِيفٌ — забон
لَطِيمَةٌ — хушбӯй; нозук
لِحَافٌ — латифа
لَحْمٌ — болопӯш
لَحْنٌ — гӯшт
(يَلْعَبُ) لَعِبَ — оҳанг
(أَلْعَابٌ) لُعْبَةٌ — бозӣ кардан
أَلْعَابٌ رِيَاضِيَّةٌ — бозӣ
— бозихои варзишӣ

(لُعَبٌ) لُعْبَةٌ — бозича, зоча, лӯхтак
لُغَةٌ — забон
اللُّغَةُالتاجِيكِيَّةُ — забони точикӣ
اللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ — забони русӣ
اللُّغَةُ العَرَبِيَّةُ — забони арабӣ
(يَلْقَى) لَقِيَ — вомехӯрад
لَكِنْ — вале, лекин
لَيْسَ — хисси ломиса
لَكِنَّنِي — лекин ман
لَهُ — вай (*ч.м.*) дорад
(أَلْوَاحٌ) لَوْحٌ — тахта
(أَلْوَانٌ) لَوْنٌ — ранг
لِي — ман дорам
لَيْسَ — нест
لَسْتُ أَعْرِفُ — ман намедонам
لَيْلَةٌ — шаб
لَيْمُونٌ — лиму

م

مَا — чӣ; он чизе,ки
مَاءٌ — об
مَائِدَةٌ — миз, дастархон
مَاذَا — чӣ
(مَوَادُّ) مَادَّةٌ — фанн (-и таълимӣ)
الْمَوَادُّ الدِّرَاسِيَّةُ، الْمَوَادُّ الْمَدْرَسِيَّةُ — фанхои таълимӣ, мактабӣ, дарсӣ

مَطْبَخٌ — ошхона
مَطَرٌ — борон
مُطْرِبٌ — мутриб, навозанда
مِطْرَقَةٌ — болга
مَعَ — бо хамрохи…
مُعَاصِرٌ — муосир
مَعْبَدٌ — асфалтфарш
مُعْتَدِلٌ — мўътадил
مَعْرِضٌ — намоишгох
مَعْرُوفٌ — некӣ, нек, хайр
مُعَسْكَرُ الْأَطْفَالِ الطَّلَائِعِ — урдугохи наврасони пешкадам
مَعْطَفٌ — палто
مُعَلِّمٌ — муаллим
مُعَلِّمَةٌ — муаллима
(مَعَامِلُ) مَعْمَلٌ — корхона, коргох
(مَعَانٍ) مَعْنًى — маъно
مَعْنَاهُ — маъной он
مَعْهَدٌ — донишкада (институт)
مَفْهُومٌ — фахмо
مُفِيدٌ — фоидабахш, фоиданок
مَقَالَةٌ — макола
مَقَامٌ — маком
(مَقَاعِدُ) مَقْعَدٌ — харак, чои нишаст
مَقْفُولٌ — баста, куфл

(مَزَارِعُ) مَزْرَعَةٌ — зебузинатдодашуда
مَسَاءً — шудгор, мазраа
مَسَاحَةٌ — шабона, бегохӣ
مُسَاحَةٌ — хаткӯркунак
مُسَافِرٌ — масоҳа
مِسْحٌ — мусофир
مُسْتَشْفًى — хавзи оббозӣ
مُسْتَقْبَلٌ — беморхона, шифохона
(مَسَارِحُ) مَسْرَحٌ — оянда
مَسْرَعًا — театр
مَسْرُورٌ — тез,зуд
مَسْطَرَةٌ — хурсанд
(يَمْسِكُ) مَسَكَ — хаткашак
مَسْلُوقٌ — даст расондан
مَشْرِقٌ — бирён
مَشْغُولٌ — дурахшон
مِشْمِشٌ — банд, машгул
مَشْهُورٌ — зардолу
(يَمْشِي) مَشَى — машхур, шӯҳратнок
مِصْبَاحٌ — рох гаштан, пиёда гаштан
(مَصَانِعُ) مَصْنَعٌ — лампа, чироғ
مَصْنُوعٌ — корхона (завод)
(يَمْضَغُ) مَضَغَ — истеҳсолшуда, сохташуда
(يَمْضِي) مَضَى — хоидан гузарондан

مَرْسِم	маврим
مَرْاشٌ	чорво
مَرْاطِب	маштул
مَرْضِعٌ (مَرَاضِعُ) مُرْضِعٌ	чонӣ, мавзеъ
مِيزَابٌ (مَيَازِيبُ) مِيزَابٌ	мавзӯъ
مَيْتٌ	харшр

ن

نَاتٌ (نِيَاتٌ)	хоб рафтан
نَامَ	хоб рав (*ҳ.з.*)
نَائِمٌ	хоб рафта
نَائِمٌ	дӯр шудан
نَادَرٌ	камӣ
نَادِيَةٌ(نَوَادِي)	ҷеҳ задан
نَارٌ	маҷлум
نَاضِجٌ	пӯхта, расида, меван пӯхта
نَافِذَةٌ	тирезза
نَافِعٌ	фонданок
نَبَتَ (نَبَتَ)	растанӣ сабз шудан, сабзидан
نَبَاتٌ	растанӣ
نَجَّ (نَجَجَ)	саҳрашма гирифтан
نَجَحَتْ	мо сӯхбат мекунем
نَجْلٌ (نُجُلٌ)	пошидан
نَجَارٌ	дуредгар
نَجْمٌ (نُجُومٌ)	муваффак шудан

نَحْوَ	атроф
نَخْلٌ	ақл

Б

نَصْرٌ	ҳаёт
نِيرٌ	ҳайвон, ҳайвони
نَعَمْ (نَعَمَاتٌ)	ҳайвонак
نَيْرٌ. ج. نِيرَانٌ	ҳалқа
نَاكِرٌ	ҳарвакт
نَاجِحٌ	ҳарвақтаи
نَوْرٌ	ҳарвақтҳо
نَاجِحَةٌ أَنْجَحَ	ҳарҷо он ки
نَيْلٌ	ҳарф
نَاقِعٌ	ҳасеротҳои
نَكْرَةٌ النَّكِرَاتُ	ҳаста
مَنْفَعَةٌ	ҳаҷ
نَوْلٌ (أَنْوَالٌ)	ҳаҷаҳ
طَلَبَ	ҳаҷҳатӣ
نَعَمَاتٌ (نَعَمَاتٌ)	ҳаҳо
رَيْعٌ	ҳаҳор
نَجْلٌ نُجُلٌ	ҳаҳ
نَاجِيَةٌ	ҳеша
نَاجِيَةٌ	ҳекторин
نَاجِيَةٌ	ҳино
نَاجِيَةٌ أَنْجَى	ҳирпиҷ
كَثِيرٌ	ҳисӣр
نَالَ	ҳисӣрҳар

وَجَعَ (يُوجَعُ)	дард кардан
وَجَعَتْ أَسْنَانِي	дандонҳоям дард мекунад
وَجْهٌ (وُجُوهٌ)	рӯ, чеҳра, симо
وُدٌّ	дӯстӣ
وَرَاءَ	дар пушти, дар ақиби
وَرْدَةٌ	гули садбарг
وَرَقٌ (أَوْرَاقٌ)	барг, варақ
وِسَادَةٌ	болишт
وَسَخٌ	ифлос, чиркин
وَسَطٌ	васат, миёна, мобайн
آسِيَا الوُسْطَى	Осиёи Миёна
وُصُولٌ	расидан
وَضَعَ (يَضَعُ)	гузоштан
وَطَنٌ (أَوْطَانٌ)	ватан
وَعْدٌ	ваъда
وَفَاءٌ	вафо
وَفَّرَ (يُوَفِّرُ)	зиёд кардан
وِقَايَةٌ	эҳтиёткунӣ
وَقْتٌ	вақт
وَقَعَ (يَقَعُ)	ҷой гирифтан, воқеъ будан
وَقَفَ (يَقِفُ)	истодан
وُلِدَ	таваллуд шудан
وَلَدٌ	писарбача

ى

يَا	э, эй

هَرَّةٌ. ج. هِرٌّ	гурба
هَرَبَ (يَهْرُبُ)	гурехтан, гурехта рафтан
هَضْمٌ	ҳазм
هُمْ	онҳо (*ч.м.*)
هُنَّ	онҳо (*ч.з.*)
هُنَا	ин ҷо
هُنَاكَ	дар он ҷо
هَنِيئًا مَرِيئًا	Ош шавад! Нӯши ҷон шавад!
هُوَ	вай (ч.м.)
هَوَاءٌ	ҳаво
هِيَ	вай(*ч.з.*)
هَيَّا هَيَّا	тезтар, ба пеш!

و

وَ	ва *(пайвандак)*
(واجباتٌ) واجِبٌ	вазифа
وَاجِباتٌ مَنْزِلِيَّةٌ	вазифаи хонагӣ
وَاحِدٌ	як
(أَوْدِيَةٌ) وَادٍ	водӣ
وَاسِعٌ	васеъ, фарох
وَافِرٌ	фаровон
وَاقِعٌ	воқеъ
وَالِدٌ	падар
وَتَدٌ	мехи чӯбин
وَدَاعًا	хайр, алвидоъ
وَرَاءَ	дар паси…

نَجْم (يَنْجُو) نجا
نَحْسٌ
نَخْلَةٌ
نَرْجِسٌ
نَرَى (رَأَى *нг.*)
(يَنْزَعُ) نَزَعَ
(يَنْزِلُ) نَزَلَ
(يَنْسَى) نَسِيَ
(يَنْشُدُ) نَشَدَ
نَشِيدٌ
(يَنْشَطُ) نَشِطَ
نَشِيطٌ
(نُصُوصٌ) نَصٌّ
نَصْفٌ
نَظَّارَةٌ
نِظَامٌ
(يَنْظُرُ) نَظَرَ
(يَنْظِفُ) نَظَفَ
أَنْظَفُ أَسْنَانِي
نَظِيفٌ
(يَنْظِمُ) نَظَمَ
نَعَامَةٌ
نَعْجَةٌ
نَعْلٌ

ситора
начот додан
мо ҳисоб мекунем
занбӯри асал
гули наргис
мо мебинем
кашидан, берун
кардан
фуромадан
фаромуш кардан
сароидан
суруд
фаъол будан
фаъол
матн (текст)
нисф, ним
айнак
тартиб, низом
назар кардан,нигох
кардан
тоза кардан
ман дандонхоямро
тоза мекунам
тоза
ташкил кардан
шутурмург
гӯсфанд
пойафзол

نَعَمْ
نَفْسٌ
نَفَعَ

оре
чон, рӯҳ
фоида овардан

نَقَلَ (يَنْقُلُ)
نَقَلَ إِلَى
نَقَلَ النَّصَّ
نَقِيٌّ
نَمِرٌ. (أَنْمَارٌ)
نَهَرَ. (نُهُرٌ)

кашондан; нақл
кардан, тарчума
кардан
об кашондан
матнро нақл кардан
тоза
бабр
рӯз

نَهَارُكَ سَعِيدٌ
نِهَايَةٌ
نَهْرٌ (أَنْهَارٌ)
نَهَضَ (يَنْهَضُ)
نُورٌ
نَوْعٌ (أَنْوَاعٌ)
نُوفَمبر
نَوْمٌ

тамоми рӯз хурсанд
бошӣ
охир, интиҳо
дарё
хестан
нур, рӯшной
навъ, хел
ноябр
хоб

ه

هَادِئٌ
هَجَمَ عَلَيْهِ
هَدِيَّةٌ (هَدَايَا)
هَذَا
هَذِهِ

ором
ба вай ҳучум (ҳамла)
кард
ҳадя, инъом
ин(*ч.м.*)
ин (*ч.з.*)

يَوْمُ الأَرْبِعَاءِ
يَوْمُ الثُّلاثَاءِ
يَوْمُ الجُمُعَةِ
يَوْمُ الخَمِيسِ
يَوْمُ الرَّاحَةِ
يَوْمُ السَّبْتِ
يُونْيُو

чоршанбе
сешанбе
чумъа
панҷшанбе
рӯзи истироҳат
шанбе
июн

ЛУҒАТИ ТОҶИКӢ - АРАБӢ

А

август
автобуси бузурги
мусофиркашӣ
агроном
адабиёт
адад
аз
аз ёд кардан
аллакай
албом
амак
ангур
анор
апрел
арабӣ
артиш
асарҳо

أَغُسْطُس
حَافِلَةٌ
مُهَنْدِسٌ زِرَاعِيٌّ
(آدَابٌ) أَدَبٌ
عَدَدٌ
مِنْ
حَفَظَ
قَدْ
أَلْبُومٌ
عَمٌّ
عِنَبٌ
رُمَّانٌ
أَبْرِيلُ
عَرَبِيٌّ
جَيْشٌ
مُؤَلَّفَاتٌ

ёсуман
вай ҳӯрок меҳӯрад
равона мешавад
вай (*ч.м.*) ҳӯрок
меҳӯрад
лозим аст, ки ҳӯрда
нашавад
чавоб медиҳад
дӯст медорад
наҒз шино мекунад
мебарорад
даст
ӯро розӣ мекунад
чап
аз чап
хурсанд мешавад
январ
истифода мекунад
мавчуд аст
мандарин
июл
рӯз
имрӯз
рӯзе
ҳар рӯз
душанбе
якшанбе

يَاسْمِينٌ
(أَكَلَ) يَأْكُلُ
يَتَجَهُ
يَتَغَدَّى
يُحِبُّ الأُرُّكَ
(أَجَابَ) يُجِيبُ
يُحِبُّ
يَحْسُنُ (أَحْسَنَ) السِّبَاحَةَ
(أَخْرَجَ) يُخْرِجُ
(أَيَادٍ) يَدٌ
يَرْضِيهِ
يَسَارٌ
مِنَ الْيَسَارِ
يُسْرٌ
يَنَايِرُ
يَنْتَفِعُ بِهِ
يُوجَدُ
يُوسُفُ أَفَنْدِي
يُولْيُو
(أَيَّامٌ) يَوْمٌ
الْيَوْمَ
يَوْمًا
كُلَّ يَوْمٍ
يَوْمُ الاثْنَيْنِ
يَوْمُ الأَحَدِ

даст
дафтар
дах
дахум
девон
девор
декабр
дехкон
дигар
дидан
мо мебинем
диктант
дина, дирӯз
доимо
доманаи кӯх
донишкада
ду
дур(р)
духтар
духтур
душанбе
душвор
дуюм
дӯкон
дӯст
дӯстӣ

(أَيَاد) ید
(دَفَاتِر) دفتر
عَشر
عاشر
دیوان
جدار، حائط
دسمبر
فلاح
أُخرى.ج.4 آخر
(يَرى) رأى
نرى
إملاء
أمس
دائما
سَفْح الجَبَل
معهد
اثْنَان.ج.4 اثنان
در
بِنْت، فتاة
طبيب
يوم الإثْنَين
صعب
ثانِيَة.ج.4 ثانٍ
دُكَّان
صَدِيق
وُدّ، صداقة

جدّ
بابا میلاد
خيار
(أَلْعاب) لعب
لذيذ
وسادة
فوق
غطاء، لحاف
لأول مرة
بستان، حديقة
حديقة الحيوانات
روضة الأطفال
مجتهد
(يكون) كان
عظيم
بلبل
بنفسج
(طباشير) طبشورة

В

واجبات منزلية
هي.ج.4 هو
ورق
وقت
واسع، رحب، عريض
وطن

бобо
бобои барфӣ, бобои Соли Нав
бодиринг
бозӣ
бозӣ кардан
болаззат
болишт
болои, дар болои…
болопӯш
бори аввал
боғ
боғи ҳайвонот
боғчаи бачагон
боғайрат
будан
бузург
булбул
бунафша
бӯр

В

вазифаи хонагӣ
вай
варақ
вақт
васеъ
ватан

Ё

ёрӣ додан
ёсуман
ёсумани арабӣ

З

забон
забони тоҷикӣ
забони русӣ
забони арабӣ
завод
зал (толор)
замин
зан
занг зад
занг
зард
зебо
зеботар
зебу зинат додашуда
зимистон
зимистонӣ
зиндагӣ кардан
зироат
зоча, лӯхтак
зоғ

ساعَد
ياسمين
فل

لغة
اللغة التاجيكية
اللغة الروسية
اللغة العربية
مصنع
قاعة
أرض
امرأة
دَقّ الجَرَس
جرس
صَفْراء.ج.4 أصفر
جميل
أجمل
مزدان
شتاء
شتوي
(ا)سكن
زراعة
لعبة
غراب

طفل
طفولة
قصير
شارع
جهود
جبل
قديم

К

қалам
қаламдон
қанд
қаҳва
каҳваранг
қишлоқ
кошук
куфл

Л

лаблабу
лаблабуи сурх
лампа
лекин
либос
луғат
лӯхтак

سَمْراء.ج.4 أسمر
قرية
ملعقة
قفل

М

قلم
مقلمة
سكر
قهوة

شمندر
بنجر
مصباح
لكن
ملبس، فستان
قاموس
لعبة

вафо — وَفاءٌ
водӣ — (أَوْدِيَةٌ) وادٍ
волейбол — الكُرَةُ الطّائِرَةُ
вокеъ — واقِعٌ
вокеъ гардидааст — تَقَعُ

Г

гандум — قَمْحٌ
гап задан — تَكَلَّمَ
гардан — رَقَبَةٌ
гарм — حارٌّ، مُدْفَئٌ
гармӣ — حَرارَةٌ
гирифтан — أَخَذَ
гир — خُذْ
гови дӯшой — بَقَرَةٌ
гох-гох — أَحْيانًا
гузаронидан — قَضى
гузашта — ماضٍ
соли гузашта — سَنَةٌ ماضِيَةٌ
гузошган — وَضَعَ (يَضَعُ)
гул — وَرْدٌ، زَهْرٌ (زُهُورٌ)
гули садбарг — وَرْدَةٌ
гунгун — مُخْتَلِفٌ
гурба — هِرٌّ
гӯсфанд — نَعْجَةٌ
гуфтан — (يَقُولُ) قالَ
гӯш — (آذانٌ) أُذُنٌ
гӯш мекунад — يَسْمَعُ

гӯшт — لَحْمٌ

Ғ

ғайра ва ҳоказо — إلَخ
ғижжак — كَمانٌ
ғоиб — غائِبٌ
ғоз — وَزٌّ

Д

давидан — (يَرْكُضُ) رَكَضَ
давлат — دَوْلَةٌ
дар — (أَبْوابٌ) بابٌ
дар (пешоянд) — فِي
дар дасти — عِنْدَ
дар атрофи, дар гирди — حَوْلَ
дар болои — عَلى
дар бораи — عَنْ
дар вакти — خِلالَ
дар назди — قُرْبَ، جَنْبَ
дар пеши... — أَمامَ
дар пушти... — وَراءَ
поён, тахти... — تَحْتَ
дарахт — شَجَرَةٌ
дарди сар — صُداعٌ
дард мекунад — وَجَعٌ
дароз — طَوِيلٌ
даромадан — دَخَلَ
дарё — (أَنْهارٌ) نَهْرٌ

кам — قَليلٌ
кандан — حَفَرَ
карам — كُرُنْبٌ، مَلْفُوفٌ
кардан — جَعَلَ
касал шудан — مَرِضَ
касал — مَرِيضٌ
касалхона — مُسْتَشْفى
кат — سَرِيرٌ
кашондан — نَقَلَ
...ки — الَّذي
кино — سِينَما
кинотеатр — دارُ السِّينَما
китоб — (كُتُبٌ) كِتابٌ
китобхона — مَكْتَبَةٌ
кишвар — مَمْلَكَةٌ، بَلَدٌ
кишӣ — سَفِينَةٌ
консерт — حَفْلَةُ مُوسِيقِيَّةٌ
кор кардан — عَمِلَ
кор — (أَعْمالٌ) عَمَلٌ
коргар — عامِلٌ
коргарзан — عامِلَةٌ
корд — سِكِّينٌ
коридан — زَرَعَ
костум — بَدْلَةٌ
курсӣ — (كَراسِيُّ) كُرْسِيٌّ
курта — قَمِيصٌ
кучо, дар кучо — أَيْنَ

И

ибтидо — بِدايَةٌ
ид — (أَعْيادٌ) عِيدٌ
иди ботантана — حَفْلَةٌ، إحْتِفالٌ
иди Соли нав — حَفْلَةُ رَأْسِ السَّنَةِ
илм — عِلْمٌ
илмӣ — عِلْمِيٌّ
ин — هذه ч.з. هذا
инкишоф — تَطَوُّرٌ
инсоният — بَشَرِيَّةٌ
инчунин — أَيْضًا، كَذلِكَ
истироҳат кардан — اِسْتَراحَ
иштиҳо — شَهِيَّةٌ
июл — يُولْيُو
июн — يُونْيُو

К

кабуд — زَرْقاءُ ч.з. أَزْرَقُ
кабудӣ — خُضْرٌ
кадом — أَيٌّ
какао — كاكاوٌ
кайфу сафо кардан — تَمَتَّعَ
калима — كَلِمَةٌ
каллапӯш — قُبَّعَةٌ
калон — كَبِيرٌ، ضَخْمٌ

осон	سَهْل
осори таъриҳӣ	آثار
офтоб	شَمْس
ошхона	مَطْبَخ
оҳу	ظَبْي

П

пагоҳ	غَدًا
пагоҳӣ	صَباحًا
падар	بابا، والِد، أب
падару модар	والِدان
падаркалон	جَدّ
палто	مِعْطَف
панир	جُبْن
панч	خَمْس
панчум	خامِس
панчшанбе	يَوْم الأَرْبِعاء
парда	سِتارَة
парранда	طَيْر (طُيُور)
парта	تَخْتَة، مَقْعَد
паст	مُنْخَفِض
пахта	قُطْن
пашм	صُوف
пеш аз	قَبْل
пешин	ظُهْر
пешрав, пешгард	طَلِيعِيّ
пиёз	بَصَل

пиёла	فِنْجان
писар	وَلَد
пичак	جاكِيتَة
пойафзол	حِذاء
пойтахт	عاصِمَة
полиз	مِقْلَة
помидор	بَنْدورَة، طَماطِم
портфел (чузъдон)	مِحْفَظَة
пуфак	بَلُّوناتٌ مَنْفوخَة
пӯшидан	لَبِسَ، كَسا

Р

равона мешавад	يَتَّجِه
равған	زَيْت
равғани маска	زُبْدَة
радио	راديو
рамз	شِعار
рангин	مُلَوَّن
расм кашидан	(يَرْسُم) رَسْم
растанӣ	نَباتِيّ
раф	رَفّ
рафик	رَفيق
рафтан	ذَهَب
ракс кардан	(يَرْقُص) رَقْص
раҳмат	شُكْرًا
рах (рох)	دَرْب
русӣ	رُوسِيّ

М

мавзӯъ	مَوْضوع
мавсим	مَوْسِم
мавчуд аст	يوجَد
магас	ذُباب
май	مايو
майдон	مَيْدان، ساحَة
маймун	قِرْد
мактаб	مَدْرَسَة
мактуб	مَكْتوب
ман	أَنا
манзара	مَنْظَر
манзил	مَنْزِل
мард	رَجُل
март	مارِس
марҳамат, лутфан	مِنْ فَضْلِكَ، تَفَضَّلْ
матн	نَصّ
мафтун кардан, дар ачаб мондан	أَعْجَبَ
махсус	خاصّ
машғул будан	اشْتَغَلَ بِهِ
машк	تَمْرين
машхур	مَشْهور
мачалла	مَجَلَّة
маҳсул	مَحْصول
мева	فاكِهَة
миз	طاوِلَة، مائِدَة

мо сӯҳбат мекунем	نَتَحَدَّث

Т

табақ	طَبَق
табл	طَبْل
табиат	طَبيعَة
табрик	تَهْنِئَة
таваллуд ёфтан	وُلِدَ
такрор кардан	كَرَّرَ
талаба	(تِلامِيذ، تِلامِذَة) تِلْمِيذ
тамошо кардан	شاهَدَ، تَفَرَّجَ
тан	جِسْم
тарбуз	بِطّيخ
тартиб	نِظام، تَرْتيب
тарчума кардан	نَقَلَ، تَرْجَمَ
тасма	شَريطَة
тахта	لَوْح، سَبّورَة
ташкил кардан	نَظَّمَ، أَقامَ
таълимӣ	دِراسِيّ
таълиф кардан	أَلَّفَ
таърих	تاريخ
таътил	عُطْلَة
театр	مَسْرَح
тимсоҳ	تِمْساح
тинчӣ	سَلام
тирамоҳ	خَريف
тиреза	نافِذَة

миён хатнависӣ	مَحْكَمَةُ الاِسْتِئْنَافِ
модар	أُمٌّ
модаркалон	جَدَّةٌ
мошин	سَيَّارَةٌ
мошини пахтачинӣ	قَطَّافَةُ القُطْنِ
мох	شَجَرٌ
мулаллим	مُعَلِّمٌ
мулаллима	مُعَلِّمَةٌ
мубоила кардан	تَبَادَلَ
муҳаҷ	مُتَّهَمٌ
мурраб	مُرَبًّى
мурҷонӣ	مَرْجَانِيٌّ
мустаҳкам	مُسْتَحْكَمٌ، مَتِينٌ
мухаббат	حُبٌّ، مَحَبَّةٌ، وُدٌّ
мухандис	مُهَنْدِسٌ

Н

наб	نَابٌ
навиштан	كَتَبَ
нависанда	كَاتِبٌ
навохтан	عَزَفَ عَلَى
наҷик	قَرِيبٌ
наҷм..., ҳар наҷм	نَجْمٌ
намошлӯх	مَعْرِضٌ
намеҳҷаҳ	أَعْجَبَ عَلَى الإِعْجَابِ لا شَكَّ
нав ҳилан	أَخْبَارٌ
нақл кун	تَحَدَّثَ
нитӯх кардан	نَطَحَ

нисф	نِصْفٌ
нимтана	دُرَّاعَةٌ
нишастан	جَلَسَ
нишон деҳ ба ман	(أَرِينِي) فَرْجِينِي
ном	اِسْمٌ
нон	خُبْزٌ، رَغِيفٌ
нони хушк	خُبْزٌ جَافٌّ
ноябр	نُوفَمْبَرُ
нӯшидан	(a)شَرِبَ
нӯҳ	تِسْعٌ
нӯҳум	تَاسِعٌ

О

одатан	كَالعَادَةِ
ойила	عائِلَةٌ
ойина	مِرآةٌ
октябр	أُكْتُوبَرُ
олу	بَرقُوقٌ
олуболу	كَرَزٌ
омадан	جاءَ، أَتَى
омада рафтан	(يَزورُ) زارَ
омадурафт	زِيارَةٌ
омӯхтан	دَرَسَ
он ҷо	هُناكَ
оре	نَعَمْ
Осиёи Миёна	آسيا الوُسْطَى
осмон	سَماءٌ

ҷиҳоз	أَثَاثٌ
ҷиҳоз кардан	وَفَّرَ الأَثَاثَ
ҷиҳоти ҳаҷмӣ	ثَلاثِيُّ الأَبْعَادِ
ҷом	كَأْسٌ
ҷӯк	سَمَكٌ
ҷ.3. ҷӯҳо	سَمَكٌ
ҷиҳо	سِتُّونَ
ҷиҳу ҷаҳон	سِتُّونَ مِلْيُونَ نَسَمَةٍ
ҷиҳат	جِهَةٌ
ҷиҳат будан	اِتَّجَهَ
ҷиҳат гардидан	تَوَجَّهَ، حَوَّلَ اتِّجَاهَهُ
ҷиҳоз	جَهَّزَ
ҷиҳозот	مُعَدَّاتٌ
ҷо	مَكَانٌ
ҷойгоҳ	مَنْزِلٌ
ҷойгоҳ ва ҷиҳозоти ҳаҷмӣ	مَنْزِلٌ وَأَثَاثٌ ثَلاثِيُّ الأَبْعَادِ
ҷолиҳ	مُلَيِّعٌ
ҷо	ظَبْيٌ
ҷоҳиз	مَلْهَى
ҷаҳанам	جَهَنَّمُ
ҷуҳ	سَمَكٌ
ҷурат	جَرَّةٌ
ҷурраи хонаҳо	عِمَارَةٌ، بِنَايَةٌ
ҷурраи	أَجْنِحَةٌ (ذَاتُ)
ҷуҳат кардан	جَرَّحَ، أَصَابَ

рӯбоҳ	ثَعْلَبٌ
рӯз	يَوْمٌ، نَهارٌ
рӯзи истироҳат	يَوْمُ الرَّاحَةِ
рӯзнома	(جَرائِدُ) جَرِيدَةٌ
рӯзнома(-и мактабӣ)	دَفْتَرُ الواجِباتِ وَالعَلاماتِ

С

сабз	خَضْراءُ ج.3. أَخْضَرُ
сабзӣ	جَزَرٌ
сабук	خَفِيفٌ
савол	سُؤالٌ
савол додан	(يَسْأَلُ) سَأَلَ
саг	كَلْبٌ
саёҳат	رِحْلَةٌ
саёҳат кардан	تَنَزَّهَ
сайр кардан	تَجَوَّلَ
салом	تَحِيَّةٌ
саноат	صِناعَةٌ
салом додан	سَلَّمَ عَلَى
сар	رَأْسٌ
сар кардан	بَدَأَ
сафар кардан	(يُسافِرُ)سافَرَ
сафед	بَيْضاءُ ج.3. أَبْيَضُ
сақф	سَقْفٌ
саҳифа	صَفْحَةٌ
се	ثَلاثَةٌ ج.3. ثَلاثٌ
себ	تُفَّاحٌ

тобистон	صَيْفٌ
товус	طاوُوسٌ
тоза кардан	نَظَفَ
тоза	نَظيفٌ، نَقِيٌّ
толиба	تِلْميذٌ (تِلْميذاتٌ)
толор	قاعةٌ
ток (ангур)	كَرْمٌ (كُرومٌ)
тоҷикӣ	تاجيكيٌّ
трактор	جَرّارَةٌ
тракторчӣ	سائقُ الجَرّارَةِ
ту	أَنْتَ *ч.з.* أَنْتِ
тугма	زِرٌّ
тухм	بَيْضٌ
тӯб	كُرَةٌ
тӯтӣ	بَبَغاءٌ

У

урдугоҳ	مُعَسْكَرٌ
Урдугоҳи наврасон	مُعَسْكَرُ الأطفالِ الطلائعِ

Ф

фабрика	مَعْمَلٌ
фанн(-и таълимӣ)	مادَّةٌ مَدْرَسِيَّةٌ
фасли сол	فَصْلُ السَّنَةِ
фаъол будан	نَشِطَ
фақат	فَقَطْ
фаҳмидан	فَهِمَ
фаҳмо	مَفْهومٌ

Ба чопаш 00. 00. 2009 имзо шуд. Андозаи қоғаз 60x90 1/16.
Чопи офсетӣ. Когази офсетӣ. Гарнитураи Times New Roman Tj
Ҷузъи чопӣ 17,5. Адади нашр 5000 нусха.

ООО «ГРАФ ПОЛИГРАФ»

хафтум	سابِعٌ
хафта	أُسْبوعٌ
хафт	سَبْعَةٌ *ч.з.* سَبْعٌ
хафӣн	كُلُّ شَيْءٍ

Ч

чаҳтол	شَوْكَةٌ
чанҷ	كَمٌّ
чап	يَسارٌ
аз чап	مِنَ اليَسارِ
чиҳор	مِحْبَرَةٌ
чӣ таҳр, чӣ хел	كَيْفَ
чӣ *ч.з.* أَيُّ	
чоҳ	بِئْرٌ
чоҳо	مِياهٌ (مِياهٌ)
чоҳоҷоҳӣ	تَرْبِيَةُ المَواشِي
чорум	رابِعٌ
чоҳшанбе	يَوْمُ الأَرْبِعاءِ
чорак	رُبْعٌ
чӣ	شَكْلٌ
чуқур	عَمِيقٌ
чӯҳин	حَشَبِيٌّ

чӯҳа	فَرْجٌ، مَوْضِعٌ

Ҷ

ҷав	شَعيرٌ
ҷавдор	حَوْدارٌ
ҷавоб медиҳад	يَجيبُ، يَرُدُّ
ҷавон	شابٌّ
ҷавонон	شَبابٌ
ҷамъ кардан	جَمَعَ (يَجْمَعُ)
ҷахидан	قَفَزَ (يَقْفِزُ)
ҷевон	خِزانَةٌ
ҷӣн	مَوْضِعٌ
ҷуворимакка	ذُرَةٌ
ҷумла	جُمْلَةٌ
ҷумҳо	يَوْمُ الجُمُعَةِ
ҷӯра	صَديقٌ

Ш

шаб	لَيْلَةٌ
шабона	مَساءً
бо шаҳру хаваси	
калон	بِاهْتِمامٍ كَبيرٍ
шаҳвовар	مُتَّجِهٌ
шакар	سُكَّرٌ
шалғамча	فِجْلٌ
шаҳбе	يَوْمُ السَّبْتِ
шафтолу	خَوْخٌ
шаш	سِتَّةٌ *ч.з.* سِتٌّ

фахмондан	شَرَحَ
феврал	فِبْراير
фермаи чорво	عِزْبَةُ المَوَاشِي
фил	فِيلٌ
фоида	فائِدَة
фоидабахш	مُفِيدٌ
фуромадан	نَزَلَ
фурӯшандазан	بائِعَة
футбол	كُرَةُ القَدَمِ

Х

хабар	خَبَرٌ
хандакардан	ضَحِكَ
халта	كِيسٌ
халқӣ	شَعْبِيٌّ
хар	حِمارٌ
харбуза	شَمَّامٌ
харгӯш	أَرْنَبٌ
харидан	إِشْتَرَى (يَشْتَرِي)
харита	خَرِيطَةٌ
хаткашак	مِسْطَرَةٌ
хаткӯркунак	مَسَّاحَةٌ
хеле	جِدًّا
хестан	نَهَضَ
хирс	دُبٌّ
хоб	نَوْمٌ
хоидан	مَضَغَ

хок	تُرابٌ
хокистарранг	أَشْقَرُ رَمادِيٌّ
хона	حُجْرَةٌ غُرْفَةٌ
хонаи маданият	دارُ الثَّقافَةِ
хонадон	أُسْرَةٌ
хориҷӣ	أَجْنَبِيٌّ
хотир	ذِكْرَى
хохар	أُخْتُ (أَخَوَاتٌ)
хӯ, нагз	حَسَنُ جَيِّدٌ
хунук	بارِدٌ
хурсанд	مَسْرُورٌ
хурсанд мекунад	يَسُرُّ
хӯрдан	أَكَلَ، تَناوَلَ
хӯрок	أَكْلٌ، طَعامٌ
хӯроки палохӣ	طَعامُ الأَفْغانِيِّ
хӯроки нисфирӯзӣ	طَعامُ الغَداءِ
хӯроки шабона	طَعامُ العَشاءِ

Х

хаво	جَوٌّ، هَواءٌ
хаво, обуҳаво	طَقْسٌ
хадиа	هَدِيَّةٌ (هَدايا)
хама	جَمِيعٌ
хамворӣ	سَهْلٌ (سُهُولٌ)
хандӯз	بَيْعٌ
хар рӯз	كُلَّ يَوْمٍ

шашҷум	سادِسٌ
шахр	مَدِينَةٌ
шер	أَسَدٌ
шеҳр	مَدِينَةٌ (مُدُنٌ)
шим	بَنْطَلُونٌ
шино кардан	سَبَحَ
шино	سِباحَةٌ
шиноҳан (*ҳаҳахт, ҷуз*)	غَرْسٌ
шиор	شِعارٌ
шиша	زُجاجٌ
шир	لَبَنٌ
шоир	شاعِرٌ
шохӣ	حَرِيرٌ
шумора	عَدَدٌ
шутурмурғ	نَعامَةٌ
шуҳинҳан	سَمَكٌ (أَسْماكٌ)
шустан	غَسَلَ (يَغْسِلُ)

Я

январ	يَنايِر
як	واحِدٌ ١، ٣.ةَ
якум	أَوَّلُ

МУНДАРИҶА

СИНФИ ҲАФТУМ

Тасрифи феъли ذهب дар замони ҳозира-оянда 13
Тасрифи феъли كان дар замони гузашта 17
Тасрифи феъли دخل дар замони ҳозира-оянда 21
Тасрифи феъли جلس дар замони ҳозира-оянда 22
Тасрифи феъли كتب дар замони гузашта 25
Тасрифи феъли كتب дар замони ҳозира-оянда 26
Тасрифи феъли قال дар замони гузашта 27
Тасрифи феъли قال дар замони ҳозира-оянда 28
Шумораи дутогӣ 31
Ҷамъи шикаста (جمع التكسير) 33
Ҷамъи солим (الجمع السالم) 34
Пайвандакҳои او، ثمَّ، فَ، وَ 42
Шумораҳои миқдорӣ аз 11 то 19 43
Шумораҳои даҳӣ 46
Ҷумлаи феълӣ (الجملة الفعلية) 47
Тасрифи феъли تكلم дар замони ҳозира-оянда 60
Ифодаи вақт 65
Тасрифи феъли ليس дар замони гузашта 75
Тасрифи феъли ليس дар замони ҳозира-оянда 76
Исмҳои ҷинси мардона ва занона (такрор) 82

СИНФИ ҲАШТУМ

Тасрифи феъли سافر дар замони гузашта 94
Тасрифи феъли سافر дар замони ҳозира-оянда 95
Тасрифи феъли أحبّ дар замони ҳозира-оянда 99
Феъли амр (فعل الأمر) 139
Нидо 141
Феъли мансуб 143
Тасрифи феъли أراد дар замони гузашта 143
Тасрифи феъли أراد дар замони ҳозира-оянда 144
Феъли мачзум 149
Матнҳои иловагӣ барои хониши беруназсинфӣ 182
Луғати арабӣ-тоҷикӣ 187
Луғати тоҷикӣ-арабӣ 255